

กระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

คณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
สภาร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

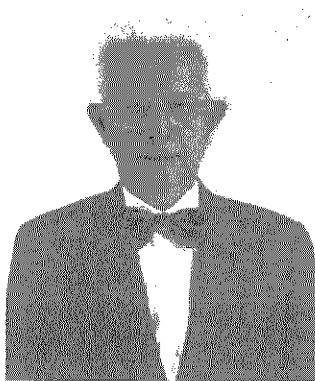
กระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

โดย

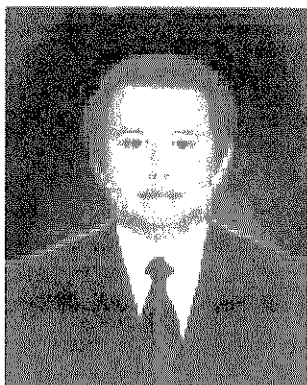
คณะกรรมการการวิสามัญบัณฑิตกเจตนาธรรม
จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม

สภาร่างรัฐธรรมนูญ

สิงหาคม ๒๕๕๐

นายนิติ เศรษฐบุตร
ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

นายเสรี สุวรรณภานนท์
รองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง

นายเดโช สวานานนท์
รองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง

คำนำ

รัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติหรือกติกาสูงสุดในการปกครองและบริหารประเทศ ดังนั้น การร่างรัฐธรรมนูญแต่ละครั้งจึงเป็นประวัติศาสตร์ส่วนหนึ่งของชาติที่คนรุ่นหลังต้องเรียนรู้ โดยเฉพาะกระบวนการและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ตั้งแต่ต้นยกร่างจนถึงร่างเสร็จสมบูรณ์ ตลอดจนการออกเสียงประชามติของประชาชน เป็นกระบวนการที่ทำให้การร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มีความพิเศษต่างจากฉบับที่ผ่านมา

คณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม สภาร่างรัฐธรรมนูญ เห็นความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำหนังสือ “กระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐” เพื่อเป็นการรวบรวมเหตุการณ์และกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ซึ่งต่อมาเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ ๑๘ และเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนชาวไทยได้รับทราบ รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการศึกษาแก่ผู้สนใจทั่วไป นอกจากนี้ยังเป็นการบันทึกประวัติศาสตร์ทางสังคมการเมืองช่วงเวลาหนึ่งของสังคมไทยด้วย

คณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ฯ จึงหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะ
อำนวยความสะดวกแก่ผู้สนใจต่อไป

นายเดโช สนวนนนท์

ประธานคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์

จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม

สภาร่างรัฐธรรมนูญ

สิงหาคม ๒๕๕๐

สารบัญ

	หน้า
๑. เหตุที่มาของการจัดทำรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๕๐	๑
๒. สภาร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐	๔
จากสมาชิกแห่งชาติผู้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ	๕
สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ	๙
อำนาจหน้าที่ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ	๑๔
แผนภูมิที่มาของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ	๑๕
การสิ้นสุดลงของสภาร่างรัฐธรรมนูญ	๑๖
๓. ขั้นตอนการจัดทำรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๕๐	๑๗
แผนภูมิขั้นตอนการจัดทำรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐	๒๑
๔. คณะกรรมการในสภาร่างรัฐธรรมนูญ	๒๓
- คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ	๒๔
- คณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและการประชามติ	๒๖
- คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนภาคกลาง	๒๙
- คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนภาคเหนือ	๓๐
- คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๑
- คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนภาคใต้	๓๓
- คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ	๓๔
- คณะกรรมการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	๓๕

- คณะกรรมาธิการวิสามัญวิชาการตรวจร่างรัฐธรรมนูญ และ ร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ	๓๗
- คณะกรรมาธิการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วัตถุประสงค์ และ ตรวจรายงานการประชุม	๓๘
- คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาร่างรัฐธรรมนูญ	๔๐
- คณะกรรมาธิการยกร่างหลักเกณฑ์ วิธีการออกเสียงประชามติ และการออกเสียงประชามติ	๔๑
- คณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ประธาน ให้ความ ช่วยเหลือ สนับสนุนแก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง	๔๒
- คณะกรรมาธิการวิสามัญเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและประชาสัมพันธ์	๔๓
- คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนประจำจังหวัด ๗๖ จังหวัด	๔๕
๕. การยกร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ	๑๒๓
ขั้นตอนการยกร่างรัฐธรรมนูญ	๑๒๓
การดำเนินงานของคณะกรรมาธิการฯ	๑๒๔
คณะอนุกรรมการที่รับผิดชอบแต่ละกรอบ และที่เกี่ยวข้อง	๑๒๘
การสัมมนาระดมความคิดเห็น	๑๓๒
การรวบรวมความคิดเห็นจากองค์กรและประชาชน	๑๓๓
รัฐธรรมนูญร่างแรก (ฉบับรับฟังความคิดเห็น)	๑๓๔
การยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ	๑๓๖
๖. การเคลื่อนไหวของสังคมต่อการร่างรัฐธรรมนูญ	๑๔๓
๑. ประเด็นการบัญญัติพระพุทธรูปเป็นศาสนาประจำชาติ	๑๔๓
๒. ประเด็นการเพิ่มสิทธิเสรีภาพให้กลุ่มหลากหลายทางเพศ	๑๔๕
๓. ประเด็นความคิดเห็นของพรรคการเมือง	๑๔๖

๔. ประเด็นความคิดเห็นของ ๑๒ องค์การตามรัฐธรรมนูญ	๑๔๗
๕. ประเด็นอื่น ๆ ที่มีการเสนอความคิดเห็น	๑๔๗
การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ	๑๕๖
๗. การแปรรูปมติของสภาร่างรัฐธรรมนูญ	๑๕๙
กลุ่ม สสร.ที่ขอแปรรูปมติ	๑๕๙
การแปรรูปมติร่างรัฐธรรมนูญของ สสร.	๑๖๐
ช่วงสุดท้ายของการแปรรูปมติและการลงมติรับร่างรัฐธรรมนูญ	๑๙๐
๘. สรุปการจัดทำรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๕๐	๑๙๒

เหตุที่มาของการจัดทำรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๕๐

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๙ มีเหตุการณ์และความขัดแย้งทางการเมืองที่สำคัญเกิดขึ้นหลายประการ โดยเฉพาะมีการรวมตัวของกลุ่มที่เรียกตนเองว่า “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” ที่รวมตัวชุมนุมเป็นจำนวนมากเพื่อขับไล่ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ให้พ้นจากตำแหน่ง ด้วยเหตุผลว่า นายกรัฐมนตรีขาดความชอบธรรมไว้จริยธรรมในการบริหารประเทศ และมีการคอร์ปชั่นเชิงนโยบาย นอกจากนี้ก็มีกลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาลอีกจำนวนหนึ่งได้รวมตัวกันชุมนุมจนเกือบจะเกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มที่ขับไล่และกลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาลหลายครั้ง และทำท่าจะรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนท้ายที่สุดนายกรัฐมนตรีจึงตัดสินใจประกาศยุบสภาในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เพื่อคืนอำนาจการตัดสินใจทางการเมืองให้แก่ประชาชน และกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๙ แต่ก็ไม่สามารถหยุดกระแสความวุ่นวายทางการเมืองลงได้^๑

ต่อมาพรรคการเมืองที่สำคัญส่วนหนึ่งประกอบด้วย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย และพรรคมหาชนได้ประกาศไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้วยเหตุผลว่า รัฐบาลรักษาการของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร กำหนดวันเลือกตั้งเร็วเกินไปทำให้เกิดความได้เปรียบทางการเมืองของพรรคไทยรักไทย พอถึงวันเลือกตั้งปรากฏว่า มีการลงคะแนนเสียงอย่างไม่เลือกใครเป็นจำนวนมาก และบางเขตเลือกตั้งมีเพียงผู้สมัครจากพรรคไทยรักไทยลงรับสมัครพรรคเดียวแต่กลับได้คะแนนไม่ถึง ๒๐% ทำให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่หลายเขต อีกทั้งกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

^๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๐, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, หน้า ๙-๑๐

(กกต.) ก็เป็นที่ครหาของสังคมจำนวนมากในเรื่องของความถูกต้องและไม่เป็นกลาง จนนำไปสู่การกล่าวหาคณะกรรมการการเลือกตั้งหลายประการ

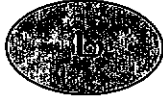
ในส่วนของกลุ่มผู้ชุมนุมขับไล่พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร กับกลุ่มที่สนับสนุน ก็สื่อเค้าที่จะเกิดการปะทะกันและมีแนวโน้มที่จะรุนแรงขึ้น จนในที่สุดตอนค่ำของวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ซึ่งมี พลเอก สนิธิ บุญยรัตกลิน ผู้บัญชาการทหารบก เป็นหัวหน้าคณะ ได้ยึดอำนาจรัฐบาลรักษาการของ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร โดย คปค.ให้เหตุผลในการยึดอำนาจว่า รัฐบาลรักษาการภายใต้การนำของ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร บริหารราชการแผ่นดินส่อไปในทางทุจริตประพฤติดมิชอบอย่างกว้างขวาง หน่วยงาน องค์การอิสระถูกครอบงำทางการเมือง ไม่สามารถสนองตอบเจตนารมณ์ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทำให้การดำเนินการทางการเมืองเกิดปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ตลอดจนหมิ่นเหม่ต่อการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ แห่งองค์พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นที่เคารพเทิดทูนของประชาชนชาวไทยอยู่บ่อยครั้ง และหลายภาคส่วนของสังคมได้พยายามประนีประนอม คลี่คลายสถานการณ์มาโดยต่อเนื่องแล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะยุติสถานการณ์ความขัดแย้งลงได้ หากปล่อยไว้ให้เหตุการณ์ดังกล่าวดำรงอยู่ต่อไปจะทำให้ประเทศชาติเกิดความเสียหายจนยากจะแก้ไข ให้กลับคืนดังเดิม ดังนั้น คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงจำเป็นต้องยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน และจะดำเนินการแต่งตั้งรัฐบาลเฉพาะกิจเพื่อบริหารประเทศชาติ รวมทั้งดำเนินการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เพื่อปฏิรูปการเมืองการปกครองของไทย ^๒

ต่อมาอีก ๑๒ วัน คือวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ คปค.ได้ประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ส่วน คปค.นั้น ได้สลายตัวไปเป็นคณะมนตรี

^๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, อ้างแล้ว หน้า ๑๐-๑๑

ความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ซึ่งรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ นี้ได้กำหนดให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับถาวรขึ้นมาใหม่เพื่อใช้ในการปกครองและบริหารประเทศ โดยให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน

สภาร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐

“...ข้าพเจ้ามั่นใจว่าทุกท่านที่มาประชุม ณ ที่นี้ ล้วนมีเจตนาดีต่อบ้านเมือง มีความรับผิดชอบต่อประเทศชาติอันเป็นที่รักของเราทั้งปวง และด้วยความมั่นใจนี้ ข้าพเจ้าขอมอบหมายให้ท่านร่วมกันคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมจะได้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญต่อไป...”

ความตอนหนึ่งของพระราชดำรัสสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

สยามมกุฎราชกุมาร ในพิธีเปิดประชุมสมัชชาแห่งชาติ

ณ หอประชุมกองทัพเรือ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๙

รัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้มีองค์กรหรือสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการจัดทำรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๐๐ คน ซึ่งกระบวนการสรรหาและการคัดเลือกสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ว่า (มาตรา ๒๐, ๒๑, ๒๒, ๒๓) ให้มีสมัชชาแห่งชาติประกอบด้วยสมาชิกที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน ๒,๐๐๐ คน และให้สมาชิกสมัชชาแห่งชาติคัดเลือกสมาชิกด้วยตนเองให้เหลือ ๒๐๐ คน ภายใน ๗ วัน เพื่อเสนอคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติคัดเลือกเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) จำนวน ๑๐๐ คน ซึ่ง สสร. ๑๐๐ คนนี้ ต้องไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองภายในเวลาสองปีก่อนวันได้รับการคัดเลือกให้เป็น สสร. และต้องไม่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในขณะเดียวกัน (มาตรา ๑๙)

จากสมาชิกรัฐสภาแห่งชาติสู่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติ มีคณะกรรมการกำกับดูแลการสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติ (กตส.) เป็นผู้กำกับดูแล โดยจะเลือกผู้แทนจากกลุ่มต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม ภาควิชาการ และภาคประชาชนจากภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย

ประเภทที่ ๑ ผู้แทนภาคเศรษฐกิจ – สังคม จำนวนรวม ๗๖๗ คน

(๑) ผู้แทนองค์กรด้านการเกษตรประเภทต่าง ๆ เช่น การทำนา การทำไร่ การทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การเพาะขยายหรือปรับปรุงพันธุ์พืชและสัตว์ การประมง การแปรรูปสินค้าเกษตรชุมชนหรืองานเกษตรกรรม จังหวัดละ ๒ คน จำนวน ๑๕๒ คน

(๒) ผู้แทนองค์กรด้านการอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น การทำเหมือง การระเบิดหรือย่อยหิน การผลิตอาหาร เครื่องดื่ม สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนัง การผลิตไม้เฟอร์นิเจอร์ กระดาษ การผลิตเคมีภัณฑ์ ยา ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ยางธรรมชาติ แก้ว ปูนซีเมนต์ เซรามิค วัสดุก่อสร้าง อัญมณี เครื่องประดับ โลหะ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ ยานยนต์และอะไหล่ เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์ หรือการผลิตและอุตสาหกรรมอื่น ๆ จังหวัดละ ๒ คน จำนวน ๑๕๒ คน

(๓) ผู้แทนองค์กรด้านการบริการ เช่น กิจกรรมด้านคมนาคม การขนส่ง การสื่อสาร การโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำเข้า-ส่งออก การค้าสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมในประเทศ การท่องเที่ยว การกีฬาและนันทนาการ ศิลปิน นักร้อง นักแสดง นักประพันธ์ จังหวัดละ ๒ คน จำนวน ๑๕๒ คน

(๔) นายกสภา ประธานสภาหรือผู้ดำรงตำแหน่งลักษณะเดียวกัน หรือผู้แทนซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งองค์กรละหนึ่งคน ได้แก่ เนติบัณฑิตยสภา สภานายความ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าไทย สภาวิศวกร สภาสถาปนิก แพทยสภา สัตวแพทยสภา สภาการพยาบาล สภาเทคนิคการแพทย์ สภากายภาพบำบัด สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ครูสภา สภาวิชาชีพบัญชี สภาการเหมืองแร่ สภาเภสัชกรรม สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย จำนวน ๑๘ คน

(๕) ผู้แทนสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ ๔๕ แห่ง แห่งละหนึ่งคน ซึ่งกระทรวงแรงงานจัดให้เลือกกันเองให้เหลือ ๒๐ คน ผู้แทนสหภาพแรงงานภาคธุรกิจเอกชน ๑,๓๗๒ แห่ง แห่งละหนึ่งคน ซึ่งกระทรวงแรงงานจัดให้เลือกกันเองให้เหลือ ๗๖ คน จำนวน ๙๖ คน

(๖) ผู้แทนสื่อมวลชน สาขานั่งสื่อบริษัท ซึ่งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เลือก ๑๕ คน สาขาวิทยุกระจายเสียง และสาขาวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติจัดให้เลือกกันเองให้เหลือสาขาละ ๑๕ คน จำนวน ๔๕ คน

(๗) ผู้แทนสมาคมหรือมูลนิธิจดทะเบียนซึ่งมีใช้องค์กรหรือบุคคลตาม (๑)-(๖) และซึ่งดำเนินการในเรื่องการพัฒนาชุมชน การสาธารณสุข การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สัตว์ป่าหรือพันธุ์พืช การศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา การพัฒนา และสงเคราะห์คนพิการ การส่งเสริมรายได้และอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค หรือการสาธารณสุขประโยชน์อื่น จังหวัดละ ๒ คน จำนวน ๑๕๒ คน

ประเภทที่ ๒ ผู้แทนภาครัฐ จำนวนรวม ๓๑๘ คน

(๑) ผู้แทนกระทรวง กระทรวงละ ๑ คน จำนวน ๒๐ คน

(๒) ผู้แทนกองบัญชาการทหารสูงสุด ผู้แทนกองทัพบก ผู้แทนกองทัพอากาศ ผู้แทนกองทัพอากาศ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน ๕ คน

(๓) ผู้แทนข้าราชการพลเรือน ข้าราชการทหาร ข้าราชการครู ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ข้าราชการอัยการ ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ข้าราชการศาลยุติธรรม ข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ซึ่งองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการแต่ละประเภทเลือกองค์กรละ ๕ คน โดยให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลแต่ละประเภทดำเนินการ จำนวน ๗๕ คน

(๔) หัวหน้าสูงสุดของรัฐวิสาหกิจซึ่งเลือกกันเอง โดยให้กระทรวงการคลัง ดำเนินการ จำนวน ๒๐ คน

(๕) หัวหน้าสูงสุดขององค์การมหาชนซึ่งเลือกกันเอง โดยให้สำนักงาน กพร. ดำเนินการ จำนวน ๑๐ คน

(๖) ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเลือกกันเอง โดยให้กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการ จำนวน ๓๖ คน

(๗) กำหนดผู้ใหญ่บ้านซึ่งเลือกกันเองจังหวัดละ ๒ คน โดยให้ กดส.ประจำ จังหวัดแต่ละจังหวัด ดำเนินการ จำนวน ๑๕๒ คน

ประเภทที่ ๓ ผู้แทนภาคการเมืองและการปกครองท้องถิ่น จำนวนรวม

๒๒๗ คน

- (๑) ผู้แทนพรรคการเมืองพรรคละหนึ่งคน จำนวน ๔๔ คน
- (๒) นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเลือกกันเอง จำนวน ๓๖ คน
- (๓) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและประธานสภากรุงเทพมหานคร จำนวน ๒ คน
- (๔) ผู้แทนนายกเทศมนตรีเทศบาลต่าง ๆ ซึ่งเลือกกันเอง จำนวน ๗๒ คน
- (๕) ผู้แทนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเลือกกันเอง จำนวน ๗๒ คน
การดำเนินการตามข้อนี้ (๒) (๔) (๕) ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการ
- (๖) นายกสภาเมืองพัทยา จำนวน ๑ คน

ประเภทที่ ๔ ผู้แทนองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ จำนวนรวม ๑๖ คน

- (๑) ผู้แทนคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๒ คน
- (๒) ผู้แทนศาลยุติธรรม จำนวน ๒ คน
- (๓) ผู้แทนศาลปกครอง จำนวน ๒ คน
- (๔) ผู้แทนผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จำนวน ๒ คน
- (๕) ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำนวน ๒ คน
- (๖) ผู้แทนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน ๒ คน
- (๗) ผู้แทนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวน ๒ คน
- (๘) ผู้แทนสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๒ คน

ประเภทที่ ๕ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนรวม ๓๐๒ คน

(๑) ผู้แทนอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ ซึ่งเลือกกันเอง จำนวน ๑๐ คน

(๒) อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษา เอกชน จำนวน ๑๔๐ คน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิทางรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และนิติศาสตร์ ซึ่ง สภามหาวิทยาลัยที่มีคณะ ภาควิชาหรือสาขาวิชาดังกล่าวเลือกแต่ละแห่งละ ๒ คน จำนวน ๑๕๒ คน

ประเภทที่ ๖ นิสิตนักศึกษา จำนวนรวม ๑๔๐ คน

นายกองค์การบริหารนิสิตนักศึกษาหรือตำแหน่งในลักษณะเดียวกันของ สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวน ๑๔๐ คน

รวม ๖ ประเภท จำนวน ๑,๗๗๐ คน

ประเภทที่ ๗ ผู้แทนสาขาอาชีพและผู้ทรงคุณวุฒิในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม และภาควิชาการ ที่คณะรัฐมนตรีสรรหา จำนวน ๑๑๕ คน

ประเภทที่ ๘ ผู้แทนสาขาอาชีพและผู้ทรงคุณวุฒิในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม และภาควิชาการ ที่ คมช.สรรหา จำนวน ๑๑๕ คน

ประเภทที่ ๙ ผู้แทนสาขาอาชีพและผู้ทรงคุณวุฒิในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม และภาควิชาการ ที่เหลือจากการสรรหาตามข้อ ๕ โดยให้แบ่งจำนวนที่เหลือ ที่มีจำนวนเท่ากัน หรือใกล้เคียงกันที่สุดเป็นสองส่วน โดยให้คณะรัฐมนตรี และคมช. เป็นผู้สรรหาเพิ่มแต่ละส่วนจนครบ ๒,๐๐๐ คน

หลังจากการสรรหาสมาชิกสภาแห่งชาติเสร็จแล้วปรากฏว่า มีผู้ที่ได้รับแต่งตั้ง จำนวน ๑,๙๘๒ คน ต่อมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๙

สมาชิกสภาแห่งชาติได้ประชุมกัน เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๙ ณ หอประชุมกองทัพเรือ โดยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดการประชุม ต่อมาเมื่อวันจันทร์ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ ที่ประชุมสมาชิกสภาแห่งชาติได้คัดเลือกสมาชิกด้วยตนเองให้เหลือ ๒๐๐ คน เพื่อเสนอให้คณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติคัดเลือกให้เหลือ ๑๐๐ คน เพื่อแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

เมื่อคณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติ คัดเลือกสมาชิกสภาเหลือ ๑๐๐ คน แล้วเสร็จ จึงนำรายชื่อขึ้นทูลเกล้าฯ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๙ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ โดยพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ประธานคณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๐ (เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑ ก หน้า ๑-๕)

สัดส่วนของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญชุดนี้ มาจากบุคคลในภาครัฐ ๓๐ คน ภาคเอกชน ๒๕ คน ภาคสังคม ๑๘ คน และภาควิชาการ ๒๗ คน หากจำแนกตามภูมิภาค ประกอบด้วยภาคเหนือ ๑๐ คน ภาคกลาง ๖๘ คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๒ คน และภาคใต้ ๑๐ คน มีรายชื่อดังต่อไปนี้

๑. นายกนก ไตสุรัตน์
๒. นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร
๓. นายกฤษฎา ให้วฒนานุกุล
๔. นายกลั่นรงค์ จันทิก
๕. นายการุณ ไสงาม

๖. นายกิตติ ตริเศรษฐ์
๗. นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม
๘. นายเกียรติชัย พงษ์พานิชย์
๙. นายคมสัน โพธิ์คง
๑๐. นายจรัญ ภัคดีธนากุล
๑๑. นายจรัส สุวรรณมาลา
๑๒. นายจตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี
๑๓. นายเจริญศักดิ์ โจนฤทธิ์พิเชษฐ์
๑๔. นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง
๑๕. นาย ช.ชัยนาท ศรีเสมาเมือง
๑๖. นายชินินทร์ บัวประเสริฐ
๑๗. นายชวลิต หมีนุช
๑๘. นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์
๑๙. นายชาติชาย แสงสุข
๒๐. นายชาติ กางอิ้ม
๒๑. นายชำนาญ ภูวิลัย
๒๒. นายชูชัย ศุภวงศ์
๒๓. นายโชคชัย อักษรนันท์
๒๔. นายไชยยศ เหมะรัชตะ
๒๕. นางดวงสุดา เตโชติรส
๒๖. นายเดโช สอนานนท์
๒๗. นายธนพิชญ์ มูลพฤกษ์
๒๘. พลตำรวจโท ธรรมนิตย์ ปิตะนีละบุตร
๒๙. นายธวัช บวรนิชกุล
๓๐. นายธิติพันธุ์ เข็อบบุญชัย

๓๑. นายธีรวัฒน์ ร่มไทรทอง
๓๒. นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์
๓๓. นายนรนิติ เศรษฐบุตร
๓๔. นายนิติย์ วังวิวัฒน์
๓๕. นายนิมิต ชัยจีระภักดิ์
๓๖. นายอนุรักษ์ มาประณีต
๓๗. นายปกรณ์ ปรียากร
๓๘. นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม
๓๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท
๔๐. นายประวิทย์ อัครชิโนเรศ
๔๑. นายประสงค์ พิพุทธกิจจา
๔๒. นายปริญญา ศิริสารการ
๔๓. นางพรรณราย แสงวิเชียร
๔๔. นางสาวพวงเพชร สารคุณ
๔๕. นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ
๔๖. นายพิสิฐ ลีอาธรรม
๔๗. พลเรือเอก พีรศักดิ์ วัชรมูล
๔๘. นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์
๔๙. นายไพโรจน์ พรหมสาส์น
๕๐. นายมนตรี เพชรขุ้ม
๕๑. นายมณูศรี โชติเทวัญ
๕๒. นายมานิจ สุขสมจิตร
๕๓. พลตำรวจเอก มีชัย นฤกุลกิจ
๕๔. นายรัฐ ชุกกลิน
๕๕. นางรุจิรา เตชางกูร

๕๖. นายวรากรณ์ สามโกเศศ (ลาออกเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)
๕๗. นายวัชรนา หงส์ประภาศ
๕๘. นายวิชัย รูปขำดี
๕๙. นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ์
๖๐. นายวิชัย ศรีขวัญ
๖๑. นายวิชา มหาคุณ
๖๒. นายวิฑูรย์ บริบูรณ์ทรัพย์
๖๓. นายวิฑูรย์ คชเชื่อน
๖๔. นายวิฑูรย์ งานทวี
๖๕. นายวิฑูรย์ บุญญสถิตย์
๖๖. นายวินัย มานมุงศิลป์
๖๗. นายวุฒิชัย กัลยาณมิตร
๖๘. นายวุฒิสาร ตันไย
๖๙. นายศรีราชา เจริญพานิช
๗๐. นายศักดิ์ชัย อุ้นจิตติกุล
๗๑. นายศักดิ์รินทร์ เชื้ออัน
๗๒. นายศิวะ แสงมณี
๗๓. นายเศวต ทินกุล
๗๔. นางสาวศรีย สัตยธรรม
๗๕. นายสนั่น อินทรประเสริฐ
๗๖. นายสมเกียรติ รอดเจริญ
๗๗. นายสมคิด เลิศไพฑูรย์
๗๘. นายสมชัย ฤชุพันธุ์
๗๙. นายสมยศ สมวิวัฒน์ชัย
๘๐. นายสวัสดิ์ โชติพานิช

๘๑. นายสว่าง ภูพัฒน์วิบูลย์
 ๘๒. นายสรวง ต้นอุด
 ๘๓. นายสามขวัญ พนมขวัญ
 ๘๔. นายสุนทร จันทรวงศ์
 ๘๕. นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย
 ๘๖. นายสุรพล พงษ์ศักดิ์ศิริกุล
 ๘๗. นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์
 ๘๘. นายเสรี นิเมญ
 ๘๙. นายเสรี สุวรรณภานนท์
 ๙๐. นายหลักชัย กิตติพล
 ๙๑. นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล
 ๙๒. นายอภิชาติ ดำดี
 ๙๓. นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์
 ๙๔. นายอรรถ ธรรมโน
 ๙๕. นางสาวอลิสา พันธุศักดิ์
 ๙๖. นายอัศวิน ฤมาวงศ์
 ๙๗. นางอังคณา นีละไพจิตร
 ๙๘. นางสาวอาภา อรรถบุญวงศ์
 ๙๙. นายอุทิศ ชูช่วย
 ๑๐๐. นายโอกาส เตพลกุล
 ๑๐๑. นายไอรส วงษ์สิทธิ์
- (ได้รับแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๐
แทน นายวรากรณ์ สามโกเศศ)

อำนาจหน้าที่ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

สภาร่างรัฐธรรมนูญมีอำนาจและหน้าที่หลัก ดังนี้

๑. จัดทำร่างรัฐธรรมนูญและพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันเปิดประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรก

๒. เลือกประธานและรองประธานเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งโดยมีประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๓. ออกประกาศเพื่อกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกเสียงประชามติ

หลังจากได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งแล้ว สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ได้ประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๐ และได้เลือกประธานและรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้ที่ได้รับเลือกประกอบด้วย

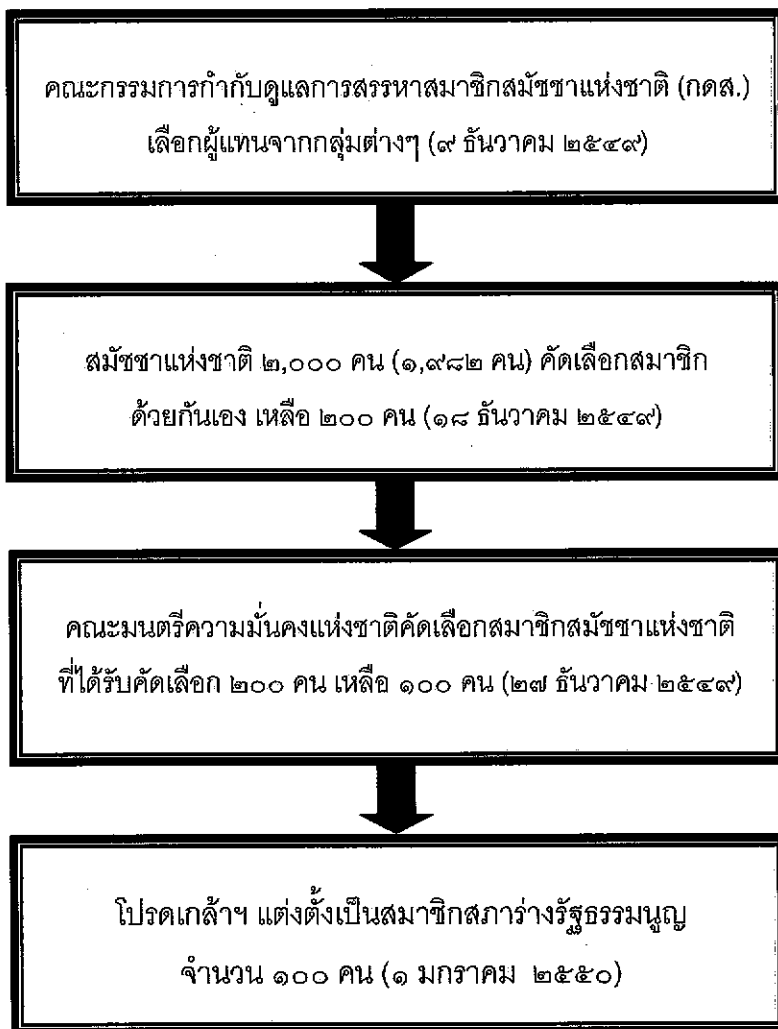
- นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร เป็นประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ
- นายเสรี สุวรรณภานนท์ เป็นรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง
- นายเดโช สอนานนท์ เป็นรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง

ต่อมาวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๐ จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งทั้งสามท่านเป็นประธานและรองประธาน

และในสภาร่างรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องคัดเลือกสมาชิกเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ในการประชุมครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๐ สภาร่างรัฐธรรมนูญจึงได้คัดเลือกสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒๕ คน จากนั้นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติได้คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิอีก ๑๐ คน รวมเป็น ๓๕ คน เพื่อทำหน้าที่เป็นกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ทั้งนี้ เมื่อนำกระบวนการคัดเลือกหรือที่มาของสภาร่างรัฐธรรมนูญข้างต้นมา
ทำเป็นแผนภูมิ จะเป็นดังนี้

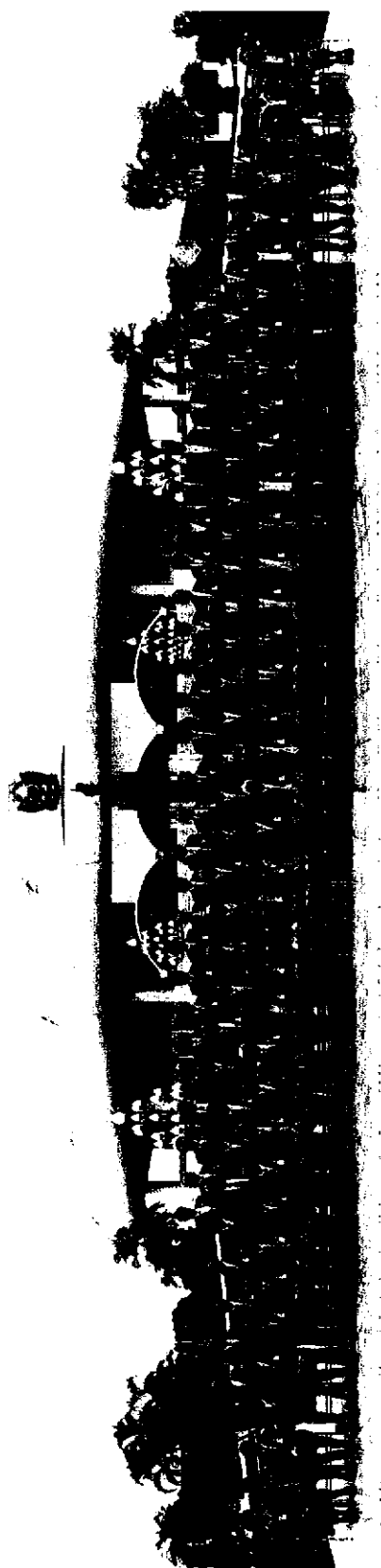
แผนภูมิที่มาของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

การสิ้นสุดของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

สภาร่างรัฐธรรมนูญจะสิ้นสุดลงด้วยเหตุดังนี้

๑. เมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญและสภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๐ แล้วเสร็จแล้ว หรือเมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๓๐ (๔๕ วัน) สุดแต่เวลาใดจะถึงก่อน (ตามรัฐธรรมนูญ(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙) หรือ
๒. จัดทำร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันเปิดประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรก หรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเสนอ หรือ
๓. ประชาชนโดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบให้ใช้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ณ หน้าพระบรมมหาราชวัง รัชกาลที่ ๗
วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๐

ขั้นตอนการจัดทำรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๕๐

การจัดทำรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๕๐ นี้ รัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ได้กำหนดขั้นตอนและเงื่อนไขไว้หลายประการ เป็นต้นว่า

- ให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ และสภาร่างรัฐธรรมนูญต้องแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓๕ คน โดยสภาร่างรัฐธรรมนูญเลือกสมาชิกด้วยตนเอง จำนวน ๒๕ คน และตามคำแนะนำของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ อีกจำนวน ๑๐ คน

- เมื่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ต้องทำคำชี้แจงว่ามีความแตกต่างจากรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๔๐ อย่างไร เสนอไปยังสภาร่างรัฐธรรมนูญ องค์กรและบุคคลต่างๆ เพื่อพิจารณาให้ความคิดเห็น

- สภาร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน

- เมื่อร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว จะต้องเผยแพร่ให้ประชาชนรับรู้ และให้ประชาชนเป็นผู้ออกเสียงประชามติว่า “เห็นชอบ” หรือ “ไม่เห็นชอบ” ให้ใช้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

การกำหนดขั้นตอนและเงื่อนไขเหล่านี้ ก็เพื่อให้การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยผู้แทนและผู้เชี่ยวชาญจากภาคส่วนต่างๆ และมีระยะเวลาที่เหมาะสมในการจัดทำ รวมทั้งเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตัดสินใจว่าจะให้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่

หลังจากมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว สภาร่างรัฐธรรมนูญได้รับประชุมเพื่อ ดำเนินการจัดทำรัฐธรรมนูญตามขั้นตอนและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ และในการประชุมครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๐ สภาร่างรัฐธรรมนูญได้คัดเลือกสมาชิกสภาร่าง รัฐธรรมนูญเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒๕ คน ประกอบด้วย

๑. นายธนพิชฌ์ มุลพฤกษ์
๒. นางสดศรี สัตยธรรม
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย
๔. รองศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์
๕. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม
๖. นายวิทยา งานทวี
๗. นายมานิจ สุขสมจิตร
๘. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย
๙. นายจรัญ ภัคดีธนากุล
๑๐. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์
๑๑. ศาสตราจารย์(พิเศษ) วิชา มหาคุณ
๑๒. ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม
๑๓. รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช
๑๔. นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์
๑๕. นายไพโรจน์ พรหมสาส์น
๑๖. นางอังคณา นีละไพจิตร
๑๗. นางสาวพวงเพชร สารคุณ
๑๘. ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ
๑๙. นายชูชัย ศุภวงศ์
๒๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท

๒๑. นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์
๒๒. นายอนุรักษ์ มาประณีต
๒๓. นายปกรณ์ ปรียากร
๒๔. นายสนั่น อินทรประเสริฐ
๒๕. นายคมสัน โพธิ์คง

จากนั้นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติได้เสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็น
กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย

๑. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช
๒. นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด
๓. นายอัชพร จารุจินดา
๔. นายสุพจน์ ไข่มุกด์
๕. รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ
๖. นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์
๗. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ
๘. นายธนบูลย์ จิรานูวัฒน์
๙. นายวิจิตร วิชัยสาร
๑๐. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

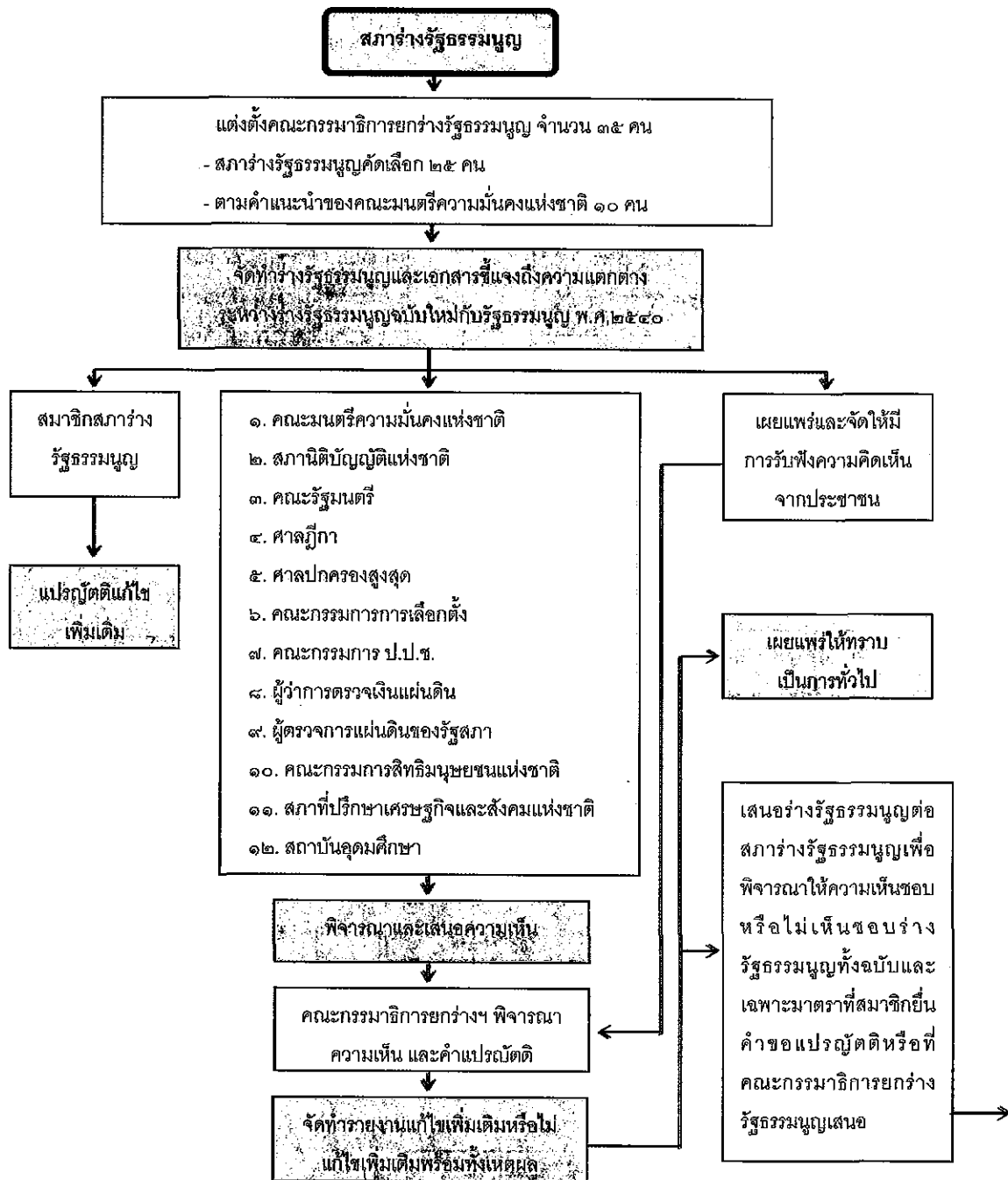
ต่อมาคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้เลือกประธาน รองประธาน และ
ผู้ทำหน้าที่ต่างๆ ได้แก่

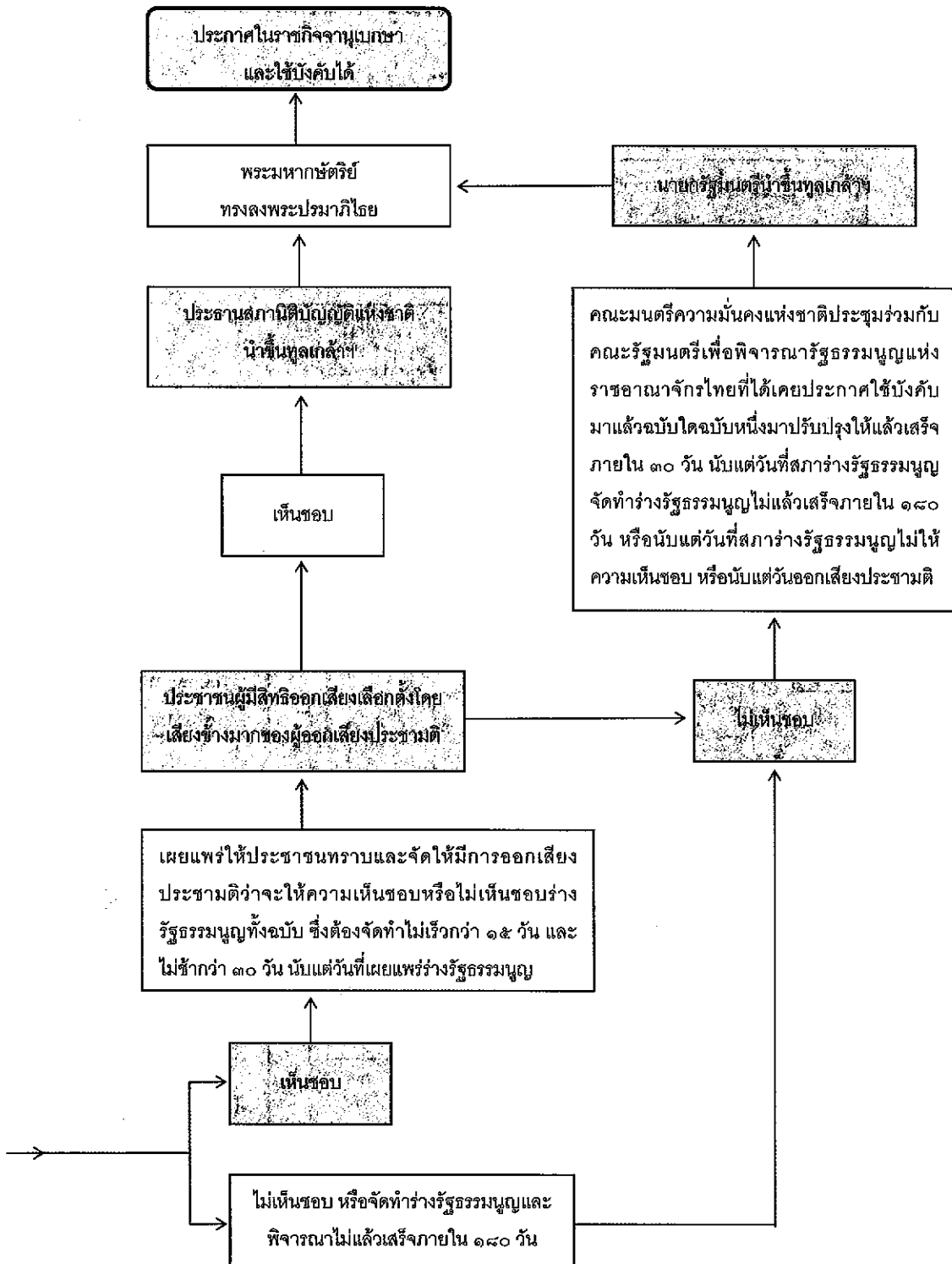
- นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ	เป็นประธานคณะกรรมการ
- นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
- นายเจริญ ภัคดีธนากุล	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
- ศาสตราจารย์(พิเศษ)วิชา มหาคุณ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
- นายชูชัย ศุภวงศ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่

- ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
- นายอัคร จารุจินดา เป็นรองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
- นางกาญจนารัตน์ ลีวิจิตร เป็นรองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
- นายคมสัน โพธิ์คง เป็นรองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สาม
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย เป็นรองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สี่
- รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ เป็นโฆษกคณะกรรมการ
- นายพิสิฐ ลี้อาธรรม เป็นโฆษกคณะกรรมการ
- นายไพฑูรย์ วรหะไพฑูรย์ เป็นโฆษกคณะกรรมการ
- นายปกรณ์ ปรียากา เป็นโฆษกคณะกรรมการ

เมื่อได้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญครบ ๓๕ คน แล้ว จึงถือได้ว่ากระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้เริ่มดำเนินการเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ทั้งนี้หากประมวลขั้นตอนการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาอยู่ในรูปแผนภูมิ จะเป็นดังนี้

แผนภูมิขั้นตอนการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐

คณะกรรมการการในสภาร่างรัฐธรรมนูญ

การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ สภาร่างรัฐธรรมนูญจะทำงานในลักษณะแบ่งเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ซึ่งนอกจากมีคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นหลักสำคัญในการยกร่างรัฐธรรมนูญแล้ว สภาร่างรัฐธรรมนูญยังได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการสนับสนุนภารกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการร่างรัฐธรรมนูญอีก ๑๔ คณะ และเมื่อรวมกับคณะกรรมการวิสามัญประจำจังหวัดต่างๆ อีก ๗๖ จังหวัด จะมีคณะกรรมการทั้งสิ้น ๙๐ คณะ คือ

๑. คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
๒. คณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและการประชาคมติ
๓. คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคกลาง
๔. คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคเหนือ
๕. คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๖. คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคใต้
๗. คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ
๘. คณะกรรมการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
๙. คณะกรรมการวิสามัญวิชาการตรวจร่างรัฐธรรมนูญ และร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
๑๐. คณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
๑๑. คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๑๒. คณะกรรมาธิการยกร่างหลักเกณฑ์ วิธีการออกเสียงประชามติและการออกเสียงประชามติ
๑๓. คณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ประธาน ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง
๑๔. คณะกรรมาธิการวิสามัญเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและประชาสัมพันธ์ และ คณะกรรมาธิการวิสามัญประจำจังหวัด ๗๖ จังหวัด

๑. คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายจรัญ ภักดีธนากุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชูชัย ศุภวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	เลขานุการคณะกรรมการ
๗. นายอัมพร จารุจินดา	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๘. นางกาญจนาวัฒน์ สิวโรจน์	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
๙. นายคมสัน โพธิ์คง	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สาม
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติพันธุ์ เต๋อบุญชัย	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สี่
๑๑. รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๔. นายปกรณ์ ปรียากร	โฆษกคณะกรรมการ
๑๕. ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการ
๑๖. ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ	กรรมการ
๑๗. นายเดชอุดม ไกรฤทธิ	กรรมการ

๑๘. นายธนบุญ จิราวัฒน์	กรรมการ (ลาออกเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)
๑๙. นายธนพิชญ์ มูลพฤกษ์	กรรมการ
๒๐. รองศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์	กรรมการ
๒๑. นายอนุรักษ์ มาประณีต	กรรมการ
๒๒. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๒๓. นางสาวพวงเพชร สารคุณ	กรรมการ
๒๔. นายไพโรจน์ พรหมสาส์น	กรรมการ
๒๕. นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด	กรรมการ
๒๖. นายมานิจ สุขสมจิตร	กรรมการ
๒๗. นายวิจิตร วิชัยสาร	กรรมการ
๒๘. นายวิจิตร สุระกุล	กรรมการ (ได้รับแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ แทนนายธนบุญ จิราวัฒน์)
๒๙. นายวิทยา งานทวี	กรรมการ
๓๐. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	กรรมการ
๓๑. รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช	กรรมการ
๓๒. นางสดศรี สัตยธรรม	กรรมการ
๓๓. นายสนั่น อินทรประเสริฐ	กรรมการ
๓๔. นายสุพจน์ ไชยมุข	กรรมการ
๓๕. นางอังคณา นีละไพจิตร	กรรมการ
๓๖. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อเสนอต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๒. จัดให้มีการประชุมพิจารณาการร่างรัฐธรรมนูญและดำเนินการประสานงานกับคณะกรรมการสามัญและคณะกรรมการวิสามัญของสภาร่างรัฐธรรมนูญทุกคณะ เพื่อรับทราบข้อมูลการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมของประชาชน นำมาประกอบการพิจารณาในการร่างรัฐธรรมนูญ

๓. เมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วให้จัดทำคำชี้แจงรายละเอียดเปรียบเทียบข้อแตกต่างกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พร้อมด้วยเหตุผลประกอบคำชี้แจง

๔. ดำเนินการและประสานงานในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและจัดทำเอกสารชี้แจง (ตามข้อ ๓) เพื่อเผยแพร่ไปยังสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ องค์การต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ และประชาชนทั่วไป เพื่อให้พิจารณาและเสนอความคิดเห็นประกอบการพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕. ดำเนินการยกย่องพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้ง

๖. ดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙

๗. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๒. คณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและการประชาคมติ

๑. รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ประธานคณะกรรมการ

๒. นายคิระ แสงมณี รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

๓. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

๔. นายวรพล ไสค์ติยานุรักษ์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

๕. นางมาลีรัตน์ แก้วก่า โฆษกคณะกรรมการ

๖. นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ โฆษกคณะกรรมการ

๗. นายกล้านรงค์ จันทิก กรรมการ

๘. นายชาญชัย สุนทรภักดิ์	กรรมาธิการ
๙. นายชูชัย ศุภวงศ์	กรรมาธิการ
๑๐. นางธนุช ตีรพิพนตร	กรรมาธิการ
๑๑. นายนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์	กรรมาธิการ
๑๒. ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ	กรรมาธิการ
๑๓. นายปราโมช รัฐวินิจ	กรรมาธิการ
๑๔. นายพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร	กรรมาธิการ
๑๕. นายพญศักดิ์ ขาติสุทธิผล	กรรมาธิการ
๑๖. นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ	กรรมาธิการ
๑๗. นางเรวดี ประเสริฐเจริญสุข	กรรมาธิการ
๑๘. นายวิชัย รูปขำดี	กรรมาธิการ
๑๙. นายวิชัย ศรีขวัญ	กรรมาธิการ
๒๐. นายวิทธยา บริบูรณ์ทรัพย์	กรรมาธิการ
๒๑. นายวิทยา คชเชื่อน	กรรมาธิการ
๒๒. นายศิริชัย ไหมงาม	กรรมาธิการ
๒๓. พลตำรวจโท ธรรมนิตย์ ปิตะนีละบุตร	กรรมาธิการ
๒๔. นายสมชัย ฤชุพันธุ์	กรรมาธิการ
๒๕. นายสมพร ใช้บางยาง	กรรมาธิการ
๒๖. นายสุเมธ อุปนิสากร	กรรมาธิการ
๒๗. นายสรวง ดันอุด	กรรมาธิการ
๒๘. นายประนุก สุวรรณภักดี	กรรมาธิการ
๒๙. นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย	กรรมาธิการ
๓๐. นายอุทิศ ชูช่วย	กรรมาธิการ
๓๑. นายวิเชียร คุตตวัส	กรรมาธิการ
๓๒. นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

๓๓. นายสามารถ คัมภีรนนท์ ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓๔. นายปริญญา ศิริสารการ ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. พิจารณากำหนดกรอบและแนวทางในการดำเนินงานรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ และประสานงานกับคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาค และคณะกรรมการอื่น ๆ รวมทั้งการให้ความรู้ความเข้าใจของสาระสำคัญในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ การรับฟังความคิดเห็นและการประชามติ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญอย่างกว้างขวาง
๒. จัดทำข้อสรุปความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นที่สำคัญ ๆ ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเสนอคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญและเสนอต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญประกอบการพิจารณาดำเนินการ
๓. ประสานงานในการรับฟังความคิดเห็นกับคณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม และภาควิชาการ เพื่อสรุปรวบรวม ประมวลความคิดเห็นเสนอต่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญและเสนอต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบการพิจารณาดำเนินการ
๔. ดำเนินการศึกษา สํารวจความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นสำคัญ ของร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อนำสรุปเสนอคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องหรือประชาชนได้รับทราบ
๕. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

**๓. คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนภาคกลาง**

๑. นายสุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย	ประธานคณะกรรมการ
๒. นาย ช.ชัยนาท ศรีเสมาเมือง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางมณูญศรี โชติเทวัญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายกฤษฎา ให้วฒนานุกูล	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายสมเกียรติ รอดเจริญ	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๖. นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์	กรรมการ
๗. นายชาลิต หมีนุช	กรรมการ
๘. นายโชคชัย อักษรนันท์	กรรมการ
๙. นายปกรณ์ ปรียากร	กรรมการ
๑๐. นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม	กรรมการ
๑๑. นายสุรพล พงษ์ศักดิ์ศิริกุล	กรรมการ
๑๒. นายสนั่น อินทรประเสริฐ	กรรมการ
๑๓. นายโอกาส เดพละกุล	กรรมการ
๑๔. นายวิทธยา บริบูรณ์ทรัพย์	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๕. นางสาวอลิสา พันธุศักดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการตามกรอบและแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนการแสดงความ
ความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคกลาง

๒. พิจารณากำหนดวิธีการในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มาปรับ
ใช้ในการสร้างเครือข่ายการสื่อสารข้อมูล เพื่อนำเสนอให้ประชาชนได้รับทราบอย่าง
ถูกต้องและรวดเร็ว

๓. พิจารณารูปแบบและวิธีการในการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญและสภาร่างรัฐธรรมนูญในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยและสะดวกต่อการใช้งาน

๔. นำเสนอข้อมูลจากการที่ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคกลาง นำเสนอต่อคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญและการประชุมตี คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ และสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ

๕. ประสานการทำงานกับคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญและการประชุมตี

๖. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๔. คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคเหนือ

๑. นายวิชัย ศรีขวัญ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายประวิทย์ อัครชิโนเรศ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสามขวัญ พนมขวัญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวินัส ม่านมุงศิลป์	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายชาติชาย แสงสุข	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๖. นายชนินทร์ บัวประเสริฐ	กรรมาธิการ
๗. นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์	กรรมาธิการ
๘. นายนิติย์ วังวิวัฒน์	กรรมาธิการ
๙. นายสมชัย ฤชุพันธุ์	กรรมาธิการ
๑๐. นายสว่าง ภูพัฒน์วิบูลย์	กรรมาธิการ
๑๑. นายสวิง ตันอุด	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๒. นายศักดิ์รินทร์ เชื้อนอัน	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการตามกรอบและแนวทางในการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่ได้มีการกำหนด รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการแสดงความ
ความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคเหนือ

๒. พิจารณากำหนดวิธีการในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มาปรับใช้
ในการสร้างเครือข่ายการสื่อสารข้อมูลเพื่อนำเสนอให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้อง
และรวดเร็ว

๓. พิจารณารูปแบบและวิธีการที่ทันสมัยในการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการ
รวบรวม และการวิเคราะห์ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญและสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ

๔. นำเสนอข้อมูลจากการที่ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน
ในแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคเหนือ นำเสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญประสานการมี
ส่วนร่วมและการประชาสัมพันธ์คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญและสภาร่างรัฐธรรมนูญ
เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ

๕. ประสานการทำงานกับคณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วม
และการประชาสัมพันธ์

๖. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๕. คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. พลตำรวจโท ธรรมนิศย์ ปิตะนีละบุตร ประธานคณะกรรมการ

๒. นายสุนทร จันทร์รังสี รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

๓. นายชำนาญ ภูวิลัย รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

๔. นายวิทยา คชเชื่อน รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

๕. นายศิวะ แสงมณี ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๖. นายการุณ ไสงาม	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๗. นายศักดิ์ชัย ชุ่มจิตติกุล	โฆษกคณะกรรมการธิการ
๘. นายกนก โตสุรัตน์	กรรมการธิการ
๙. นายธีรวัฒน์ ร่มไทรทอง	กรรมการธิการ
๑๐. นายหลักชัย กิตติพล	กรรมการธิการ
๑๑. นายปริญญา ศิริสารการ	กรรมการธิการ
๑๒. นายรัฐ ชุกกลิน	เลขานุการคณะกรรมการธิการ
๑๓. นายอรรถวิทย์ รัตนจันทร์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการ

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการตามกรอบและแนวทางในการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่ได้มีการกำหนด รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒. พิจารณากำหนดวิธีการในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มาปรับใช้ในการสร้างเครือข่ายการสื่อสารข้อมูลเพื่อนำเสนอให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้องและรวดเร็ว

๓. พิจารณารูปแบบและวิธีการที่ทันสมัยในการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม และการวิเคราะห์ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ และสภา ร่างรัฐธรรมนูญ

๔. นำเสนอข้อมูลจากการที่ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นำเสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญ ประสานการมีส่วนร่วมและการประชาคมติ คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ และสภา ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ

๕. ประสานการทำงานกับคณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วม และการประชาคมติ

๖. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๖. คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคใต้

๑. นายอุทิศ ชูช่วย	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายมนตรี เพชรขุ้ม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวิวัฒน์ บุญญสัทธิ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชาลี กางอิม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นายเสรี นิเมยุ	รองโฆษกคณะกรรมการ
๙. นายวัชรนา หงส์ประภาศ	กรรมการ
๑๐. นายอภิชาติ ดำดี	กรรมการ
๑๑. นางอังคณา นีละไพจิตร	กรรมการ
๑๒. นายวิทยา งานทวี	กรรมการ
๑๓. นายนิมิตร ชัยจิระธิกุล	เลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการตามกรอบและแนวทางในการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่ได้มีการกำหนด รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการแสดงความ
คิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคใต้

๒. พิจารณากำหนดวิธีการในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาปรับ
ใช้ในการสร้างเครือข่ายการสื่อสารข้อมูลเพื่อนำเสนอให้ประชาชนได้รับทราบอย่าง
ถูกต้องและรวดเร็ว

๓. พิจารณารูปแบบและวิธีการที่ทันสมัยในการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม และการวิเคราะห์ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญและสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๔. นำเสนอข้อมูลจากการที่ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคใต้ นำเสนอต่อคณะกรรมการการวิสามัญประธานการมีส่วนร่วมและการประชาติ คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ และสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ

๕. ประธานการทำงานกับคณะกรรมการการวิสามัญประธานการมีส่วนร่วมและการประชาติ

๖. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๗. คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

๑. นายวิชัย รูปขำดี	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสง่า ภูพัฒน์วิบูลย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเรือเอก ไพรัชต์ วัชรมูล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจตุพันธ์ ภิรมย์ภักดี	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายศักดิ์นรินทร์ เชื้อนอัน	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๖. นายกนก ไตรรัตน์	กรรมาธิการ
๗. รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติ ตีระเศรษฐ์	กรรมาธิการ
๘. นายชาติชาย แสงสุข	กรรมาธิการ
๙. รองศาสตราจารย์ดวงสุดา เตโชติรส	กรรมาธิการ
๑๐. นายธีรวัฒน์ ร่มไทรทอง	กรรมาธิการ
๑๑. นายนุรักษ์ มาประณีต	กรรมาธิการ
๑๒. รองศาสตราจารย์รุจิรา เตชางกูร	กรรมาธิการ
๑๓. นายสมยศ สมวิวัฒน์ชัย	กรรมาธิการ

๑๔. นายชวลิต หมีนุช

เลขานุการคณะกรรมการ

๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณราย แสงวิเชียร ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. พิจารณากำหนด รูปแบบ แนวทางและวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรที่เกี่ยวข้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙

๒. ดำเนินการและประสานงานในการรับฟังความคิดเห็นขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ เพื่อหาข้อสรุปและเสนอต่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญและสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๓. จัดทำรายงานเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญและสภาร่างรัฐธรรมนูญทั้งในรูปแบบของเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย

๔. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๘. คณะกรรมการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

๑. นายจตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิวัฒน์ บุญญสติกดิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสุนทร จันทร์รังสี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายโอกาส เตพละกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายพิเชียร อำนาจวรประเสริฐ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายไพโรจน์ พรหมสาสน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายไพบูรณ์ วราหะไพฑูรย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายชำนาญ ภูวิลัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายศักดิ์ชัย อุ่ณจิตติกุล	โฆษกคณะกรรมการ

๑๑. นายธวัช บวรนิชขกุล	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายสมยศ สมวิวัฒน์ชัย	กรรมการ
๑๓. นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม	กรรมการ
๑๔. นายหลักชัย กิตติพล	กรรมการ
๑๕. นางสาวอาภา อรรถบุรณวงศ์	กรรมการ
๑๖. นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ์	กรรมการ
๑๗. นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์	กรรมการ
๑๘. นายอภิชาติ คำดี	กรรมการ
๑๙. นางสาวอลิสรา พันธุ์ศักดิ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. นายปริญญา ศิริสารการ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. พิจารณารูปแบบ แนวทาง และวิธีการในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและปฏิบัติงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ประสานและร่วมมือในการนำสื่อประชาสัมพันธ์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำออกเผยแพร่อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในภาพรวมของสภาร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการนำออกเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. พิจารณากำหนดรูปแบบ วิธีการ ในการนำเสนอสื่อมวลชนทุกรูปแบบ และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รู้ และเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ หลักการ วิธีการ และประเด็นสำคัญในการจัดทำรัฐธรรมนูญ

๓. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และดำเนินการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และสภาร่างรัฐธรรมนูญ

เพื่อให้แสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญอย่างกว้างขวางและทั่วถึง

๔. ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศในการเผยแพร่กิจกรรม และผลการดำเนินงานของคณะกรรมการทุกคณะ และสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๕. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

**๙. คณะกรรมการวิสามัญวิชาการตรวจร่างรัฐธรรมนูญและร่าง
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ**

๑. นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายธีรวัฒน์ ร่มไทรทอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายพิเชียร อำนาจวรประเสริฐ	โฆษกคณะกรรมการ
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๖. รองศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์	กรรมการ
๗. นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น	กรรมการ
๘. นายประสงค์ พิพุทธกิจจา	กรรมการ
๙. นายมานิจ สุขสมจิตร	กรรมการ
๑๐. นางมาลินี สุขเวชชวรกิจ	กรรมการ
๑๑. นายวรพจน์ วงศ์สง่า	กรรมการ
๑๒. นายวัชรนา หงส์ประภัศร	กรรมการ
๑๓. ร้อยตรี วิจิตร อยู่สุภาพ	กรรมการ
๑๔. นายวิชัย รูปขำดี	กรรมการ
๑๕. นายวินัส มานมุงศิลป์	กรรมการ
๑๖. นางสดศรี สัตยธรรม	กรรมการ
๑๗. นายอรัญ ธรรมโน	กรรมการ

๑๘. รองศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการ
๑๙. นายวีระพล คงมั่น ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. พิจารณารูปแบบ วิธีการ และข้อมูลในการสนับสนุนข้อมูลด้านวิชาการ กฎหมายและข้อมูลสารสนเทศที่มีการจัดทำไว้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศแก่ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง
๒. พิจารณาและดำเนินการในการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยี สารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดทำเอกสารข้อมูลเพื่อนำเสนอทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ประกอบการพิจารณาดำเนินการในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ
๓. พิจารณาให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในทางวิชาการเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารที่ได้รับจากคณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและการประชาคมติ คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาค คณะ กรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประสานการมีส่วนร่วมประจำจังหวัด ๗๖ จังหวัด และคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ
๔. ดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรัฐธรรมนูญและร่าง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ถูกต้องตามรูปแบบของกฎหมายและเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญก่อนที่จะนำเสนอองค์กรที่เกี่ยวข้องต่อไป
๕. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๑๐. คณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม

๑. นายเดโช สอนานนท์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายคมสัน โพธิ์คง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวีระ โรจน์พจนรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. พลตำรวจเอกมีชัย นฤกุลกิจ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๖. นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายเจษฎา อนุจรี กรรมการ
๘. รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี กรรมการ
๙. นางเรืองรวิ์ เกตุผล กรรมการ
๑๐. นายคณิต วัลยะเพ็ชร กรรมการ
๑๑. รองศาสตราจารย์เจริญผล สุวรรณโชติ กรรมการ
๑๒. นายจำเริญ วราภรณ์ กรรมการ
๑๓. นางถวิลวดี บุรีกุล กรรมการ
๑๔. นายทวิชา หวังโกศา กรรมการ
๑๕. นายประโกศล สภาวสุ กรรมการ
๑๖. รองศาสตราจารย์มนตรี รูปสุวรรณ กรรมการ
๑๗. นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท กรรมการ
๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วชิรญา บัวศรี กรรมการ
๑๙. นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล กรรมการ
๒๐. นางสาวศศิธรา พิชัยชาญณรงค์ กรรมการ
๒๑. นายศาสตรา ไชยอ่อน กรรมการ
๒๒. นายสุวิทย์ รัตมิญาติ กรรมการ
๒๓. นายอภิชัย ตังคณีนารถ กรรมการ
๒๔. นายอารักษ์ สังหิตกุล กรรมการ
๒๕. นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร กรรมการ
๒๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณญาณันต์ เลขาธิการคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. พิจารณาวางกรอบ รูปแบบ และแนวทางในการจัดทำบันทึกเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญ และรูปแบบในการนำเสนอเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการ

เผยแพร่บันทึกเจตนารมณ์ให้กับประชาชนและหน่วยงานของรัฐได้รับทราบ และนำเสนอต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างรัฐธรรมนูญและสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๒. พิจารณากำหนดคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในการจัดทำเจตนาเหตุเพื่อให้การดำเนินการจัดทำเจตนาเหตุเกี่ยวกับความเป็นมาของรัฐธรรมนูญและขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในการจัดทำรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วนตามหลักวิชาการในการจัดทำเจตนาเหตุ

๓. พิจารณารูปแบบและวิธีการในการนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลบันทึกเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญเพื่อนำเสนอให้ประชาชน

๔. พิจารณากำหนดกรอบและแนวทางในการตรวจรายงานการประชุมให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยและรูปแบบของกฎหมาย

๕. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๑๑. คณะกรรมการกิจการสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายวุฒิชชาติ กัลยาณมิตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเรือเอก พิศศักดิ์ วัชรมูล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายเดโช สนวนานนท์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุนศิริ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖. นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายสวัสดิ์ โชติพานิช	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายกฤษฎา ให้วฒนานุกูล	โฆษกคณะกรรมการ
๙. นายจตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี	กรรมการ
๑๐. นายวิชัย รูปขำดี	กรรมการ
๑๑. รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง	กรรมการ

๑๒. นายรัช บวรวิชญ์	กรรมธิการ
๑๓. รองศาสตราจารย์นิยม รัฐอมฤต	กรรมธิการ
๑๔. นายมนัส แจ่มเวหา	กรรมธิการ
๑๕. นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์	กรรมธิการ
๑๖. นางสาวชามภา อรรถบุรณวงศ์	กรรมธิการ
๑๗. นายเอกบุญ วงศ์สวัสดิกุล	กรรมธิการ
๑๘. นายพิฑูร พุ่มหิรัญ	เลขานุการคณะกรรมธิการ
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณราย แสงวิเชียร	เลขานุการคณะกรรมธิการ

คณะกรรมธิการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. บริหารงานงบประมาณและประสานงานเพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมธิการทุกคณะ และสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
๒. ดำเนินการสนับสนุนและประสานกับสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมธิการทุกคณะ เพื่อสรุปรวบรวมผลการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการรับฟังข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
๓. พิจารณาดำเนินการอื่นใด ที่ไม่มีคณะกรรมธิการคณะหนึ่งคณะใดรับผิดชอบโดยตรง และอยู่ในวงงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญ
๔. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๑๒. คณะกรรมการยกร่างหลักเกณฑ์ วิธีการออกเสียงประชามติ และการออกเสียงประชามติ

๑. นายสวัสดิ์ โชติพานิช	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายศิวัช แสงมณี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลตำรวจเอก มีชัย นฤกุลกิจ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

๔. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายวุฒิชชาติ กัลยาณมิตร	โฆษกคณะกรรมการ
๖. ศาสตราจารย์เจริญศักดิ์ โรจนฤทธิ์พิเชษฐ์	กรรมการ
๗. นายชนินทร์ บัวประเสริฐ	กรรมการ
๘. รองศาสตราจารย์ดวงสุดา เตโชติรส	กรรมการ
๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๐. นายพิเชียร อำนาจวรประเสริฐ	กรรมการ
๑๑. นายเศวต หินกุล	กรรมการ
๑๒. นางสดศรี สัตยธรรม	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๓. นางกรรณิการ์ บรรเทึงจิตร	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. พิจารณากำหนด รูปแบบ แนวทางและวิธีการในการยกร่างหลักเกณฑ์วิธีการออกเสียงประชามติ และการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ
๒. พิจารณาดำเนินการในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการออกเสียงประชามติเพื่อบังคับใช้ในการออกเสียงประชามติอย่างถูกต้อง เหมาะสม
๓. ดำเนินการและควบคุมการจัดให้มีการออกเสียงประชามติโดยประสานงานกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การออกเสียงประชามติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
๔. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๑๓. คณะกรรมการวิสามัญเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ประสาน ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนแก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร	ประธานคณะกรรมการ
๒. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ	รองประธานคณะกรรมการ

๓. นายสวัสดิ์ ไซติพานิช	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๔. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๕. นายเดโช สนวนานนท์	โฆษกคณะกรรมการธิการ
๖. นายพิฑูร พุ่มหิรัญ	เลขานุการคณะกรรมการธิการ

คณะกรรมการธิการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ให้ข้อเสนอแนะ ประสานให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนแก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งติดตามให้มีการปฏิบัติตามประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๐
๒. ติดตามประสานงานกับคณะกรรมการธิการของสภาร่างรัฐธรรมนูญทุก คณะเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการ ว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๐
๓. ตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการธิการมอบหมาย
๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๑๔. คณะกรรมการวิสามัญเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและประชาสัมพันธ์

๑. นายสมชัย ฤชุพันธุ์	ประธานคณะกรรมการธิการ
๒. นายศิวัช แสงมณี	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเรือเอก ฟิรศักดิ์ วัชรมูล	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สอง
๔. พลตำรวจโท ธรรมนิศย์ ปิตะนิละบุตร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๕. นายมานิจ สุขสมจิตร	โฆษกประจำคณะกรรมการธิการ
๖. นายคมสัน โพธิ์คง	กรรมาธิการ
๗. นายจตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี	กรรมาธิการ
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณราย แสงวิเชียร	กรรมาธิการ

๙. นายวินัส มานมุงศิลป์	กรรมการ
๑๐. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	กรรมการ
๑๑. นายสุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย	กรรมการ
๑๒. นายอุทิศ ชูช่วย	กรรมการ
๑๓. นางกรรณิการ์ บรรเทึงจิตร	กรรมการ
๑๔. รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง	กรรมการ
๑๕. นายชูชัย ศุภวงศ์	กรรมการ
๑๖. นายปราโมช รัฐวินิจ	กรรมการ
๑๗. นายพงศ์โพยม วาศภูติ	กรรมการ
๑๘. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	กรรมการ
๑๙. นางเวดี ประเสริฐเจริญสุข	กรรมการ
๒๐. นายวสันต์ ภัยหลีกลี้	กรรมการ
๒๑. นายวิเชียร คุตตวัส	กรรมการ
๒๒. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	กรรมการ
๒๓. นายพิฑูร พุ่มหิรัญ	เลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและจัดทำเอกสารชี้แจง
๒. กำหนดนโยบายแนวทางยุทธศาสตร์และวิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
๓. ติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการของสภาร่างรัฐธรรมนูญทุกคณะ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายแนวทางยุทธศาสตร์ วิธีการในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญ และประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๐
๔. ตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมอบหมาย

คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนประจำจังหวัด ๗๖ จังหวัด มีอำนาจหน้าที่

๑. ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ
จากประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชน สถาบันการศึกษา ส่วนราชการ
หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรภาคเอกชนในพื้นที่แต่ละจังหวัด ตามกรอบและแนวทางที่
ได้มีการกำหนด

๒. พิจารณากำหนดวิธีการในการนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย
มาใช้ในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
รวมทั้งประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในพื้นที่แต่ละจังหวัด เพื่อดำเนินการให้บรรลุผล
ตามเป้าหมาย

๓. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานสรุปในรูปแบบของเอกสารและ
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยนำเสนอต่อคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม
ของประชาชนทุกภาค คณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและการ
ประชาติ คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ และสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๔. ดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติ

๑. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนประจำจังหวัดกระบี่

๑. นายอภิชาติ ดำดี	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายวัฒนา ธนาศักดิ์เจริญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายพัชรินทร์ ปลอดฤทธิ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายประสิทธิ์ ยศชาติมาลย์	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายดลหล่อ เหมพิทักษ์	กรรมการ
๖. นายดวล ดำดี	กรรมการ
๗. นายธีรชน ถนอมแก้ว	กรรมการ

๘. นายบุญธรรม แซ่ตั้ง	กรรมธิการ
๙. นายพันคำ กิตติธรรกุล	กรรมธิการ
๑๐. นายภักดี ธุระเจน	กรรมธิการ
๑๑. นายปกครอง ชูศรี	กรรมธิการ
๑๒. นายนิยม ผิดดี	กรรมธิการ
๑๓. นายวิลาศ ใจหาญ	กรรมธิการ
๑๔. นายศิริ บัวเกตุ	กรรมธิการ
๑๕. นายสนั่น แก้วใหม่	กรรมธิการ
๑๖. นายสำเร็จ เพชรเครือ	กรรมธิการ
๑๗. นายอภิรักษ์ เป่าเงิน	กรรมธิการ
๑๘. นายโอวาท อุกฤษณ์	กรรมธิการ
๑๙. นางพัชรา พูลโกศล	เหรัญญิก
๒๐. นายพงษ์นารถ ทิพย์อักษร	เลขานุการ
๒๑. นายภูวดิต ปรืชานนท์	ผู้ช่วยเลขานุการ

**๒. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดกรุงเทพมหานคร**

๑. นายสุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายโชคชัย อักษรนันท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางพนิดา ตั้งกิจจักษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสุกฤษฏี แพรกีทาเวศน์	โฆษกคณะกรรมการ
๕. รองศาสตราจารย์จิรเดช อู่สวัสดิ์	กรรมธิการ
๖. นายชาลิต หมั่นนุช	กรรมธิการ
๗. นายทินกร มีหิรัญ	กรรมธิการ
๘. นายปรกรณ์ ปรียากร	กรรมธิการ

๙.	นายปราโมช รัฐวินิจ	กรรมธิการ
๑๐.	นายปราโมทย์ ตันวัฒนะ	กรรมธิการ
๑๑.	นายพรชัย มงคลวนิช	กรรมธิการ
๑๒.	นายพีเชียร อำนาจวรประเสริฐ	กรรมธิการ
๑๓.	พันเอก นายแพทย์ฟูตระกูล จงเฟื่องปริญญา	กรรมธิการ
๑๔.	นายมานิต รัตนสุวรรณ	กรรมธิการ
๑๕.	พลตำรวจโท วิโรจน์ จันทรงษ์	กรรมธิการ
๑๖.	นายศุภชีพ ดิษเทศ	กรรมธิการ
๑๗.	นายสมพร อาภาศิริกุล	กรรมธิการ
๑๘.	นายสมยศ สมวิวัฒน์ชัย	กรรมธิการ
๑๙.	พลตำรวจโท สุพจน์ ณ บางช้าง	กรรมธิการ
๒๐.	นายเสงี่ยม บุญจันทร์	กรรมธิการ
๒๑.	นายอมร โยธาสุมทร	กรรมธิการ
๒๒.	นายอาหะหมัด ขามเทศทอง	กรรมธิการ
๒๓.	นายสุวรรณ ดำเนินทอง	เหรัญญิก
๒๔.	นางมณูญศรี โชติเทวัญ	เลขานุการกรรมธิการ
๒๕.	นางสุทิตี เมธีประภา	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมธิการ

๓. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดกาญจนบุรี

๑. นายสุชน ทิวากร	ประธานคณะกรรมการ
๒. ดร.สริยงค์ ขวณชัยน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชิดชาย ดวงกมล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรยุทธ์ ธนโชติสว่าง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. พันตำรวจโท จุมพล เลขสุนทรกร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายภัทรดิพงษ์ เหลืองทอง	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายประทุม เสือใจ	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นางอารีย์ อึ้งจะนิล	กรรมการ
๙. นายบุญศรี เหมะรัต	กรรมการ
๑๐. นายเดชา ป่อวาริ	กรรมการ
๑๑. นายวิฑูรย์ ปรางจโรจน์	กรรมการ
๑๒. นายวรวิทย์ บุญแก้ว	กรรมการ
๑๓. ร้อยตำรวจเอก ตริไลจนะ ภัสสุวัจ	กรรมการ
๑๔. นายอาทิตย์ ทิวากร	กรรมการ
๑๕. นายอภิชาติ ญาณวิขรา	กรรมการ
๑๖. นายสุวรรณ เปรมปรีดิ์	กรรมการ
๑๗. นายประโดม รัชเวทย์	กรรมการ
๑๘. นางทิวาพร ศรีวรรณ	กรรมการ
๑๙. นายสรวิทย์ จงสกุล	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. นายภัทรพงศ์ อมรชัยยาพิทักษ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายบัณฑิต บัณฑิต	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

**๔. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดกาฬสินธุ์**

๑. นายธีรวัฒน์ ร่มไทรทอง	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายชาญยุทธ โคตะนนท์	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายจารุวัฒน์ บุญเพิ่ม	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔. นายชัยพล ไชยคำมิ่ง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. นางรัชนี เสนฤทธิ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖. นายวัชรพงศ์ พุทธิสวัสดิ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายอดิศักดิ์ จันทไทย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายอาคม อุทโท	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายยุทธนา เกียรติดำเนินงาน	โฆษกกรรมการ
๑๐. นางปาริชา มารี เคน	รองโฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายธีรธร ร่มไทรทอง	กรรมการ
๑๒. นายธีระพล ยันตะบุศย์	กรรมการ
๑๓. นายประสิทธิ์ คชโคตร	กรรมการ
๑๔. นายไพฑูรย์ ทวาศรี	กรรมการ
๑๕. นายวิษระ พลดี	กรรมการ
๑๖. นายวรรณะ วงศ์ิเบศร์	กรรมการ
๑๗. นายสหัส หาญสินธุ์	กรรมการ
๑๘. นายสมบุญ เหล่ามาลา	กรรมการ
๑๙. นายสืบเกียรติ ตั้งวิบูลย์ผล	กรรมการ
๒๐. นายสุรเดช เคะห์ดี	กรรมการ
๒๑. นางสาวอำภาพร พวงมาลา	กรรมการ

**๕. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดกำแพงเพชร**

๑. นายวิทยา ผิวผ่อง	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายถาวร เติบโต	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายธงชัย ธรรมสุข	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๕. พลตำรวจตรี ชัยณรงค์ วงษ์สุนทร	กรรมการ
๖. นายดำรงค์ เขยปัญญา	กรรมการ
๗. นายขจรศักดิ์ อินทพงษ์	กรรมการ
๘. นางสาวจันทรัตน์ ดำรงรัตน์	กรรมการ
๙. นายประสัท บุตรดา	กรรมการ
๑๐. นางปริญญ์ พรหมภัส	กรรมการ
๑๑. นายพรชัย พัฒนศักดิ์ภิญโญ	กรรมการ
๑๒. นางเจริญศรี ไสระมัด	กรรมการ
๑๓. นางรัตนา รักการ	กรรมการ
๑๔. นายเรืองศักดิ์ รุ่งตระกูลไพฑูรย์	กรรมการ
๑๕. นายวัศพล เลิศนันทน์	กรรมการ
๑๖. นายวิญญู ภักดีอักษร	กรรมการ
๑๗. นายสมชาย จุลพิภพ	กรรมการ
๑๘. นายสุวรรณ ศุภกิจเจริญ	กรรมการ
๑๙. นายสุวัฒน์ วัฒนศิริ	กรรมการ
๒๐. นายอุดม วราหะ	กรรมการ
๒๑. พันเอก เกรียงชัย อนันตศาสน์	กรรมการ
๒๑. นายพิสิทธิ์ พลอยไธณ	เลขานุการคณะกรรมการ

**๖. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดขอนแก่น**

๑.	พลตำรวจโท ธรรมนิศย์ ปิตะนีละบุตร	ประธานกรรมการ
๒.	นายอำนาจ สังข์ช่วย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายสุนทร สิริภักดิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายเกษม ชนะวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕.	รองศาสตราจารย์ศิริชัย ชัยชนะวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖.	นายไพโรจน์ สุวรรณจันทร์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗.	นายกิตติบดี ไยพูล	กรรมการ
๘.	รองศาสตราจารย์สุมนต์ สกลไชย	กรรมการ
๙.	ศาสตราจารย์สุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ	กรรมการ
๑๐.	นางปริญญา กองจันทิก	กรรมการ
๑๑.	นายเจริญ ธรรมเสนานุภาพ	กรรมการ
๑๒.	นายยอดยิ่ง จันทนิมพ์	กรรมการ
๑๓.	นายวชิระ แจ่มกระจ่าง	กรรมการ
๑๔.	นางวัชรวิภา พืชมพันธ์ไพศาล	กรรมการ
๑๕.	นายวัฒนศักดิ์ จังจุญ	กรรมการ
๑๖.	นายทวีทรัพย์ สิริชีวิน	กรรมการ
๑๗.	นายวิทยา ศิริชาติวาปี	กรรมการ
๑๘.	นายประชาสรวณ์ แสนภักดิ์	กรรมการ
๑๙.	นายประมวล พิมพ์เสน	ประชาสัมพันธ์
๒๐.	นางราตรีสวัสดิ์ อุณหะยา	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
๒๑.	นายวิชัย จันทริวิเศษ	เลขานุการคณะกรรมการ

**๗. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดจันทบุรี**

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจริญ นียามรย์	ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิสิษฐ์ กิจปรีชา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ วิสุทธิเสวีวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวศิน ยวนะเตมีย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายธนพัฒน์ ชุ่มจิตต์	โฆษกคณะกรรมการ
๖. นายภูมิมินทร์ อินทร์สุข	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๗. นายบุญเที่ยง นักเสียง	กรรมการ
๘. นายประวิทย์ ชาญกิจ	กรรมการ
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ มาสุปรีดี	กรรมการ
๑๐. นายวโรทัย ภิญญสาสน์	กรรมการ
๑๑. นายสงกรานต์ สืบศิริพูนชัย	กรรมการ
๑๒. นายสราวุฒิ ศิริวงศ์	กรรมการ
๑๓. นางสาวอุไรวรรณ วุฒิเกษ	กรรมการ
๑๔. นายอุลธิช ดิษฐประณีต	กรรมการ
๑๕. นายธนภณ กิจกาญจน์	ผู้ประสานงานคณะกรรมการ
๑๖. นายมงคล ศรีคำแหง	ผู้ประสานงานคณะกรรมการ
๑๗. นายสุรพงษ์ สุวรรณหิตาธร	ผู้ประสานงานคณะกรรมการ
๑๘. นายอัศวิน สุขกฤต	ผู้ประสานงานคณะกรรมการ
๑๙. นายธีระ วงษ์เจริญ	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. ตาบตำรวจ วชิรวิทย์ จันทร์เขียว	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

**๘. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา**

๑. นายโอกาส เตพละกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสมนึก ทักษิณา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายเปี่ยมโกมล ไสภณคุณพิณีจ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายพีระ ตั้งชูทวีทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๙. นายณัฐชัย อักษรดิษฐ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายเดชา คชเลิศ	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๕. นายอานนท์ พรหมนารท	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อเนก เทพสุภรณ์กุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นางสาวกฤษณา สุพรรณพงษ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายวิศว ศะศิสมิต	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นายเสรี มาตเจือ	กรรมการ
๑๒. นายวรยุทธ ช่วยณรงค์	กรรมการ
๑๓. นายบุญสม มือนันต์	กรรมการ
๑๔. นายไสภณ สุขเสวี	กรรมการ
๑๕. นายอนุสนธิ์ คุ่มคง	กรรมการ
๑๖. นายชัยรัตน์ ไสธรรพบุตร	กรรมการ
๑๗. นายขวลิต นาคสุข	กรรมการ
๑๘. นายพิศาล กสิผล	กรรมการ
๑๙. นายสุภร ดันเฮง	เหรัญญิก
๒๐. นายมนัส ตั้งงาม	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายชนะพล สิงห์สุข	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

๙. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดชลบุรี

๑. นางสาวอลิสา พันธศักดิ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายประชา เตรีตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายกรกิจ วุฒิสมนุญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายเจริญ อินทอุดม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายจิร ชัยศิริ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายเฉลิมชัย บุญรอด	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายปรีชา ประเสริฐศักดิ์	กรรมาธิการ
๘. นายวิจิตร ธัญญะกุล	กรรมาธิการ
๙. นายทวีป กรณียกิจ	กรรมาธิการ
๑๐. นายสานนท์ พิริยอมร	กรรมาธิการ
๑๑. นางสาวบุญทริก กุศลวิทย์	กรรมาธิการ
๑๒. นางเนาวรัตน์ คำชาย	กรรมาธิการ
๑๓. นางโสภิญ เทพจักร์	กรรมาธิการ
๑๔. นายสมาน แจ่มสว่าง	กรรมาธิการ
๑๕. นายธเนศ ทรงธนวงค์	กรรมาธิการ
๑๖. นางสาวปัทสรา เคลือบมาศ	กรรมาธิการ
๑๗. นางสาวไชโย มะลิผล	กรรมาธิการ
๑๘. นายสุทิน ภาศิริมาศ	กรรมาธิการ
๑๙. นายจักรพงษ์ ประภากรสกุล	กรรมาธิการ
๒๐. นายพิชัย เขียวชาญปฏิบัติ	กรรมาธิการ
๒๑. นายวุฒิชัย ธวัชธงชัย	เลขานุการคณะกรรมการ

**๑๐. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม
ของประชาชนประจำจังหวัดชัยนาท**

๑. นาย ช.ชัยนาท ศรีเสมาเมือง	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายองอาจ หล้าอุบล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายกฤตชัย อรุณรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายพนนต์ ศรีสภานนท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายวิเชียร สายสวรรค์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายจุมพฏ เจตน์จันทร์	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายสุริราช อุดมกะ	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นายเทพชัย ปานแมน	โฆษกคณะกรรมการ
๙. นายสมนึก มากโพธิ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายสมบัติ อินทร์เล็ก	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายไพโรจน์ วรกิจอำรวงชัย	กรรมการ
๑๒. นายกิตติ กิตติวัฒนากุล	กรรมการ
๑๓. นางกิ่งแก้ว สงฆ์ประชา	กรรมการ
๑๔. นายวัลลภ ปัญโยยั้ง	กรรมการ
๑๕. นายวินัย สุเยาว์	กรรมการ
๑๖. นายอัมพล โพธิ์ศรี	กรรมการ
๑๗. นางยุพิน ขำนิล	เหรัญญิก
๑๘. นางเพ็ญสุรสมิ์ เพ็ญสุภา	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๙. นายชัยนันท์ สุวรรณสถิต	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. ดาบตำรวจ วิเชียร ชื่นเกียรติคุณ	ผู้ช่วยเลขานุการ คนที่หนึ่ง
๒๑. นายถวัลย์ ดันธีระพงศ์	ผู้ช่วยเลขานุการ คนที่สอง

**๑๑. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดชัยภูมิ**

๑. นายคณิต ธีญะภูมิ	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายธีรวิภา วัฒนาก	รองประธานคณะกรรมาธิการ
๓. นายชัยวัตร ชินรัตน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ
๔. นางจำรัส อธิกุล	รองประธานคณะกรรมาธิการ
๕. นายศุภกิจ บุญญฤทธิ์พงษ์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชัย ละแมนชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๗. นายเจริญ พรหมพนิต	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๘. นายนิมิตร สัมพันธ์รักษ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๙. นายชนะ ขาวประภา	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายศิวะศิษฐ์ สิงห์อาจ	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายประทีป พลมณี	กรรมาธิการ
๑๒. นายองอาจ หล่มเพชร	กรรมาธิการ
๑๓. นายอุดม เอกธรรมสุทธิ	กรรมาธิการ
๑๔. นางรัชฎาพร อ้อทอง	กรรมาธิการ
๑๕. นายไกรวัลย์ พรทิตยกุล	กรรมาธิการ
๑๖. นายกิตติพงศ์ ธรรมโสภารัตน์	กรรมาธิการ
๑๗. นายจตุภูมิ เรืองจิรรัตน์	กรรมาธิการ
๑๘. นายสัจจะ ตติยานุพันธ์วงศ์	กรรมาธิการ
๑๙. นายสุชาติ คำทอง	กรรมาธิการ
๒๐. นายอำนาจ พลมณี	กรรมาธิการ
๒๑. นายสมโภชน์ หมูหมื่นศรี	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

**๑๒. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม
ของประชาชนประจำจังหวัดชุมพร**

๑. นายอวยชัย วรดิลก	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายไพสิษฐ์ ลิ้มสถาปัตย์	รองประธานคณะกรรมการคนที่หนึ่ง
๓. นางวิภา วิภาสวัชรโยธิน	รองประธานคณะกรรมการคนที่สอง
๔. นายสมพงษ์ อินทรสุวรรณ	รองประธานคณะกรรมการคนที่สาม
๕. นายพินัย อนันตพงศ์	ประธานที่ปรึกษา
๖. นายสาธิต ศรีหุทัย	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายทณง สมร่วง	กรรมการ
๘. นายธงชัย ลิ้มตระกูล	กรรมการ
๙. นายธนยศ พรหมนาเวศ	กรรมการ
๑๐. นายนิพนธ์ ศิริธร	กรรมการ
๑๑. นายประยูร สงค์ประเสริฐ	กรรมการ
๑๒. นายพจน์ปรีชา จารุจารีตร	กรรมการ
๑๓. นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	กรรมการ
๑๔. นายสมชาย สุทธิรักษาวงศ์	กรรมการ
๑๕. นายสังคม บำรุงราษฎร์	กรรมการ
๑๖. นายสุชาติ มีสมบัติ	กรรมการ
๑๗. นายสุทธินันท์ จันทระ	กรรมการ
๑๘. นายสุรวุฒิ แพชนะ	กรรมการ
๑๙. นายศุภวัฒน์ สิ้นธพานนท์	เหรัญญิก
๒๐. นายไศศุรย์ ภาษะวรวรรณ	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายประวิทย์ ภูมิระวิ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

**๑๓. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม
ของประชาชนประจำจังหวัดเชียงราย**

๑.	นายแสวง เครือวิวัฒน์กุล	ประธานกรรมการ
๒.	นายอินทร์ จันท์เจริญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	พลตำรวจตรี อำนวย สุขเจริญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	รองศาสตราจารย์จักรพันธ์ วังษ์บุญวัฒนาพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕.	นายวิชัย เทษชุบดี	โฆษกคณะกรรมการ
๖.	นายบันเทิง เครือวงศ์	รองโฆษกคณะกรรมการ
๗.	รองศาสตราจารย์ชลอ ว่องวัฒนาภิกุล	กรรมการฝ่ายวิชาการ
๘.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพล ชื่นธีระวงศ์	กรรมการฝ่ายวิชาการ
๙.	เรืออากาศเอกวิวัฒน์ เฟื่องฟู	กรรมการฝ่ายที่ปรึกษา
๑๐.	นายอมรพันธุ์ นิมานันท์	กรรมการฝ่ายที่ปรึกษา
๑๑.	นายวิฑิต เหล่าธรรมทัศน์	กรรมการฝ่ายตรวจสอบ-รับจ่าย
๑๒.	นายธนพัฒน์ แว่นนันท์	กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
๑๓.	นางสาวกุลชญา คงเมือง	กรรมการ
๑๔.	นายเฉลียว สุวรรณประภา	กรรมการ
๑๕.	นายพิศาล เจริญศักดิ์	กรรมการ
๑๖.	นายสงวน ใจเถิง	กรรมการ
๑๗.	นายอดิศร เรือนคำ	กรรมการ
๑๘.	นายวิชัย ทวีปวรเดช	กรรมการ
๑๙.	นายบุญเสริม นันทชัย	เหรัญญิก
๒๐.	นายปรีชา พัวนุกุลนนท์	เลขานุการ
๒๑.	นายกนก วิศวะกุล	ผู้ช่วยเลขานุการ

**๑๔. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม
ของประชาชนประจำจังหวัดเชียงใหม่**

๑. นายนิธย์ วังวิวัฒน์	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประดิษฐ์ เกกิงรังษะดี	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายวีระยุทธ สุขวิฑฒโก	รองประธานคณะกรรมการ
๔. นายเกียรติศักดิ์ พันธวงศ์	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายคณพล ปิ่นแก้ว	ทีมงานโฆษกคณะกรรมการ
๖. นายดวงแก้ว สะอาดล้วน	ทีมงานโฆษกคณะกรรมการ
๗. นางผ่องพรรณ จงยศยิ่ง	ประชาสัมพันธ์
๘. นางนิพา นันตา	กรรมการ
๙. นายประวิทย์ อัครชิโนเรศ	กรรมการ
๑๐. นายสวิง ดันอุดม	กรรมการ
๑๑. นายณรงค์ ขวสินธุ์	กรรมการ
๑๒. นายชัยยง เตื้อวิริยานุกุล	กรรมการ
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรืองเดช วงศ์หล้า	กรรมการ
๑๔. นายประหยัด จตุพรพิทักษ์กุล	กรรมการ
๑๕. นางสาวพนมวรรณ อยู่ดี	กรรมการ
๑๖. นายเสรี คุณยศยิ่ง	กรรมการ
๑๗. นายฐานิสร์ กมลรัตนา	กรรมการ
๑๘. นายอินคำ พงสมุทร์	กรรมการ
๑๙. นายณรงค์ ตานานุวัฒน์	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. นายธัญศักดิ์ แสงศรีจันทร์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายธนกร บุญแผ่มผล	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

**๑๕. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม
ของประชาชนประจำจังหวัดตรัง**

๑.	นายอานนท์ มั่นวานิช	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายชาลี กางอิม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายประพนธ์ ศรีไตรรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายจักรมนต์ โพธิเมธานนท์	กรรมการ
๕.	นายชัยพร จันทร์หอม	กรรมการ
๖.	นายชาลี เมืองนก	กรรมการ
๗.	นายประดิษฐ์ เขียวชิโป	กรรมการ
๘.	นายกิตติศักดิ์ เส้นขาว	กรรมการ
๙.	นายประพาส ไรจนภักษ์	กรรมการ
๑๐.	นายปรารม เอียดทอง	กรรมการ
๑๑.	นายพรศักดิ์ เกลี้ยงช่วย	กรรมการ
๑๒.	นายพีรศักดิ์ ว่องวชิราพาณิชย์	กรรมการ
๑๓.	นายมานิต วงษ์สุริย์รัตน์	กรรมการ
๑๔.	นายวิที สุพิทักษ์	กรรมการ
๑๕.	นางวิไลพร พิตรปรีชา	กรรมการ
๑๖.	นายสกนธ์ สิ้นไชย	กรรมการ
๑๗.	นางสาวไกลเวลา ธาระธณผล	กรรมการ
๑๘.	นายเสริญ อินทร์ักษ์	กรรมการ
๑๙.	นายอภิชาติ วิโนทัย	กรรมการ
๒๐.	นายอุทัย ศรีเทพ	กรรมการ
๒๑.	นายสมนึก เขียววิชัย	เลขานุการ

**๑๖. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม
ของประชาชนประจำจังหวัดตราด**

๑. นางสาวทิวา ยานไกล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอุทิศ ธรรมโกศล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พันตำรวจโท สมยา ดั่งเล็ก	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายเกษม สว่างใส	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. นายศักดิ์ อรรถศิริ	โฆษกคณะกรรมการ
๖. นายสุรศักดิ์ ศิลาอาสน์	ฝ่ายวิชาการ
๗. นายวินิจ กระทอง	ฝ่ายวิชาการ
๘. นายรณชัย สุวิมลธรรมคุณ	กรรมการ
๙. นายคมสัน พุทธโอวาท	กรรมการ
๑๐. นายบุญชาญ อักษรสุวรรณ	กรรมการ
๑๑. นายทรงเดช ทิพย์โยธา	กรรมการ
๑๒. นายพานิชย์ วิศวเวช	กรรมการ
๑๓. นางสาวนวลจันทร์ สุรินทร์แปง	กรรมการ
๑๔. นายจักรกฤษณ์ เพิ่มทรัพย์	กรรมการ
๑๕. นายอำพร แพทย์ศาสตร์	กรรมการ
๑๖. นายปรีชา ชื้อกำเนิด	กรรมการ
๑๗. ว่าที่เรือตรี ยงสิน ยุธานนท์	กรรมการ
๑๘. พันจ่าเอก วีรทัศน์ ศรีเมือง	กรรมการ
๑๙. นางมารศรี พูลเกษม	เหรัญญิก
๒๐. นายจักรกฤษณ์ แววคล้ายหงษ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายมานพ อัสโย	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ

**๑๗. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดตาก**

๑. นายชุมพร พลรักษ์	ประธานกรรมาธิการ
๒. นายอุดร ตันติสุนทร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นางเพ็ญใจ เลิศลักษณ์วงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายอำนาจ นันทหาร	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๕. นายประพันธ์ วิชาศิลป์	กรรมาธิการ
๖. นายพิทักษ์ สาคร	กรรมาธิการ
๗. นายชลชัย สุโพธิ์	กรรมาธิการ
๘. นายมานพ ยะเขียว	กรรมาธิการ
๙. นายสเปกษม แหงมงาม	กรรมาธิการ
๑๐. นายชัยวัฒน์ วิทิตธรรมวงศ์	กรรมาธิการ
๑๑. นายสมนึก ชื่นนิยม	กรรมาธิการ
๑๒. นายสำรวย พุทธวงศ์	กรรมาธิการ
๑๓. นายสุขเกษม โคสอน	กรรมาธิการ
๑๔. นายสุริยา มาเกิด	กรรมาธิการ
๑๕. นายบุญทวี ใจบุญ	กรรมาธิการ
๑๖. นายอำพล ชัดโรยยาฤกษ์	กรรมาธิการ
๑๗. นายบุษกร ไซติกะ	กรรมาธิการ
๑๘. นายสมชาติ เพ็ชรประเสริฐ	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

**๑๘. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดนครนายก**

๑.	นายเจตน์ ธนวัฒน์	ประธานคณะกรรมการ
๒.	ว่าที่ร้อยตรี ณรงค์ สุจริต	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายธาดา ธรรมนิยม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	พลเอก ฉลองชัย แย้มสระใส	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕.	นายชุมพล ศรีปัญญา	โฆษกคณะกรรมการ
๖.	นายเอกชัย กิติเรียงลาภ	รองโฆษกคณะกรรมการ
๗.	นายเจริญ ทับคง	กรรมาธิการ
๘.	นายชวลิต กฤตกุลเจริญ	กรรมาธิการ
๙.	นายเชื้อ อันจินดา	กรรมาธิการ
๑๐.	นายทวีสิน วัชรานนท์	กรรมาธิการ
๑๑.	รองศาสตราจารย์วิรัช เทียนน้อย	กรรมาธิการ
๑๒.	นายสนอง เขยกกลิ่น	กรรมาธิการ
๑๓.	นายสำรวย แสงอินทร์	กรรมาธิการ
๑๔.	นายสุรัตน์ ยุทธเสรี	กรรมาธิการ
๑๕.	พลตำรวจตรี สุรินทร์ คงดี	กรรมาธิการ
๑๖.	นายอภิชาติ เทพวุฒิสถาพร	กรรมาธิการ
๑๗.	พันตำรวจโท โอภาส วลัยเพชร	กรรมาธิการ
๑๘.	พลตรี พงษ์ศักดิ์ วงษ์สุวรรณ	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๙.	นายวิชัย วิสุทธิศักดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ
๒๐.	สิบเอก สจัด สุขสมทิพย์	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ
๒๑.	นายประมวล พุทธิไทย	เหรัญญิกคณะกรรมการ

**๑๙. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดนครปฐม**

๑. นายสมบัติ แจ่มจันทร์เกษม	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายไพศาล ปราการรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๓. นายสุภาพ เฉลิมธำรงค์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายพยงค์ พรศิริรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายวิชาญ จำปาขาว	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายพนรุจ เจริญสุข	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายวรภัทร ภัททิยกุล	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นายณัฐพิศิษฐ์ คล้ายแก้ว	กรรมการ
๙. นายณัฐภู อนุชิตอารมณ	กรรมการ
๑๐. นายพิชัย อุตมาตภินันท์	กรรมการ
๑๑. นายไพฑูรย์ ฮึกหาญ	กรรมการ
๑๒. นายภาสกร แจ่มจันทร์เกษม	กรรมการ
๑๓. นายมีชัย วัจชัยกร	กรรมการ
๑๔. นายศุภโชค กำภูพงษ์	กรรมการ
๑๕. นายสุวิทย์ พึ่งเกษม	กรรมการ
๑๖. นายอดิสร พวงชมพู	กรรมการ
๑๗. นายไธสธ ทองมี	กรรมการ
๑๘. นายประสงค์ เหล่าเจริญวงศ์	กรรมการ
๑๙. นายภิญโญ ศษศิลา	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. นายณรงค์ชัย เขมวราภรณ์	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ
๒๑. นายสุขสันต์ ทองประสิทธิ์	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ

**๒๐. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดนครพนม**

๑. นายธีรเดช วงษ์ราช	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายนคร คงนวล	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายไพรัช หอมกลิ่น	รองประธานคณะกรรมการ
๔. นายผดุงศักดิ์ พ่อบุตรดี	รองประธานคณะกรรมการ
๕. นายเกษมศักดิ์ ปริบุญโญ	รองประธานคณะกรรมการ
๖. นายสุเทพ อติวรรณกุล	รองประธานคณะกรรมการ
๗. นายสิทธิพร ศิริวรรณกุล	กรรมการและโฆษกคณะกรรมการ
๘. นายมงคล ต้นสุวรรณ	กรรมการและโฆษกคณะกรรมการ
๙. นายไธมาส สุนนารถ	กรรมการ
๑๐. นายเศวต หินกุล	กรรมการ
๑๑. นายนิยม สาระวิทย์	กรรมการ
๑๒. นายประภาศน์ จี๋สีด้า	กรรมการ
๑๓. นายเหลา สุญวราช	กรรมการ
๑๔. นายเศรษฐีศิษฐ์ วันนาฟ่อ	กรรมการ
๑๕. นายอาทิตย์ บุตรบุรี	กรรมการ
๑๖. นายชนะ สุสิงห์	กรรมการ
๑๗. นายเกรียงไกร สุวรรณใจ	กรรมการ
๑๘. นายเอกอนันต์ จันทะสิน	กรรมการ
๑๙. นายจำลอง บัวสาย	กรรมการ
๒๐. นางสรณภักดิ์ พวงเพชร	กรรมการและเหรัญญิกคณะกรรมการ
๒๑. นายสุพจน์ ส่งเสริม	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ

**๒๑. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดนครราชสีมา**

๑.	นายสุนทร จันทรวงศ์	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายเฉลิมเกียรติ คล้ายสุวรรณ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายเสด็จ เขียวแดง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายบำรุง วสันตกรณ์	โฆษกคณะกรรมการ
๕.	นายปรีชา อุตระกุล	กรรมการ
๖.	นายบุญญพัฒน์ กัดเจริญ	กรรมการ
๗.	นายมนตรี เกียรติกำจร	กรรมการ
๘.	นายวิชาญ วานิช	กรรมการ
๙.	นายวิฑูร ชาติปฎิมาพงษ์	กรรมการ
๑๐.	นายจีระศักดิ์ คาระวิวัฒนา	กรรมการ
๑๑.	นายวิโรจน์ ศรีสังข์	กรรมการ
๑๒.	รองศาสตราจารย์เชิดชัย ไชครัตนชัย	กรรมการ
๑๓.	เรืออากาศเอกศรัณย์ อินทกุล	กรรมการ
๑๔.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เศาวนิต เสาณานนท์	กรรมการ
๑๕.	นายสมบุญ งามลักษณ์	กรรมการ
๑๖.	นายสุรศักดิ์ วานิชกิจ	กรรมการ
๑๗.	นายสุวัฒน์ พันทะเล	กรรมการ
๑๘.	นายคำรณ ครบนพรัตน์	กรรมการ
๑๙.	ร้อยตรี ทวีช จิตรสมบุญ	กรรมการ
๒๐.	นายสุรเชษฐ สุโรจน์ประจักษ์	เหรัญญิกคณะกรรมการ
๒๑.	นายวีระศักดิ์ บุญเพลิง	เลขานุการคณะกรรมการ

**๒๒. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช**

๑.	นายวัชร หงส์ประภัศร	ประธานกรรมการ
๒.	นายสวัสดิ์ กฤตราชนันต์	รองประธานคณะกรรมการ
๓.	นายเจริญ โมราศิลป์	กรรมการ
๔.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรชัย ศุกระกาญจน์	กรรมการ
๕.	พลตรี ชัยนาท สวัสดิ์นันทนาท	กรรมการ
๖.	นายถาวร คงแก้ว	กรรมการ
๗.	นายธงชัย วรรณนะพิศิษฐ์	กรรมการ
๘.	นายธนาวุฒิ ถาวรพรหมณ์	กรรมการ
๙.	นายบุญญวัฒน์ ชีช้าง	กรรมการ
๑๐.	นายจามร เจริญอภิบาล	กรรมการ
๑๑.	นาย योग ศ แก้วเขียว	กรรมการ
๑๒.	นายจุฑาธิปไตย สุชาโต	กรรมการ
๑๓.	ศาสตราจารย์วินัย ประสมพงศ์กาญจน์	กรรมการ
๑๔.	นายศรีปราชญ์ สามีศรีธรรม	กรรมการ
๑๕.	นายสมจินต์ รักฉิม	กรรมการ
๑๖.	นายจำเริญ พรหมมาศ	กรรมการ
๑๗.	นายสุธา เนียมมณี	กรรมการ
๑๘.	นายสุรินทร์ รักษาแก้ว	กรรมการ
๑๙.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เหม ทองชัย	กรรมการ
๒๐.	นายอำพล ธรรมเปาโล	กรรมการ
๒๑.	นายปณิธาน ณ นคร	เลขานุการคณะกรรมการ

**๒๓. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดนครสวรรค์**

๑.	นายชนินทร์ บัวประเสริฐ	ประธานกรรมาธิการ
๒.	นายชนมชื่น บุญญานุสาสน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ
๓.	นายแก้ว บัวเทศ	กรรมาธิการ
๔.	นายชาติชาย แสงสุข	กรรมาธิการ
๕.	นางดาร์ตน์ วิภาตะกัลป์	กรรมาธิการ
๖.	นายเทียนชัย จุฑากรณ์	กรรมาธิการ
๗.	นายธงชัย ศรีเดช	กรรมาธิการ
๘.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติศักดิ์ ไตรณ	กรรมาธิการ
๙.	นายประทุม รอดเที่ยง	กรรมาธิการ
๑๐.	นายพชร วงศ์วิลาวัณย์	กรรมาธิการ
๑๑.	พันเอก พรชัย นพรัตน์	กรรมาธิการ
๑๒.	นายพลีษฐ์ ปั่นแปลก	กรรมาธิการ
๑๓.	นางมานิตย์ ทองคำ	กรรมาธิการ
๑๔.	นายยุทธนา กาญจนวงศ์ชัย	กรรมาธิการ
๑๕.	นายวิบูลย์ บุญสุวรรณ	กรรมาธิการ
๑๖.	นายจินต์ วิภาตะกัลป์	กรรมาธิการ
๑๗.	นายวิวัฒน์ อนิวัตรกุล	กรรมาธิการ
๑๘.	นายวิสุทธิ์ ส่งวัฒนา	กรรมาธิการ
๑๙.	นายสมชาย ตาพุ่มาศสวัสดิ์	กรรมาธิการ
๒๐.	นายสมพล ตันติสันติสม	กรรมาธิการ
๒๑.	นายวิลาศ ภูศิลป์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

**๒๔. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดนนทบุรี**

๑. นายสนั่น อินทรประเสริฐ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายจำลอง มาเที่ยง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสวัสดิ์ ปิยะกาญจน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายยุทธนา เทียงพงศ์	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นายณดล แก้วสุพัฒน์	กรรมการ
๙. นายบุญชู พุ่มเจริญ	กรรมการ
๑๐. นายพิษณุ สันติเมธี	กรรมการ
๑๑. นางภัทรมน เพ็งส้ม	กรรมการ
๑๒. พลตำรวจตรี คำรบ ปัญญาแก้ว	กรรมการ
๑๓. นายวิรัตน์ วนวัฒนาวงศ์	กรรมการ
๑๔. นายวิชรินทร์ โรจนพานิช	กรรมการ
๑๕. นายวันชัย วัฒนธาดากุล	กรรมการ
๑๖. นางสุจิตรา สามีคศิริธรรม	กรรมการ
๑๗. นางโชติณา เพชรศิริ	กรรมการ
๑๘. นางสาวประไพพิศ เขมะชิต	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๙. นายพรณนพ วงศ์กมลไธย	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. นายชูชาติ กาญจนธนชัย	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายประไพ สุนทรมัจจะ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

**๒๕. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดนราธิวาส**

๑. นายเสรี นิมะยู	ประธานกรรมการ
๒. นายกิจจา จันทสิโร	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายมนตรี มามะ	รองประธานคณะกรรมการ
๔. นางวิลาวัลย์ ต่วนเพ็ง	รองประธานคณะกรรมการ
๕. นายมาหะหมัดอามีน ชาริคาน	รองประธานคณะกรรมการ
๖. นายจิรเดช ชามาละ	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายรุสดี บินหะยีสะมะแอ	ประชาสัมพันธ์
๘. นางกรรณิกา ดำรงวงศ์	กรรมการ
๙. นายภูแข็ง ยาวอหะซัน	กรรมการ
๑๐. นายพงศ์ศักดิ์ ชูติเชาว์กุล	กรรมการ
๑๑. นายมะกาตา มะ	กรรมการ
๑๒. นายรุสลัน อารง	กรรมการ
๑๓. นายอนันต์ ไทยสนิท	กรรมการ
๑๔. นายอ๊ะมะ อาแด	กรรมการ
๑๕. นายอับดุลอาซิช เจ๊ะมามะ	กรรมการ
๑๖. นายอิทธิศักดิ์ ศิริยกุล	กรรมการ
๑๗. นายอับดุลอายิ อาแวสือแม	กรรมการ
๑๘. นายบรอเฮง ปายอดีอราแม	เหรัญญิก
๑๙. นางวันญาติ มะ	เหรัญญิก
๒๐. นายอับดุลวาฮับ โต๊ะนากายอ	เหรัญญิก
๒๑. นายวิเชษฐ์ ไทยทองนุ่ม	เลขานุการ

**๒๖. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดน่าน**

๑.	นายปริญญา ปานทอง	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายสันติภาพ อินทรพัฒน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายพัฒนชาติ ภัคดีวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายราเชนทร์ กาบคำ	โฆษกคณะกรรมการ
๕.	นายธนะสรรค์ พิมสาร	กรรมการ
๖.	นายธนิต คำอุ่น	กรรมการ
๗.	นายกิตติศักดิ์ วรรณสกุลเจริญ	กรรมการ
๘.	นายไพฑูรย์ จันทสิงห์	กรรมการ
๙.	นายศักดิ์นรินทร์ เชื้อนอ้น	กรรมการ
๑๐.	นายวรศักดิ์ วงศ์วรกุล	กรรมการ
๑๑.	นายคณิต ดันติศิริวิทย์	กรรมการ
๑๒.	นางศดานันท์ เนตรทิพย์	กรรมการ
๑๓.	นายสนั่น เมธานิติกร	กรรมการ
๑๔.	นายสมยศ ภิราญคำ	กรรมการ
๑๕.	นายเชิด กะรัตน์	กรรมการ
๑๖.	นายทวีศักดิ์ พุ่งสง	กรรมการ
๑๗.	นายแสงวง อะทะไชย	กรรมการ
๑๘.	นายโสภณ ศรีมาเหล็ก	กรรมการ
๑๙.	นายอุปถัมภ์ ไชยมงคล	กรรมการ
๒๐.	นายสำรอง ปันสุยะ	เหรัญญิก
๒๑.	นางวิไลวรรณ พันธุ์แก้ว	เลขานุการคณะกรรมการ

**๒๗. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดบุรีรัมย์**

๑. นายการุณ ไสงาม	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสมคิด สิ้นไธสง	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายภานุมาศ วงศ์คำ	รองประธานคณะกรรมการ
๔. นายวสันต์ เทพนคร	รองประธานคณะกรรมการ
๕. นายคิมยงค์ รัตนบรรณกิจ	รองประธานคณะกรรมการ
๖. นายวีระพล ไสกา	รองประธานคณะกรรมการ
๗. นายโกวิท เชื้อมกลาง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายเทอดเกียรติ ทรงบรรพต	โฆษกคณะกรรมการ
๙. นายวีระพล สุดตรง	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นางสาวจิตตพร รานประโคน	กรรมาธิการ
๑๑. นายประเทือง โยธิน	กรรมาธิการ
๑๒. นายวิสิทธิ์ จันทรสิงห์	กรรมาธิการ
๑๓. นายวุฒินันท์ พันธะเสน	กรรมาธิการ
๑๔. นายเกษม วัฒนธรรม	กรรมาธิการ
๑๕. พันตำรวจเอก สัมภรณ์ ภูไพจิตรกุล	กรรมาธิการ
๑๖. นางสาวเนียง สุภณภพ	กรรมาธิการ
๑๗. นางสาวลัดดา แต่งงาม	กรรมาธิการ
๑๘. นายพลกฤต เนาว์ประโคน	กรรมาธิการ
๑๙. นายวิวัฒน์ โรจนาวรรณ	เหรัญญิก
๒๐. นายวิโรจน์ เขี่ยมสุข	ประจำศูนย์อำนวยความสะดวก
๒๑. พันตำรวจโท เมธี ขาติมนตรี	เลขานุการคณะกรรมการ

**๒๘. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดปทุมธานี**

๑. นายเมฆินทร์ เมธาวิกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์นายยุทธ สงค์ธนาพิทักษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลอากาศตรี ประสิทธิ์ นิยมแก้ว	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายเสถียร พฤทธิพรธานี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายธวัชชัย ถนอมลิขิต	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายวิระศักดิ์ ฮาดดา	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายนาวิกกร บุญตาระวะ	กรรมการ
๘. นายบรรทม ไตรวิทยายนต์	กรรมการ
๙. นายบุญส่ง ลาวเหนือ	กรรมการ
๑๐. นายประสิทธิ์ กิจบุญเลิศ	กรรมการ
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรศักดิ์ ตระกูลชีวาพันธ์	กรรมการ
๑๒. นายมงคล เกียรติสมชาย	กรรมการ
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มนตรี น่วมจิตต์	กรรมการ
๑๔. นางสาวสนธยา ใหม่เอี่ยม	กรรมการ
๑๕. นายสม สุขสบาย	กรรมการ
๑๖. นายสมภพ เพชรรัตน์	กรรมการ
๑๗. นายสะอาด บัวคำ	กรรมการ
๑๘. นางนภาพรณิ จินดาวรานนท์	เหรัญญิก
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณี อินทรไพโรจน์	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภัทรา โพธิ์พวง	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายพงศ์พิชญ์ ต่วนภูษา	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

**๒๙. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์**

๑. ดร. ทิพา ศุภจรรยา	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายพงศ์ศักดิ์ ลิ้มปวรรณ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายโกศล แจงเจริญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสุชน อินทเสม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายวัชรินทร์ เทพพิทักษ์	โฆษกคณะกรรมการ
๖. นายนิพนธ์ สุวรรณนาวา	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๗. นายทองเกียรติ ลิ้มอรุณรักษ์	กรรมการ
๘. นายสุคนธ์ สุขออนุเคราะห์	กรรมการ
๙. นายสุวัฒน์ นิลดำ	กรรมการ
๑๐. นายสุรินทร์ นิลดำ	กรรมการ
๑๑. ดร. รุ่งโรจน์ สีเหลืองสวัสดิ์	กรรมการ
๑๒. นายศุภอัฐ ณรงค์ฤทธิ์	กรรมการ
๑๓. นายรวบ เปรมประสิทธิ์	กรรมการ
๑๔. นายพิบูลย์ สุกิจปภาณีนิจ	กรรมการ
๑๕. นายธำนิษฐ์ แสงวณิช	กรรมการ
๑๖. นายอุดม คชหิรัญ	กรรมการ
๑๗. นายสุรพล ศิริเศรษฐ์	กรรมการ
๑๘. นายสุทธิพงษ์ เทิดรัตนพงศ์	กรรมการ
๑๙. นายวิสุทธิ์ ใจยินดี	เลขานุการ
๒๐. นายธีรศักดิ์ เกษตรสินสมบัติ	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ
๒๑. นางปราณี สุกิจปภาณีนิจ	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ

**๓๐. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดปราจีนบุรี**

๑.	นายวิฑิตยา บริบูรณ์ทรัพย์	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายไอรศ วงษ์สิทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายสมพงษ์ มะใบ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายสาระ ชุนวิไชย	โฆษกคณะกรรมการ
๕.	นายวิชัย บุญสวัสดิ์	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๖.	นายชนะ บริบูรณ์ทรัพย์	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ คนที่สอง
๗.	นายบุญเกิด พากเพียรศิลป์	กรรมการ
๘.	นายศิวพจน์ คุวิจิตรสุวรรณ	กรรมการ
๙.	นายมนตรี ชินศรี	กรรมการ
๑๐.	นายสัญญา เล่ห์สิงห์	กรรมการ
๑๑.	นายสุเทพ รอดแป้น	กรรมการ
๑๒.	นายทิศไพบ ธัญญะวิบูลย์	กรรมการ
๑๓.	นายเอกพร โฆษะครชิต	กรรมการ
๑๔.	นายสมบัติ พันธธรรม	กรรมการ
๑๕.	นายมานะ คล้ายสิงห์	กรรมการ
๑๖.	นายชุมพล สมใจ	เหรัญญิกคณะกรรมการ
๑๗.	นายบุญศรี จันทร์ชัย	ผู้ช่วยเหรัญญิกคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๘.	นายวิรัตน์ ตั้งพัฒนานนท์	ผู้ช่วยเหรัญญิกคณะกรรมการ คนที่สอง
๑๙.	นายวิโรจน์ น้อยสำเนียง	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐.	นายปรีชา พันมาก	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๑.	นายสมเกียรติ นวลสุวรรณ	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ คนที่สอง

**๓๑. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดปัตตานี**

๑. นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล	ประธานกรรมการ
๒. นายกล่อม ยิ่งถัก	กรรมการ
๓. ดาบตำรวจ จรุง ฝ่องอำไพ	กรรมการ
๔. นายจิตติ วัฒนโย	กรรมการ
๕. นายชาย ขาวทอง	กรรมการ
๖. นายธีรศักดิ์ วังอาภากุล	กรรมการ
๗. นางเบญจวรรณ ชูสารอ	กรรมการ
๘. นายประเสริฐ คณานุรักษ์	กรรมการ
๙. นายปิยะ กิจถาวร	กรรมการ
๑๐. นายพิทักษ์ ก่อเกียรติพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายมะหามะ มะเด็ง	กรรมการ
๑๒. นางสาวมัสกะ มะอิง	กรรมการ
๑๓. นายยะโก๊บ หะยัมณี	กรรมการ
๑๔. นายวรุต ชคทิศ	กรรมการ
๑๕. นายแวอุมาร์ แวดอเลาะ	กรรมการ
๑๖. นายสิโรตม์ มยุรศักดิ์	กรรมการ
๑๗. นายเสรี ยุทธนาศาสตร์	กรรมการ
๑๘. นายอนันต์ ดือระ	กรรมการ
๑๙. นางกอมารีเยาะ อาแว	กรรมการ
๒๐. นายอายุ กาซา	กรรมการ
๒๑. นายอาฮามัดกาแม แวมุซอ	กรรมการ

**๓๒. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

๑.	นายถาวร พรหมมีชัย	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายประโชน์ สภาวสุ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นางจิระพันธุ์ พิมพ์พันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายสิทธิศักดิ์ วงศ์อ่อน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕.	นางสมพร มโนรัตน์	โฆษกคณะกรรมการ
๖.	นายสุเทพ ชูชัยยะ	รองโฆษกคณะกรรมการ
๗.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา หาญพานิชกุล	กรรมการ
๘.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิทย์ เทียรทอง	กรรมการ
๙.	นายสมชาย แก้วนิล	กรรมการ
๑๐.	นายสมเดช คงเดช	กรรมการ
๑๑.	นายอนุจิตร ศรีจันทร์	กรรมการ
๑๒.	นางสาวจิราภรณ์ พงษ์มนตรี	กรรมการ
๑๓.	นายธวัชชัย เตชะวัฒนวรรณ	กรรมการ
๑๔.	นายลายทองเหรียญ มีพันธุ์	กรรมการ
๑๕.	นายวิรัตน์ ทิพย์น้ำพา	กรรมการ
๑๖.	นายสอาด สุขสุแดน	กรรมการ
๑๗.	นายนคร สุวานิช	กรรมการ
๑๘.	นายสมชาย อัครมากุล	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๙.	นายธฤต ปนารักษ์	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐.	นายปฐมพงศ์ ศุภเลิศ	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
๒๑.	นายนิพนธ์ กฤษสินชัย	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สาม

**๓๓. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดพะเยา**

๑. นายธนเชษ อัครวานุวัตร	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายนิเวศน์ แก้วหล้า	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรัส สุทธิกุลบุตร	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายเจริญ นิยม	ประชาสัมพันธ์
๖. นายบันลือศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา	กรรมาธิการ
๗. นายภิตพงศ์ มาลีรัตน์	กรรมาธิการ
๘. นายอุดม รูปดี	กรรมาธิการ
๙. นายทวีสิน วงศ์เรือง	กรรมาธิการ
๑๐. นายทองปอนด์ สาดอ่อน	กรรมาธิการ
๑๑. นายวิษณุ สรรค์พฤษสิน	กรรมาธิการ
๑๒. นายทรงธิดศักดิ์ ทิพย์คำ	กรรมาธิการ
๑๓. นายสุรเกียรติ เพชรประดับ	กรรมาธิการ
๑๔. นายสุวรรณ วงศ์เรือง	กรรมาธิการ
๑๕. ว่าที่ร้อยตรี บุญเท่ง ตันใจเพชร	เหรัญญิก
๑๖. นายสง่า ไชยวุฒิ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๗. นายอนุพงษ์ ปิณีวิเศษ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๘. นายประพันธ์ เทียนนิหาร	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๙. นายประเสริฐ ไชยมงคล	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. นายวัชร ศรียำตัน	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

**๓๔. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดพังงา**

๑. นายวินัย บัวประดิษฐ์	ประธานกรรมการ
๒. นายอภิเดช หิโตปกรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายพงษ์วิภาส โกศบุตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายทေး เวชพันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายพินิจ มายะการ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายอิทธิพล อินทวิชญ์	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายมนัส ณ มงคล	กรรมการ
๘. นายมานิตย์ หัวเพชร	กรรมการ
๙. นายบรรยง เกียรติชัยประสพ	กรรมการ
๑๐. นายโยธิน ทัดแก้ว	กรรมการ
๑๑. นายวัฒนา ขวญเจริญ	กรรมการ
๑๒. นางสกุณา เริงเสรี	กรรมการ
๑๓. นายสนธิท วรกิจ	กรรมการ
๑๔. นายสมพงษ์ พรผล	กรรมการ
๑๕. นายอนุรักษ์ อันติมานนท์	กรรมการ
๑๖. นายสาโรจน์ จันทรแก้ว	กรรมการ
๑๗. นายเกษม ศรีรัตน์	กรรมการ
๑๘. นายจำนง ส่องแสง	กรรมการ
๑๙. นายประเสริฐ มิตร์เจริญรัตน์	กรรมการ
๒๐. นายอุดม ขวัญแข็ง	กรรมการ
๒๑. นางพรชนก ตู๊บรรเทิง	เลขานุการ

**๓๕. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดพัทลุง**

๑. นายประกอบ เมืองทั้ง	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายโกสินทร์ ไพศาลศิลป์	รองประธานคณะกรรมการและเลขานุการ
๓. นายชอบเจริญ คชพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ
๔. นายอัมพร ทองเนื้อขาว	รองประธานคณะกรรมการ
๕. นายสว่าง รักนุ้ม	รองประธานคณะกรรมการ
๖. นายวงษ์รัตน์ เพชรตีบ	รองประธานคณะกรรมการ
๗. นายสมใจ ดั่งทอง	รองประธานคณะกรรมการ
๘. นายสมบัติ ชนะสิทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ
๙. นายสุนทร วงษ์บุญ	รองประธานคณะกรรมการ
๑๐. นายเปื้อน ประชาชาติ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นายไธมาส หนูชิต	ผู้ช่วยประธานกรรมการ
๑๒. นายธีระศักดิ์ ธรรมภิบาลอุดม	ผู้ช่วยประธานกรรมการ
๑๓. นายทวี ภูมิสิงหราช	กรรมการที่ปรึกษา
๑๔. นายอภิรักษ์ ชื้อธานุวงศ์	กรรมการที่ปรึกษา
๑๕. นายประวิทย์ คงมา	เหรัญญิก
๑๖. นายวินัย ปิ่นทอง	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๗. นายนิมนต์ อินทร์กลับ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๘. นายसानิตย์ เพชรกาฬ	ประชาสัมพันธ์
๑๙. ดาบตำรวจ บรรจบ แก้วดวง	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
๒๐. นายสาโรจ ประเสริฐ	รองเลขานุการ
๒๑. นายกฤษณ์ เชาว์บวร	รองเลขานุการ

**๓๖. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดพิจิตร**

๑. นายปรีชา เรืองจันทร์	ประธานกรรมาธิการ
๒. นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสุเมธ ชัยเลิศวณิชกุล	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายสุวิทย์ วัชรโรทยางกูร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายสมเกียรติ โสภณพงศ์พิพัฒน์	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๖. นายปกรณ์ แพบ่วง	กรรมาธิการ
๗. นายจุลดิษฐ์ สิทธารณ	กรรมาธิการ
๘. นายโชคชัย ด่านรุ่งโรจน์	กรรมาธิการ
๙. นางสาวณัฐิมา พรธาดาโรจน์	กรรมาธิการ
๑๐. นายมงคล อยู่สุข	กรรมาธิการ
๑๑. พลตำรวจตรี เกริก กัลยาณมิตร	กรรมาธิการ
๑๒. นายวิโรจน์ ประวัติเมือง	กรรมาธิการ
๑๓. นายวีระศักดิ์ แก้ววิเชียร	กรรมาธิการ
๑๔. นายปราโมทย์ แก้ววิเชียร	กรรมาธิการ
๑๕. นายสมวุฒิ ศรีอำไพ	กรรมาธิการ
๑๖. ร้อยตำรวจตรี สำเริง น้อยพร	กรรมาธิการ
๑๗. นายบำรุง วรรณชาติ	กรรมาธิการ
๑๘. นายวัชรกรรณ์ พงษ์จักรพานิช	กรรมาธิการ
๑๙. นายสุรเดช เดชคุ้มวงศ์	กรรมาธิการ
๒๐. นายประเสริฐ ม้วยแก้ว	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๒๑. นายประทีป ตระกูลสา	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

**๓๗. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดพิษณุโลก**

๑. นายพิพัฒน์ วงศาโรจน์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางเปรมฤดี ชามพูนท	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายยศสิริ ศรียะราช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายประทีป บินชัย	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายสมคิด บุญถาวร	กรรมการ
๖. นายสุรินทร์ ชัยวีระไทย	กรรมการ
๗. นางอัมมณัฐ อู๊ดดี	กรรมการ
๘. นายบุญล นาคคชฤทธิ์	กรรมการ
๙. นายสุวิทย์ สังสมณะ	กรรมการ
๑๐. นายสว่าง ภูพัฒน์วิบูลย์	กรรมการ
๑๑. รองศาสตราจารย์มณฑล สงวนเสริมศรี	กรรมการ
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพจน์ พุกกะวัน	กรรมการ
๑๓. นายสุรินทร์ อินจง	กรรมการ
๑๔. นายอาทิตย์ โพนทอง	กรรมการ
๑๕. พันเอก สุริยะ เขียมสุโร	กรรมการ
๑๖. นางอมรรัตน์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
๑๗. นางปราณี บำรุงพงศ์	กรรมการ
๑๘. นายสุเมธ รักปรางค์	กรรมการ
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมบัติ พรหมเสน	เลขานุการ
๒๐. นางสาวอรุณี กาศยานนท์	ผู้ช่วยเลขานุการ

**๓๘. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดเพชรบุรี**

๑. นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม	ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรัย เย็นเปรม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสุรพล นาคนคร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นางนิรันดร์ สมสมาน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายบุญสม นุชนิยม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายกรัณย์ สุทธารมณ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายปริญญา อุดมทรัพย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายล้อม เพ็งแก้ว	โฆษกคณะกรรมการ
๙. นายศักดิ์ศรี ลาภประสิทธิ์	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายนิพนธ์ พิทักษ์านุวัฒน์	กรรมการ
๑๑. นายจรูญ ศรีสุขใส	กรรมการ
๑๒. นายนุกูล พรสมบูรณ์ศิริ	กรรมการ
๑๓. นายวัลลภ ศรีทอง	กรรมการ
๑๔. นายสุทธยา จรรย์รงค์	กรรมการ
๑๕. นายชฎ แสงหิรัญภาค	กรรมการ
๑๖. นายมนัส พูลมา	กรรมการ
๑๗. นายประยัด แสงหิรัญ	กรรมการ
๑๘. นายสมชัย วัฒนธรรม	กรรมการ
๑๙. นายสุริยน ยุวภูมิ	กรรมการ
๒๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ นิลพงษ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายสมบัติ ศรีชัยนนท์	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ

๓๙. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.	นายต่อพงษ์ อัมพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒.	นายสมพงศ์ อรุณโรจน์ปัญญา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายประเวช สุขพอดี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายวิศัลย์ ไชยิตานนท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕.	นายสุนทร คงวราคม	โฆษกคณะกรรมการ
๖.	นายณัฐสิทธิ์ ตันติบูล	กรรมการ
๗.	พลตำรวจตรี กมล โพธิ์พ	กรรมการ
๘.	รองศาสตราจารย์เปรี๊ยะ จันดา	กรรมการ
๙.	นายพิสิทธิ์ นิมิตรพงษ์	กรรมการ
๑๐.	นายวัช กงเต็ม	กรรมการ
๑๑.	นาวาอากาศโท มณฑล ศรีสุวรรณค์	กรรมการ
๑๒.	นายฤทัย เทื่องน้อย	กรรมการ
๑๓.	นายลำเพลิน สีสินลา	กรรมการ
๑๔.	นายชัยยงค์ ไชยปัน	กรรมการ
๑๕.	นายเสถียร เม่นบางผึ้ง	กรรมการ
๑๖.	นายชำนาญ ตรีสะอาด	กรรมการ
๑๗.	นายสมพล พิธิยากุล	กรรมการ
๑๘.	ดาบตำรวจ สุขสันต์ ภิชัย	กรรมการ
๑๙.	นางนิลวรรณ เพชรบุรณิน	กรรมการ
๒๐.	นายสุพล พูลพัฒน์	กรรมการ
๒๑.	นายไพโรจน์ กระจำพันธ์	เลขานุการคณะกรรมการ

**๔๐. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดแพร่**

๑.	นายอดิคม สุพรรณพงศ์	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายถนอม อินกัน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	ร้อยตรี ประหยัด สารจินดาพงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายยรรยงค์ สมจิตต์	โฆษกคณะกรรมการ
๕.	นายนคร ถานะภูมิพงศ์	กรรมาธิการ
๖.	นายชาญชัย ศิลปอวยชัย	กรรมาธิการ
๗.	นายโชคชัย พนมขวัญ	กรรมาธิการ
๘.	นายสามขวัญ พนมขวัญ	กรรมาธิการ
๙.	นายพนอดล วงษ์ฤทธิ์	กรรมาธิการ
๑๐.	นายไพศาล ศรีจันทร์แดง	กรรมาธิการ
๑๑.	พลตำรวจตรี ภูมิรา วัฒนปาณี	กรรมาธิการ
๑๒.	นายมงคล สิทธิวีระกุล	กรรมาธิการ
๑๓.	นายมานพ ดีมี	กรรมาธิการ
๑๔.	นายพนพร ศักดาพร	กรรมาธิการ
๑๕.	นายระไว ทศนาพิทักษ์	กรรมาธิการ
๑๖.	นายวีริศ กวยะปาณิก	กรรมาธิการ
๑๗.	ร้อยตรี สงวน ธงยี่สิบสอง	กรรมาธิการ
๑๘.	นายสถิตย์ มั่งทอง	กรรมาธิการ
๑๙.	นางสาวนวลน้อย สังข์บุญยนิธิ	กรรมาธิการ
๒๐.	นายสมาน ผูกพันธุ์	กรรมาธิการ
๒๑.	นายสมบูรณ์ รอบเมือง	เลขานุการคณะกรรมการ

**๔๑. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดภูเก็ต**

๑. นางสาวสมใจ สุวรรณศุภพนา	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุพจน์ สงวนกิตติพันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายจีระศักดิ์ ท่อทิพย์	รองประธานคณะกรรมการ
๔. นายวีระวัฒน์ จันทร์เพ็ญ	รองประธานคณะกรรมการ
๕. นายมงคล รัตนะ	รองประธานคณะกรรมการ
๖. นางธันยรัตน์ อัจฉริยะฉาย	รองประธานคณะกรรมการ
๗. นางสาวธัญดา ดำรงกิจการวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ
๘. นายธวัช บวรวิชัยกุล	กรรมการ
๙. นายกรีธา แซ่ตัน	กรรมการ
๑๐. นายประดิษฐ์ ดุมลักษณะ	กรรมการ
๑๑. นางสมจิตต์ สุทธางกูร	กรรมการ
๑๒. นายสุธี เลื่อนอุดม	กรรมการ
๑๓. นายลิขิต ธานีรัตน์	กรรมการ
๑๔. นายวิโรจน์ ภูต้อย	กรรมการ
๑๕. นายทวี วรรณนิม	กรรมการ
๑๖. ว่าที่ร้อยตรี บัญญัติ จริยะเลอพงษ์	กรรมการ/ฝ่ายประชาสัมพันธ์
๑๗. นายอโณทัย อรุณโรจน์ประไพ	กรรมการ/ฝ่ายประชาสัมพันธ์
๑๘. นายประเสริฐ งามวงศ์พาณิชย์	กรรมการ/ฝ่ายประชาสัมพันธ์
๑๙. นายสุเมธี ทองเสมอ	กรรมการ/ฝ่ายประชาสัมพันธ์
๒๐. นายชัยพฤกษ์ พันธุ์พฤกษ์	กรรมการ/ฝ่ายเหรัญญิก
๒๑. นายวิริย หนึ่งสวัสดิ์	เลขานุการคณะกรรมการ

**๔๒. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดมหาสารคาม**

๑.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรืองยศ จันทรสามารถ	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายประทีป ฤทธิกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายสุทธิทธิ วัฒนสุขทางกูร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายชลอธร ผาโคตร	กรรมการ
๕.	นายวิโรฒ มีแก้ว	กรรมการ
๖.	นายจำรัส จันทรศรี	กรรมการ
๗.	นายทรงศักดิ์ จีระสมบัติ	กรรมการ
๘.	นายธีรศักดิ์ แก่นสา	กรรมการ
๙.	นางประดิษฐ์ ธรรมดวงศรี	กรรมการ
๑๐.	นายพิศิษฐ์ วรรณศรี	กรรมการ
๑๑.	นางยุภาพร ยุภาศ	กรรมการ
๑๒.	นายฤทธิรงค์ สุน้อยพรม	กรรมการ
๑๓.	นายวิทยา คชเชื่อน	กรรมการ
๑๔.	ร้อยตำรวจเอก วิเชียร ต้นศิริคงคล	กรรมการ
๑๕.	นายวีระพงษ์ พลธิรักษา	กรรมการ
๑๖.	นายสรวรเพชร พลอยสังวาลย์	กรรมการ
๑๗.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ	กรรมการ
๑๘.	นายสุรัตน์ ดวงชาทม	กรรมการ
๑๙.	สิบเอก พิษณุศักดิ์ บุตะราช	เหรัญญิก
๒๐.	นายเมธา ศิลาพันธ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑.	นายเชียงแหลม สืบสุนทร	ผู้ช่วยเลขานุการและโฆษกกรรมการ

**๔๓. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดมุกดาหาร**

๑.	นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายสนอง มานิตย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายบรรดล เมืองโคตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายไพรัตน์ แสงสินิล	โฆษกคณะกรรมการ
๕.	นายวินัย จันทพันธ์	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๖.	ดาบตำรวจ สุรพงษ์ พนมพวรรณ	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ คนที่สอง
๗.	นายชัยรัตน์ โกศลสวัสดิ์	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ คนที่สาม
๘.	นายวรวิทย์ มุกดาประเสริฐ	กรรมาธิการ
๙.	นายวสันต์ กิ่งคำวงศ์	กรรมาธิการ
๑๐.	นายสุรพร ชัยชาญ	กรรมาธิการ
๑๑.	นายชวลิต หงษ์ภักดี	กรรมาธิการ
๑๒.	นายไพบุลย์ กฤตาคม	กรรมาธิการ
๑๓.	นายชาญยุทธ คำป้อง	กรรมาธิการ
๑๔.	นายจรรยา วงศ์นารี	กรรมาธิการ
๑๕.	นายสุพจน์ สุทธิพงษ์	กรรมาธิการ
๑๖.	นายนิรันดร์ อาจวิชัย	กรรมาธิการ
๑๗.	นายทวี กิ่งคำวงศ์	กรรมาธิการ
๑๘.	นายหนูสิน ลาภามาศย์	กรรมาธิการ
๑๙.	นายปรีชา พาลูกา	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐.	นายสมนึก หนูวงศ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๑.	นายวิรัตน์ พรหมดี	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง

**๔๔. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน**

๑.	นายวรวิทย์ ตันศึกษา	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายสันติพงษ์ มูลฟอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	ว่าที่ร้อยตรี ธีรพล สังข์ภิรมย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นางอ่อนศรี ศรีอัมพร	โฆษกคณะกรรมการ
๕.	นายดิเรก ก้อนกลีบ	กรรมการ
๖.	นายจรูญ คำวนตา	กรรมการ
๗.	นายเจริญ สีวาโย	กรรมการ
๘.	นายโชติ นรามณฑล	กรรมการ
๙.	นายดำรงค์ เหลาโพธิ์	กรรมการ
๑๐.	นายธีรเดช ปันนะ	กรรมการ
๑๑.	นายประยูรณ ศิริน้อย	กรรมการ
๑๒.	นายสินชัย นาคน	กรรมการ
๑๓.	นางสุจิตรา วิทยาการยุทธกุล	กรรมการ
๑๔.	นายประสิทธิ์ ทองหล่อ	กรรมการ
๑๕.	นายพรเทพ ดวงปันสิงห์	กรรมการ
๑๖.	นายไธรัจจ์ ปวงคำคง	กรรมการ
๑๗.	นายอรรคเดช ตาปราบ	กรรมการ
๑๘.	นายสงกรานต์ บุญหล่อ	กรรมการ
๑๙.	นายอำนวย คำชื่น	กรรมการ
๒๐.	นางสาวเสาวลักษณ์ นวลคำ	เหรัญญิก
๒๑.	นายสุภาพ ดำอำไพ	เลขานุการคณะกรรมการ

**๔๕. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดยโสธร**

๑.	นายยุทธนา ยุพฤทธิ	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายสำรอง นิลไชย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	พันโท ธวัชชัย แจ่งประจักษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายธนาวุฒิ ภัคตรนิกร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕.	นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖.	นายยุทธชัย ครอบสิน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗.	นายสมบุญ หนองบูรณ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘.	นายอัศรณัฐ หาดูจสิงห์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙.	นายจักริน จักรไชย	กรรมการ
๑๐.	นายจารุวัตร ด่านศิริสุข	กรรมการ
๑๑.	นายทินกร เหลือล้ำ	กรรมการ
๑๒.	นายวินิจ วงศ์ทอง	กรรมการ
๑๓.	นายมิตรชัย โคตรสมบัติ	ประชาสัมพันธ์
๑๔.	นายพูลศักดิ์ ชูรัตน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์ คนที่หนึ่ง
๑๕.	นายบุรี สุริยะโรจน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์ คนที่สอง
๑๖.	นางพรรณทิพย์ จันทร์อาร์ักษ์	เหรัญญิก
๑๗.	นายมณูญ สากระจาย	ผู้ช่วยเหรัญญิก คนที่หนึ่ง
๑๘.	นายทองอุ่น หัดไท	ผู้ช่วยเหรัญญิก คนที่สอง
๑๙.	นายจักรกริช วงษ์ละคร	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐.	นายเทอดศักดิ์ ยุพฤทธิ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๑.	นายชนาธิป บุญมั่น	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง

**๔๖. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดยะลา**

๑. นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ์	ประธานคณะกรรมการฝ่ายบริหาร
๒. นายสุวัฒน์ คำนคร	ประธานกรรมการฝ่ายรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน
๓. นายสมปอง บุรินทรภิบาล	ประธานกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์	รองประธานคณะกรรมการฝ่ายบริหารคนที่หนึ่ง
๕. นายกุ่มมะ มะหะหมัด	รองประธานคณะกรรมการฝ่ายบริหาร คนที่สอง
๖. นางสาวนิมิตศุภา แว	รองประธานคณะกรรมการฝ่ายรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน
๗. นายรุชลี มัสปาทาน	รองประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
๘. นายอำนาจ ไมยฤทธิ์	โฆษกคณะกรรมการฝ่ายบริหาร/
เลขานุการคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
๙. นายกิตติศักดิ์ กุติธราแม	กรรมการ
๑๐. นายยะยา มิบาโง	กรรมการ
๑๑. นายปลื้ม บุญรัมย์	กรรมการ
๑๒. นายไพศาล เชื้อวเจริญ	กรรมการ
๑๓. นางสาววิภา ศรีทอง	กรรมการ
๑๔. นายมณฑิร แตงชู	กรรมการ
๑๕. นายมนัส ศุภชีวะกุล	กรรมการ
๑๖. นางสาวสวนศรี เรียบประดิษฐ์	เหรัญญิกฝ่ายบริหาร/เลขานุการคณะ
กรรมการฝ่ายรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน
๑๗. นายเอกจักร วิทยอภิบาลกุล	เลขานุการคณะกรรมการฝ่ายบริหาร
๑๘. นางสิริกาญจน์ สุวรรณรัตน์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการฝ่ายบริหาร
๑๙. นายอนุชิต กาญจนานุชิต	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการฝ่ายบริหาร

๒๐. นายภูวนัย มะดอลอ

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการฝ่ายรับฟัง
ความคิดเห็นจากประชาชน

๒๑. นายธนินันท์ แวดอเลาะ

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
ฝ่ายประชาสัมพันธ์

๔๗. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดร้อยเอ็ด

๑. นายพินิจ พิษยกัลป์

ประธานคณะกรรมการ

๒. พันเอก สิ้น สีโสม

รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

๓. นายบรรจง ไชยศิรินันท์

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

๔. นายวิมล สุขประเสริฐ

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลย ภูมิพันธุ์

รองประธานคณะกรรมการสิทธิฯ คนที่สี่

๖. นายปรีชา จันทร์เทพ

กรรมาธิการ

๗. นายถวิล คงศรีรอด

กรรมาธิการ

๘. นายบรรจง ยุคะลิ่ง

กรรมาธิการ

๙. นายสะอาด วรรณาม

กรรมาธิการ

๑๐. นายชัชพงศ์ เลิรมสงขณ

กรรมาธิการ

๑๑. นายชัยสิทธิ์ ไชยวงศ์

กรรมาธิการ

๑๒. นายสมพงษ์ นาไชยโย

กิจกรรมการ

๑๓. นายสถาพร รอดเสนา

กรรมาธิการ

๑๔. นางจุฑารัตน์ โสดาศรี

กรรมาธิการ

๑๕. นายสุวัฒน์ ลิขจร

กรรมวิธีการ

១៦. ឈ្មោះប្រធាន គណៈកម្មាធិការ

กรรมาธิการ

๑๗. นายประกอบ บรรลพสุทธิ

กรรมาธิการ

๑๘. นายทองใส นาทสีทา

กรรมาธิการ

๑๙. นายบุญเลิศ ทองสุข	กรรมการ
๒๐. นายมงคล แฝงงา	กรรมการ
๒๑. นายสมคิด วงศ์พิพันธ์	เลขานุการคณะกรรมการ

**๔๘. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดระนอง**

๑. นายสุทธิเดช จันทิพานวงศ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุนทร บัวดิษ	รองประธานฝ่ายวิชาการ/แผนงาน
๓. นายสุชีพ พัฒน์ทอง	รองประธานฝ่ายกิจกรรมรับฟังความคิดเห็น
๔. นางกรรณิกา เอี้ยวตระกูล	รองประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์
๕. นายคะแนน ทองพสุสยาม	กรรมการฝ่ายวิชาการ/แผนงาน
๖. นายภานุวัฒน์ ปาละมูล	กรรมการฝ่ายวิชาการ/แผนงาน
๗. นายบำรุง ไกยทอง	กรรมการฝ่ายวิชาการ/แผนงาน
๘. นายกฤษณะ เอี่ยมวงศ์นที	กรรมการฝ่ายวิชาการ/แผนงาน
๙. นายจรรยา ขอสันติกุล	กรรมการฝ่ายรับฟังความคิดเห็น
๑๐. นายฟุ้ง ลัทธิเชียร	กรรมการฝ่ายรับฟังความคิดเห็น
๑๑. นายบุญเลิศ จันทร์เจริญ	กรรมการฝ่ายรับฟังความคิดเห็น
๑๒. นายพรศักดิ์ แก้วถาวร	กรรมการฝ่ายรับฟังความคิดเห็น
๑๓. นายอดิศักดิ์ แสนศรี	กรรมการฝ่ายรับฟังความคิดเห็น
๑๔. นายดำรง ขจรมาศบุษปี	กรรมการฝ่ายรับฟังความคิดเห็น
๑๕. นายมนัส สุขวานิชวิชัย	กรรมการฝ่ายรับฟังความคิดเห็น
๑๖. นายเสกสรร กุลวานิชไชยนันท์	กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
๑๗. นายฐานิสรา กิตติพงษ์พิศาล	กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
๑๘. นายสนธยา มีสถิตย์	กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
๑๙. นายรัตน์ เจริญพิชญ์พงษ์	กรรมการ
๒๐. นางนันทพร ตัณฑะจันะ	เหรัญญิก
๒๑. นายปรมัตต์ ปัญญาเดชะตกุล	เลขานุการคณะกรรมการ

**๔๙. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดระยอง**

๑. นายหลักชัย กิตติพล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายวรเทพ ภูมิภักดีพรรณ	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายพลวัต ชยานุวัชร	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔. นายวรวิทย์ ศุภโชคชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. นายอรุณ อ่วมอารี	โฆษกคณะกรรมการ
๖. นายสาริต ปิ่นพิภพ	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๗. นายชัยนรุธ ตันเฮียง	กรรมาธิการ
๘. นายฐปกรณ์ ไสธนะ	กรรมาธิการ
๙. นายทักษิณ เหล็กเพชร	กรรมาธิการ
๑๐. นายบัณฑิต สาครวิเศษ	กรรมาธิการ
๑๑. นายนิทัศน์ ศุภคุณกิตติ	กรรมาธิการ
๑๒. นายวิชรินทร์ ล่อมดุริยางค์	กรรมาธิการ
๑๓. นายลำเริง คนทา	กรรมาธิการ
๑๔. นายเสถียร เสือขวัญ	กรรมาธิการ
๑๕. นายสุรชัย กิตติพล	กรรมาธิการ
๑๖. นายสงวนศักดิ์ อัครวรินทร์ชัย	กรรมาธิการ
๑๗. นายชลิต ขวัญแก้ว	กรรมาธิการ
๑๘. นายพิสุทธิ์ อำนาจวรประเสริฐ	กรรมาธิการ
๑๙. นายประคอง คูหาแก้ว	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. นายณรงค์ ขาวนวล	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ
๒๑. นายนนท์ แสงจันทร์	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ

**๕๐. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดราชบุรี**

๑.	นายกฤษฎา ให้วฒนานุกูล	ประธานคณะกรรมการ
๒.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย ยมดิษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายวิเชียร คุดตวัส	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นางธนิตา ศรีเกษณรักษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕.	นายทศพล แก้วทิมา	โฆษกคณะกรรมการ
๖.	นายธัญญา ศิโรรัตน์ธัญไชย	กรรมการ
๗.	นายกรณ์เอก แสงสุข	กรรมการ
๘.	นางสาวอุบลวรรณ คงสว่าง	กรรมการ
๙.	นายสาโรจน์ มูลพวก	กรรมการ
๑๐.	นางสาวปาริชาติ เราชูติธรรม	กรรมการ
๑๑.	นายน่วม ห่วงทอง	กรรมการ
๑๒.	นายทวีป เหนือมณีมงคล	กรรมการ
๑๓.	นายเมธา แซ่มสะอาด	กรรมการ
๑๔.	นายวิจิต พันธ์เพียร	กรรมการ
๑๕.	นายธนศักดิ์ มาคะสิระ	กรรมการ
๑๖.	นายกฤตศิลป์ สายรัตนอินทร์	กรรมการ
๑๗.	นายกัมพล กลั่นเนียม	กรรมการ
๑๘.	นายประวิทย์ ลิมเจริญ	กรรมการ
๑๙.	พันตำรวจโท วินัยต์ แดงด้อมยุทธ์	กรรมการ
๒๐.	นายอาคม สมพามา	กรรมการ
๒๑.	นายไกร ตราบดี	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ

**๕๑. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดลพบุรี**

๑.	รองศาสตราจารย์ ดร.กวี ศิริโกคาภิรมย์	ประธานคณะกรรมการ
๒.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพงษ์ ปนาทกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายปัญญา แก้วเหล็ก	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายสรายุทธ เสงี่ยม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕.	นายสมเฒ่า สหกร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖.	นายสมศักดิ์ พรผุดผ่อง	โฆษกคณะกรรมการ
๗.	นายปริญญา โพธิ์	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๘.	นายณรงค์ มโนสุจริตธรรม	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๙.	นายชุมพล ทองคำ	กรรมการ
๑๐.	นายวรวิทย์ เชื้อเพชร	กรรมการ
๑๑.	นายไพฑูรย์ สิงห์ไข่มุกข์	กรรมการ
๑๒.	นายรังสรรค์ เขียวสกุล	กรรมการ
๑๓.	นางวัชรีย์ ศรีแสงไทยสุข	กรรมการ
๑๔.	พลตรี ประยุทธ์ เมฆวิชัย	กรรมการ
๑๕.	พลตรี ฤทธิไกร ชุ่มพันธุ์	กรรมการ
๑๖.	นายดุสิต ศิริภูธร	กรรมการ
๑๗.	นายเทวิน กิจนพศรี	กรรมการ
๑๘.	นายไพฑูรย์ พุกเกษม	กรรมการ
๑๙.	นางสาวสายใจ เลิศวิริยะประภา	เหรัญญิก
๒๐.	นายประยุทธ์ คงเฉลิมวัฒน์	เลขานุการ
๒๑.	นายบุญสอนอง เกาคำ	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ

**๕๒. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดลำปาง**

๑. นายอมรทัต นิรัตศยกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายเจริญสุข ชุมศรี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เล็ก แสงมีอานุกาพ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจักรพงษ์ กลิ่นวงษ์	โฆษกและประชาสัมพันธ์
๕. นายอุดม ชัยเจริญ	ผู้ช่วยโฆษกและประชาสัมพันธ์
๖. นายวันชัย สุทธิวรชัย	กรรมการ
๗. นายสันติ บางอ้อ	กรรมการ
๘. นายสมพร วัฒนะ	กรรมการ
๙. นางสาวสมคิด อุ่นแก้ว	กรรมการ
๑๐. ว่าที่ร้อยตรี สว่างกิจ คำบุรี	กรรมการ
๑๑. นายอนุศิษฐ์ ภูวเศรษฐ	กรรมการ
๑๒. นายสมบุญ วงศ์โสม	กรรมการ
๑๓. นายลักเสริญ รัตนชัย	กรรมการ
๑๔. นายสัมฤทธิ์ ศรีสุพรรณ	กรรมการ
๑๕. นายอำนวยการ สันทะ	กรรมการ
๑๖. นายเสริม สุรบถนันทกุล	กรรมการ
๑๗. นายศุภชาติ ใจนุ่ง	กรรมการ
๑๘. นายบุญจง ชูชัยแสงรัตน์	กรรมการ
๑๙. นายสุรศักดิ์ พงษ์นิกร	กรรมการ
๒๐. นายธำนิพนธ์ สุภาแสน	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายสรายุทธ พิจอมบุตร	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

**๕๓. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดลำพูน**

๑.	นายวินัส ม่านมุงศิลป์	ประธานกรรมการ
๒.	นายชาติชาย ปันมงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายอภิชัย ใจสุยะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายสุรัชย์ ศรีธนปัญญา	โฆษกคณะกรรมการ
๕.	นายเสนห์ จินาจันทร์	ประชาสัมพันธ์
๖.	นายกำพล ชันคำกาศ	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
๗.	นายสุนทร วิเลิศศักดิ์	กรรมการ
๘.	นายอินตา มาผาบ	กรรมการ
๙.	นายสิริชัย ถือสมบัติ	กรรมการ
๑๐.	นายจงเจตน์ ลวงระแหง	กรรมการ
๑๑.	นายณัฐจักร์ รชตะไพโรจน์	กรรมการ
๑๒.	นายณรงค์ ธรรมจารี	กรรมการ
๑๓.	นายพ่ายพ์ แม้นวงศ์	กรรมการ
๑๔.	นายยิ่งศักดิ์ เจนรดา	กรรมการ
๑๕.	นายบรรจง วิพรหมชัย	กรรมการ
๑๖.	นายปรีชา สมบูรณ์ชัย	กรรมการ
๑๗.	นายวัฒนา จันทนุพาน	กรรมการ
๑๘.	นายโยธิน ประสงค์ความดี	กรรมการ
๑๙.	นายอุทัย สุนันตะ	กรรมการ
๒๐.	นายเสถียร คำศิริ	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑.	นางจินตนา ไชยเดือน	ผู้ช่วยเลขานุการ

**๕๔. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดเลย**

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์ ยานุชาติ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายฉลอง บาลลา	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายธวัชชัย ศรีภูมิสวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการ
๔. ว่าที่ร้อยตรี สมปอง วิมาโร	รองประธานคณะกรรมการ
๕. นายชาญชัย แตรประสิทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ
๖. นายสำเริง เชื้อขวลิต	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นางสาวเสาวลักษณ์ อิมเอิบ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. พลตำรวจตรี วีระศักดิ์ กลิ่นพงษา	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายธนาวุฒิ ทิมสุวรรณ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายदनัย ชนกล้าหาญ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายสมาน สมศรี	กรรมการ
๑๒. นายเอกวิทย์ สายแก้วเทศ	กรรมการ
๑๓. นายเจษฎา สิมสวัสดิ์	กรรมการ
๑๔. นายศุภาวุฒิ นิลอรุณ	กรรมการ
๑๕. นายสมศักดิ์ ขจรเฉลิมศักดิ์	กรรมการ
๑๖. นายสันติภาพ เชื้อบุญมี	กรรมการ
๑๗. นายคัมภีร์ ประเสริฐ	กรรมการ
๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไชยวุฒิ มนต์วีรภัฏ	กรรมการและเลขานุการ
๑๙. นายทศพล พรหมเกตุ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นายภัทรารุณ บุญประเสริฐ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. นางวรางคณา คามะดา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

**๕๕. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดศรีสะเกษ**

๑.	นายธวัชชัย พินปรุ	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายทิวา รุ่งแก้ว	รองประธานคณะกรรมการ
๓.	พันตำรวจเอก เพิ่มศักดิ์ ธรรมวิมล	รองประธานคณะกรรมการ
๔.	นายฉัตรชัย ไชโยธา	โฆษกคณะกรรมการ
๕.	นายภักดิ์วัฒน์ จรรยาสุทธีวงศ์	โฆษกคณะกรรมการ
๖.	นางศิริลักษณ์ ศรีสว่าง	กรรมการ
๗.	นายเดชา ทองสุวรรณ	กรรมการ
๘.	นายประยูร ชนงาม	กรรมการ
๙.	นายนิคม สิงห์ดง	กรรมการ
๑๐.	นายชัยยันต์ เทพเกษตรกุล	กรรมการ
๑๑.	นายสุวัฒน์ มะณู	กรรมการ
๑๒.	นายไพบูลย์ สมรัตน์	กรรมการ
๑๓.	นายพิชิต ช่างดี	กรรมการ
๑๔.	นางเพ็ญพรรณ ชัยชาญ	กรรมการ
๑๕.	นายสมบัติ เกียรติสุนนท์	กรรมการ
๑๖.	นายรณชิต ทุมโหมง	กรรมการ
๑๗.	นางสาวมยุรี ศรีวิวัฒน์	กรรมการ
๑๘.	นายศรีวรรณ เกียรติสุนนท์	กรรมการ
๑๙.	นางกัลยาณี ธรรมจารีย์	กรรมการ
๒๐.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑.	นายวีระยุทธ ทนทาน	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

**๕๖. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสกลนคร**

๑. นายโกมุท ทัฬหณานนท์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสมชาย ไสมรักษ์	รองประธานคณะกรรมการฝ่ายการมีส่วนร่วม
๓. นายปรีชา กมลบุตร	รองประธานคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ
๔. ดาบตำรวจ สิริวิทย์ พิมพ์กลาง	รองประธานคณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ
๕. นายไพรัตน์ จิตนากาญจน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา ธรรมวินทร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายปัญญา มหาชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายวิญญู อุฬารกุล	โฆษกคณะกรรมการ
๙. นายสุทนต์ เสนารักษ์	รองโฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายชาญ นารงไชย	กรรมการ
๑๑. นายดำเนิน สอนไชยา	กรรมการ
๑๒. นายทศพล สมพงษ์	กรรมการ
๑๓. นางสาวพรปวีณ์ ศรีสุริยประภา	กรรมการ
๑๔. นายไพจิตร กุลตั้งวัฒนา	กรรมการ
๑๕. นายสมัย เปลียนนอก	กรรมการ
๑๖. นางศรีสุกิจ ศุภีพร	กรรมการ
๑๗. นายปริญญา ชนะทอง	กรรมการ
๑๘. นางพนิดา แก้วกิ่ง	กรรมการ
๑๙. นายประชา แจ้งเจริญ	เหรัญญิก
๒๐. นายยุทธนา นันทราช	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายณัฐพงศ์ สุขล้ำคณา	รองเลขานุการคณะกรรมการ

**๕๗. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสงขลา**

๑.	นายนิมิตร ชัยจิระวิกุล	ประธานกรรมาธิการ
๒.	นายชัยรัตน์ เสถียร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓.	รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ชิตพงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔.	นายอนันท์ ทองแก้ว	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๕.	นายเลิศ คงเย็น	กรรมาธิการ
๖.	นายจรรยา หยุทอง	กรรมาธิการ
๗.	นายธีรพร คงแก้ว	กรรมาธิการ
๘.	นายทรงชัย มุ่งประสิทธิชัย	กรรมาธิการ
๙.	นายวีระพล คงมัน	กรรมาธิการ
๑๐.	ว่าที่ร้อยตรี อำนวย กลัดสวัสดิ์	กรรมาธิการ
๑๑.	นายคม เรืองกุล	กรรมาธิการ
๑๒.	นายเพนิม ทองเสน	กรรมาธิการ
๑๓.	นายสนั่น วิไลประสงค์	กรรมาธิการ
๑๔.	นายไกรศักดิ์ เลนกุล	กรรมาธิการ
๑๕.	นายประสาน สุขใส	กรรมาธิการ
๑๖.	นายสงบ มณีพรหม	กรรมาธิการ
๑๗.	นายวิชากร บัวหอม	กรรมาธิการ
๑๘.	นายกิตติชัย ธรรมศิริพงษ์	กรรมาธิการ
๑๙.	นายวิเชียร อ่อนประเสริฐ	กรรมาธิการ
๒๐.	นายวรรณชัย สุวรรณกาญจน์	เลขานุการและโฆษกคณะกรรมาธิการ
๒๑.	นายศรุต จุ่มมณี	รองเลขานุการคณะกรรมาธิการ

**๕๘. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสตูล**

๑. นายเรืองชัย จงสงวน	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุจินต์ ตันตระการสกุล	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายประสิทธิ์ แป้นกุล	รองประธานคณะกรรมการ
๔. นายบุญเสริม ฤทธาภิรมย์	รองประธานคณะกรรมการ
๕. นายสัมฤทธิ์ เลียงประสิทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ
๖. นายสุริยา ปันจอร์	รองประธานคณะกรรมการ
๗. นายสุนทร ศศิธร	รองประธานคณะกรรมการ
๘. นายนิยม อย่างดี	รองประธานคณะกรรมการ
๙. นายวีระ เพ็ชรประดับ	รองประธานคณะกรรมการ
๑๐. นายเชื่อน สุจริตธุระการ	รองประธานคณะกรรมการ
๑๑. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	ที่ปรึกษา
๑๒. นายคณิต รอดคล้าย	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายจิรวัฒน์ อนุกุล	โฆษกคณะกรรมการ
๑๔. นายสมนึก บุญสนอง	กรรมการ
๑๕. นายภูเนาะ ยาแบโด	กรรมการ
๑๖. นายพิทักษ์ หงษ์วรานนท์	กรรมการ
๑๗. นายย้าย แซะอาหลี	กรรมการ
๑๘. นายเสรี ศรียาเทพ	กรรมการ
๑๙. นายสมชาย หนูรัตน์แก้ว	กรรมการ
๒๐. นายวรัตน์ แสงเจริญ	เหรัญญิก
๒๑. นายไพศาล หลีเส้น	เลขานุการคณะกรรมการ

**๕๙. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสมุทรปราการ**

๑.	นายสมเกียรติ รอดเจริญ	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นางสุชาดา นันทะพานิชสกุล	รองประธานคณะกรรมการ
๓.	นายมนัส รัชมิทัต	รองประธานคณะกรรมการ
๔.	นายสนิท กุลเจริญ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕.	พันจ่าอากาศเอก มนูญ สุริยะ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖.	นางสาวอัมพรชลิพร กุสุมภ์	โฆษกคณะกรรมการ
๗.	นายยุทธียง ลิ่มเลิศวาที	รองโฆษกคณะกรรมการ
๘.	นายคำรณ สกลวารี	กรรมการ
๙.	นายจรงค์ สุพลจิตร	กรรมการ
๑๐.	นายระวี ภูตะกา	กรรมการ
๑๑.	นายอุดมศักดิ์ บุญนิมิตร	กรรมการ
๑๒.	นายประกิต ศิลพิพัฒน์	กรรมการ
๑๓.	นายพัสกร ไยน้อย	กรรมการ
๑๔.	นายสมพงษ์ สิงห์สมบุญ	กรรมการ
๑๕.	นายสัมพันธ์ ชาญณรงค์	กรรมการ
๑๖.	นางสุภาวดี สดทรงศิลป์	กรรมการ
๑๗.	นายอนุเทพ พองสมุทร	กรรมการ
๑๘.	นางรสสุคนธ์ ภูริเดช	เหรัญญิก
๑๙.	นายบุญลือ เพชรบดี	ฝ่ายสถานที่
๒๐.	นายชาติ ลอยสูง	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑.	นางสาวณภัทร บริสุทธิ์	รองเลขานุการคณะกรรมการ

**๖๐. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสมุทรสงคราม**

๑. นายบรรหาร ชัยวัฒน์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอริวัฒน์ บัวสง่า	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางมาลัย ลิปิสุนทร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. ร้อยโท พัทธโรดม อุนสุวรรณ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายสาลี นิรามัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖. ว่าที่ร้อยตรี ปฐวี ปรัดคจรียา	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายบัญชา คูศิริกุล	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นางสาวบุญยืน ศิริธรรม	กรรมการ
๙. นายพนม ศรีกำเนิด	กรรมการ
๑๐. นายนิคม ชูอ่อน	กรรมการ
๑๑. นายปราโมทย์ ล้อทอง	กรรมการ
๑๒. นายจรัญ สมภูมิ	กรรมการ
๑๓. นายมนตรี เล็กวิจิตรธาดา	กรรมการ
๑๔. นายอนันต์ คงศรี	กรรมการ
๑๕. นายวิชัย คูประสิทธิ์	กรรมการ
๑๖. นายเกษม เลหากรรณวนิช	กรรมการ
๑๗. นายอุทิศ รัตนาศิริภิรมย์	กรรมการ
๑๘. นายโสภณ แสงสลับ	กรรมการ
๑๙. นายไพฑูรย์ ลิ้มประเสริฐ	กรรมการ
๒๐. นายปราโมทย์ กังสดาร	กรรมการ
๒๑. นางยุบล อันล้ำเลิศ	เลขานุการคณะกรรมการ

**๖๑. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสมุทรสาคร**

๑. นายประดิษฐ์ สุโขชัยกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายมงคล ภาณุสุวรรณนท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ ประสพรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายภาสุร ตรังจิตตเกษม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายสุพัฒน์ กิตติเจษฎา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายวันชัย แสงสุขเยี่ยม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายวิเชียร วงษ์วรรณรัตน์	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นายสมศักดิ์ พรโชควัฒนา	กรรมการ
๙. นายทองแพน เลิศลัทธภรณ์	กรรมการ
๑๐. นายวิฑิต รอดคลองตัน	กรรมการ
๑๑. นายสมนึก มีบริบูรณ์	กรรมการ
๑๒. นายชัยพร ศิริพงษ์เวคิน	กรรมการ
๑๓. นายวรวุฒิ บุญเพ็ญ	กรรมการ
๑๔. นายวิชัย วรดำรงสุวรรณ	กรรมการ
๑๕. นายวินัย สุขเสนา	กรรมการ
๑๖. นายสำเนียง คงคเชนทร์	กรรมการ
๑๗. นายวิชาญ ศิริชัยเอกวัฒน์	กรรมการ
๑๘. พันเอก มังกร โกสินทรเสณีย์	กรรมการ
๑๙. นายฉาย ขวัญเต่า	กรรมการ
๒๐. นายบันลือ เครือโชติกุล	กรรมการ
๒๑. นายสมชาย ประภาไธ	กรรมการ

**๖๒. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสระแก้ว**

๑. นายสุรพล พงษ์ทัตศิริกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายศานิตย์ นาคสุขศรี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พันเอก สุริยา ปาวรีย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายณัฐพร วงษ์ศุทธิภากร	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายสุรพงษ์ จำจด	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๖. นายโกมล จันทวงศ์	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๗. นายวิชัยยะ เนื่องจำนงค์	กรรมการ
๘. นายอำพร แผ่นจันทิก	กรรมการ
๙. นายอนุสรณ์ ลักษณะน่าย	กรรมการ
๑๐. นายจตุรนต์ ภูมิพล	กรรมการ
๑๑. นายชัยศักดิ์ เขียวเอี่ยมวัฒนา	กรรมการ
๑๒. นางบุญช่วย บุตรอากาศ	กรรมการ
๑๓. นายประสาธ เสาวคนธ์	กรรมการ
๑๔. นายประเสริฐ โสคติพัฒน์พงศ์	กรรมการ
๑๕. นายพรชัย รัตนโชติชัยฤทธิ์	กรรมการ
๑๖. นายพัฒนา พรหมเผ่า	กรรมการ
๑๗. นายศรัณย์ ประสานพรรณ	กรรมการ
๑๘. นายสมเกียรติ ภูธรธรรมศิริ	กรรมการ
๑๙. นายศักดิ์ชัย บรรณสาร	เลขานุการกรรมการ
๒๐. นายคะนองพล เพ็ชรรัตน์	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ

**๖๓. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสระบุรี**

๑. นายชัยโรจน์ มีแดง	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอุกริช พึ่งโสภา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายขจรศักดิ์ นันทปัญญา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวิษณุพงศ์ ยานเดิม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายสุรพล ลิขิตปัญญารัตน์	ประธานฝ่ายวิชาการ
๖. นายบุรินทร์ วิจิตรศิริ	รองประธานฝ่ายวิชาการ
๗. นายกฤษชัย ชื่นสว่าง	รองประธานฝ่ายวิชาการ
๘. นายวัชรินทร์ เอกประเสริฐ	โฆษกคณะกรรมการ
๙. นายสมพงษ์ ฉัตรอัสวพิทักษ์	ประชาสัมพันธ์คณะกรรมการ
๑๐. นายบุญธรรม ไทยพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายสมเกียรติ พันธุ์อนุกุล	กรรมการ
๑๒. นายสุน อ่อนศรี	กรรมการ
๑๓. นายอนันท์ กี่สง่า	กรรมการ
๑๔. พันตำรวจโท ชัยญวัฒน์ สิมสวัสดิ์	กรรมการ
๑๕. นายธวัชชัย พิกุลแก้ว	กรรมการ
๑๖. นายพิรสิญจน์ พันธุ์เพ็ง	เหรัญญิกคณะกรรมการ
๑๗. นายพิเชษฐ จันทรสง	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๘. นายอัศวเดช เพ็ญศิริ	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๙. นายสรพงษ์ โกสุรินทร์	รองเลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. นายนเรศ สุดประเสริฐ	รองเลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายธนพิพัฒน์ วิฑูรติโชติ	รองเลขานุการคณะกรรมการ

**๖๔. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสิงห์บุรี**

๑. นายศุภวัฒน์ เทียนถาวร	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายทวีป จุมนัน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายศุภสิทธิ์ ภูพงษ์พานิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอุดร วีระพันธุ์	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายชาติ ตั้งจิรวงษ์	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๖. นายจำรัส ผลาหาญ	กรรมการ
๗. นางจวีรวงษ์ คัมภีร์พันธุ์	กรรมการ
๘. นายทองล้วน เปี้ยนพันธ์	กรรมการ
๙. นายประสิทธิ์ คณาฤทธิ์	กรรมการ
๑๐. นายสุรภักษ์ ธรรมเชื้อ	กรรมการ
๑๑. นายไสวรินทร์ ศรีขำนิ	กรรมการ
๑๒. ร้อยตำรวจเอก อิศราวุธ อ่อนน้อม	กรรมการ
๑๓. นายวิชญ์ศักดิ์ เทียมเศวต	กรรมการ
๑๔. นางปัญญา สังข์ทิพย์	กรรมการ
๑๕. นายสุเมธี จันทร์หอม	กรรมการ
๑๖. นายปกาศิต วิเศษคามิน	กรรมการ
๑๗. นางสาวณัฐนันต์ อวตาร	เหรัญญิกคณะกรรมการ
๑๘. นายสมชาย เอี้ยวเจริญ	ผู้ช่วยเหรัญญิกคณะกรรมการ
๑๙. นางสาวนัยนา ศรีเร	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. นายจิตติพงศ์ ศักดิ์ชัยสมบุรณ์	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ
๒๑. นายทวีป ผูกโพธิ์	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ

**๖๕. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสุโขทัย**

๑.	นายสิงห์โต เดชะอังกูร	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายจำเริญ จิตรธร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	รองศาสตราจารย์มังกร ทองสุขดี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายพิชัย กัลยานาม	โฆษกคณะกรรมการ
๕.	นางเดือนเพ็ญ หมวกทอง	รองโฆษกคณะกรรมการ
๖.	นางสาวดุษฎี สีตลวรารักษ์	กรรมการ
๗.	นายพินิจ โชติชื่น	กรรมการ
๘.	นายไพศาล ช. ศิริสนธิ	กรรมการ
๙.	นายมงคล อย่างรัตนโชติ	กรรมการ
๑๐.	นายมนู พุกประเสริฐ	กรรมการ
๑๑.	นายนิวัฒน์ เสดะสวัสดิ์พงษ์	กรรมการ
๑๒.	นายวัฒนา เรืองปัญญาวัฒนา	กรรมการ
๑๓.	นายวิชาญ ม่วงใหม่	กรรมการ
๑๔.	นายวิเชียร ปั่นทิม	กรรมการ
๑๕.	นายสมศักดิ์ คำทองคง	กรรมการ
๑๖.	นายประพนธ์ วิศิษฎ์จินดา	กรรมการ
๑๗.	นายสามัญญ์ รัชชบุรีสุทธิศรี	กรรมการ
๑๘.	นางสุชาร์ตน์ เรืองจิรโรจน์	กรรมการ
๑๙.	นายสุรพล อังศิริจินดา	กรรมการ
๒๐.	นายมนัส สังคง	กรรมการ
๒๑.	นางสาวสมิหรา เดชะอังกูร	เลขานุการคณะกรรมการ

**๖๖. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสุพรรณบุรี**

๑. นายอนุศักดิ์ คงมาลัย	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางสมุทร จิรวานิชหิรัญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายบุญชัย ศิลาเจริญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายชาญ ชูวงศ์	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นางเจริญลักษณ์ आयวัฒน์	กรรมการ
๖. นางชฎานิชฐ์ เหลืองเวชการ	กรรมการ
๗. นายนิยม ภาณุมาศวิวัฒน์	กรรมการ
๘. นายฉมวญ อ่ำเพชร	กรรมการ
๙. นายประภาส ปิ่นวิเศษ	กรรมการ
๑๐. นายพงษ์สิน ชัยวิวัฒน์	กรรมการ
๑๑. ว่าที่ร้อยตรี ไพบุลย์ เสรีกิจ	กรรมการ
๑๒. นายมนัส ห้วยหงษ์ทอง	กรรมการ
๑๓. นายมณูญ ศรีสุพรรณถาวร	กรรมการ
๑๔. นายสุวรรณ คณาฐ	กรรมการ
๑๕. นายอมร ชีวินปิติ	กรรมการ
๑๖. นายอรรถชัย มิตรเกื้อกูล	กรรมการ
๑๗. นายอัมรินทร์ เกิดสงกรานต์	กรรมการ
๑๘. นายอารีรัตน์ ไทรด้วง	กรรมการ
๑๙. นายยอดชาย เหมัญญิก	เหรัญญิก
๒๐. นายจักรวัชร ศรีภูมิพล	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายโอกาส เตพละกุล	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

**๖๗. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี**

๑. นายนิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว	ประธานกรรมการ
๒. นายอาทิตย์ มติธรรม	รองประธานคณะกรรมการ
๓. สิบเอก วิวัช ทองเพชร	รองประธานคณะกรรมการ
๔. นายศักดิ์ศิลป์ พืชผล	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายจิตติ สุขใส	กรรมการ
๖. นายชนินทร์ เพชรศรี	กรรมการ
๗. นายเชวง ช่วยบำรุง	กรรมการ
๘. นายเชาวพงศ์ ฐิตีสวัสดิ์	กรรมการ
๙. นายธนพงศ์ คำแหง	กรรมการ
๑๐. นายปราโมทย์ เพชรรัตน์	กรรมการ
๑๑. นายมานพ สระโจน์	กรรมการ
๑๒. นายมานaix ชุมทอง	กรรมการ
๑๓. นายเรีงศักดิ์ เพชรนันท์	กรรมการ
๑๔. นายเรืองนาม ใจกว้าง	กรรมการ
๑๕. นายวรท ศรีไพโรจน์	กรรมการ
๑๖. นายสมชาย สังข์เทพ	กรรมการ
๑๗. นายสมศักดิ์ สุขะนินทร์	กรรมการ
๑๘. นายสุชาติ นามบุศย์	กรรมการ
๑๙. นายสุริยา ชูสีสุข	กรรมการ
๒๐. นายวุฒิชัย เลิศไกร	กรรมการ
๒๑. นางสาววรรณิสา เจริญธรรม	เลขานุการคณะกรรมการ

**๖๘. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดสุรินทร์**

๑. นายพลศักดิ์ ประทุมพรพาล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสรรพกิจ ปรีชาชนะชัย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. รองศาสตราจารย์อัฉฉวรา ภาณุรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายธนภัทร ไสวภาค	กรรมการและโฆษก
๕. นายพีรพล สระแก้ว	กรรมการและรองโฆษก
๖. นางปาริฉัตร ลาภจิตร	กรรมการ
๗. นายวงศ์ยศ ยอดเยี่ยม	กรรมการ
๘. นายอภิชาติ แสงอัมพร	กรรมการ
๙. นายชัยวัฒน์ วงศ์อารีย์	กรรมการ
๑๐. นายยงยุทธ พิสมัย	กรรมการ
๑๑. นายวิษณุกรณ์ บุญมี	กรรมการ
๑๒. นายณัฐวัฒน์ เศรษฐพัฒน์ชัย	กรรมการ
๑๓. นายอาทร แสงโสมวงศ์	กรรมการ
๑๔. นางสุวรรณี โชติสินันท์	กรรมการ
๑๕. นายชำนาญ ไพโรจน์จิตร	กรรมการ
๑๖. นางภัทรา เสงี่ยมศักดิ์	กรรมการและเหรัญญิก
๑๗. นายประสิทธิ์ ตาตินิก	กรรมการและเลขานุการ
๑๘. นายปิ่นชัย พิษณุวงศ์	กรรมการและรองเลขานุการ

**๖๙. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดหนองคาย**

๑. นายรัฐ ชุกกลิ่น	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสมชาย รัตนวิชัย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายรัตพงษ์ ฤกษ์ไชโย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นางสาวรศ. บุญจันทร์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายนิติสิทธิ์ สีหามาตย์	กรรมการ
๖. นายพฤทธิ โคตรจรัส	กรรมการ
๗. พันตำรวจเอก รัชชัย เทพพุทธานกูร	กรรมการ
๘. นายพนมศักดิ์ สุคันธา	กรรมการ
๙. นายจิรศักดิ์ วงษ์คำจันทร์	กรรมการ
๑๐. นายประทีป เกิดนาค	กรรมการ
๑๑. นายเชาวลิต ประจำคำย	กรรมการ
๑๒. นายบุญเรียง บุตรศรี	กรรมการ
๑๓. นายเฉลียว พงศ์ผาสุก	กรรมการ
๑๔. นายประสิทธิ์ชัย แสงสว่าง	กรรมการ
๑๕. นายจรัญ พันธุ์หนอง	กรรมการ
๑๖. นายเสงี่ยม พละไกร	กรรมการ
๑๗. นายสุบรรณ เชาษฐา	กรรมการ
๑๘. นายอุทัย ยอดประทุม	กรรมการ
๑๙. นางสมผล รัตนโกศล	กรรมการ
๒๐. นางสุดา ชุกกลิ่น	เหรัญญิก
๒๑. นายสำเนียง ปาลสมบุญ	เลขานุการคณะกรรมการ

**๗๐. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดหนองบัวลำภู**

๑.	นายสุวิทย์ พิพัฒน์วิไลกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายวรณัฐ ชวลิตสกุลชัย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายบัวพันธ์ บุญอาจ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายไพโรจน์ ศรีกาญจนา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕.	นายศราวุธ สันตินันตรักษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖.	นายอุทัย เมืองคุณ	ประชาสัมพันธ์คณะกรรมการ
๗.	นายบรรลุ ผ่านสำแดง	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์คณะกรรมการ
๘.	นายสุวิทย์ รัตนปัญญา	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์คณะกรรมการ
๙.	นายวิเชียร วงสิงห์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์คณะกรรมการ
๑๐.	นายเสนาะ เปลี่ยนประเสริฐ	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์คณะกรรมการ
๑๑.	นายมนตรี พูลสวัสดิ์	กรรมการ
๑๒.	นายสมบุญณ์ เมฆวัน	กรรมการ
๑๓.	นายสมศักดิ์ อิมนาง	กรรมการ
๑๔.	นายสันติภาพ เชื้อบุญมี	กรรมการ
๑๕.	นายอาคม ผดุงศิลป์	กรรมการ
๑๖.	นายไพรัตน์ สกลพันธุ์	กรรมการ
๑๗.	นางสาวณัฐทิพร ชัยประทาน	กรรมการ

**๗๑. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดอ่างทอง**

๑. นายสุชาติ สหัสโชติ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสำรวย จิมฉวี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสุนทร กองประดิษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายฉลอง ปิ่นทอง	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นางขนิษฐา ศรีพันธ์	กรรมการ
๖. นายจตุพร นางพินิจ	กรรมการ
๗. นายจำลอง แสงจันทร์	กรรมการ
๘. ว่าที่ร้อยตรี เดชา รุประมาณ	กรรมการ
๙. นายธวัช ศรีสว่าง	กรรมการ
๑๐. นางนงนุช คำคง	กรรมการ
๑๑. นายบุญรอด ยอดมีกลิ่น	กรรมการ
๑๒. นายบุญเสริม เพ็งแจ่มศรี	กรรมการ
๑๓. นายประดับ เขี่ยมประชา	กรรมการ
๑๔. นายประจวบ สีแดงสุก	กรรมการ
๑๕. นางพัฒนิตา เสมอเหมือน	กรรมการ
๑๖. นายไพโรจน์ ฉัตรบริรักษ์	กรรมการ
๑๗. นายเอนก สีเขียวสด	กรรมการ
๑๘. นายสมปอง บุรณะโรจน์	กรรมการ
๑๙. นายสมศักดิ์ พิพัฒน์เจริญชัย	กรรมการ
๒๐. นายกิตติ จาวรุ่งฤทธิ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. ร้อยเอก ศุภชัย บุญเปรมปรีดี	ผู้ช่วยเลขานุการและคณะกรรมการ

**๗๒. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดอำนาจเจริญ**

๑. นายกิตติพงษ์ ชันดี	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุชาติ สูงเรือง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. ว่าที่พันตรี เชนัญลาภ อินทรจันทร์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. พันตำรวจเอก สนั่น แสงศิริรักษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายกิตติภูมิ สุวรรณ	ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา
๖. พลตรี ธีรยุทธน์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา	รองประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา
๗. นายปัญญา คลังกลาง	รองประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา
๘. นายตะนัย มะหิพันธ์	รองประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา
๙. นายกิติ จันทรเสนา	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายสุนทร ชูราษี	รองโฆษกคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๑. นายชัยพร ทองประเสริฐ	รองโฆษกคณะกรรมการ คนที่สอง
๑๒. นางบุปผาวรรณ อังคุระชัย	รองโฆษกคณะกรรมการ คนที่สาม
๑๓. นายบุญชู จารุจิตร	กรรมการ
๑๔. นายนิคม ฝ่ายบุตร	กรรมการ
๑๕. นายบุญพา กล่อมใจ	กรรมการ
๑๖. นายสมนึก มีทอง	เหรัญญิก
๑๗. นางเพ็ญศรี ลูกแก้ว	ผู้ช่วยเหรัญญิก คนที่หนึ่ง
๑๘. นายผยงค์ พงศ์สิน	ผู้ช่วยเหรัญญิก คนที่สอง
๑๙. นายปรีชา บัณฑิต	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. นายจำรูญ สายโท	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๑. นายมนูญ นาจาน	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง

**๗๓. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดอุดรธานี**

๑. นายศักดิ์ชัย อุ่นจิตติกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอนันต์ ศรีพันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายอาณัติ พัฒนพิโตร	รองประธานคณะกรรมการ
๔. นายณัติเทพ พิทักษานุรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ
๕. นายสมชาติ เจศรีชัย	รองประธานคณะกรรมการ
๖. นายจารึก ปริญญาพล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายสุพร สุภัสร์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายจรรยา ถาวรจักร์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายยุทธพงษ์ กำหนดแน	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายสมศักดิ์ ถนัดช่าง	กรรมการ
๑๑. จำสืบเอก ฉลอง ภูวิสัย	กรรมการ
๑๒. รองศาสตราจารย์กฤตติกา แส่นโกชน	กรรมการ
๑๓. นายชัยวิทย์ กาญจนวิเศษศรี	กรรมการ
๑๔. นายเอกฉันท ทองพิริยกุล	กรรมการ
๑๕. นายปรีชา จ้อยนุแสง	กรรมการ
๑๖. นายสมพงษ์ สมบัติกำไร	กรรมการ
๑๗. พันโทเอก สิทธิ ตริวัฒน์สุวรรณ	กรรมการ
๑๘. ว่าที่ร้อยตรี ดุสิต พรหมสิทธิ์	กรรมการ
๑๙. นายศักดิ์สิทธิ์ หมั่นกุล	กรรมการ
๒๐. นายอนุชา เศรษฐเสถียร	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายสมเกียรติ ตั้งศิริอำนวย	รองเลขานุการคณะกรรมการ

**๗๔. คณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดอุดรดิตถ์**

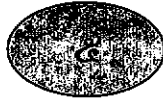
๑. นายสมบุญ ศรีพัฒน์วัฒน์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุขสันต์ วนะภูติ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลตรี อนันต์ จันทร์แสน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายโอกาส เตพละกุล	กรรมาธิการ
๕. นายคมสัน คงทน	กรรมาธิการ
๖. นายจิณณ์เกษม เขื่อนอินทร์	กรรมาธิการ
๗. นายเทียนชัย หรรุ่งโรจน์	กรรมาธิการ
๘. นายไพฑูรย์ พรหมน้อย	กรรมาธิการ
๙. นายโปรย สมบัติ	กรรมาธิการ
๑๐. นายไพโรจน์ เอื้อประเสริฐ	กรรมาธิการ
๑๑. นายศรายุทธ ทิอ่อน	กรรมาธิการ
๑๒. นางสาวหยุด ทองคำ	กรรมาธิการ
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิทธิชัย หาญสมบัติ	กรรมาธิการ
๑๔. นายอัมรงค์ น่วมศิริ	กรรมาธิการ
๑๕. นายเทพมณูญ แก้วกสิกรรม	กรรมาธิการ
๑๖. นายไพฑูรย์ จันครุฑ	กรรมาธิการ
๑๗. นายวีระ รัตนศิริกุลชัย	กรรมาธิการ
๑๘. พลโท จำลอง โพธิ์ทอง	กรรมาธิการ
๑๙. นายศราวุธ กัญจนพิสุทธิ	กรรมาธิการ
๒๐. นายสุทธิ รัตนศรีทอง	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายสุรศักดิ์ วงศาโรจน์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

**๗๕. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดอุทัยธานี**

๑.	นายอุดม พัทธกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายสุกิจจา กรุณานนท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓.	นายไตรสิทธิ์ สิ้นสมบูรณ์ทอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔.	นายसानนท์ ฉายเรืองโชติ	โฆษกคณะกรรมการ
๕.	นายจรัส โยธา	กรรมการ
๖.	นายจักรกฤษ ศิลาเจริญ	กรรมการ
๗.	ดาบตำรวจ ขาติชาย วงศ์เฉลียว	กรรมการ
๘.	นายนิมิตร ไต้วงศ์จ่า	กรรมการ
๙.	นายชูชาติ ชัยศึก	กรรมการ
๑๐.	นายวิเชียร จำนงค์	กรรมการ
๑๑.	นายเอ ถนนมิตรวัฒนา	กรรมการ
๑๒.	นายโยธิน เสริมสุขต่อ	กรรมการ
๑๓.	นางสาววิไลวรรณ จันทร์พ่วง	กรรมการ
๑๔.	นายสมนึก โทณผลิน	กรรมการ
๑๕.	นายสมพงษ์ สุทธิวงศ์	กรรมการ
๑๖.	พันจ่าอากาศเอก มนัส สุขสำราญ	กรรมการ
๑๗.	นายทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์	กรรมการ
๑๘.	นายเฉลิมชัย พัฒนภรณ์	กรรมการ
๑๙.	นายอุทัย นวะมะวัฒน์	กรรมการ
๒๐.	นายรุ่งโรจน์ ยอดขำ	กรรมการ
๒๑.	นายสุรเดช สุวรรณปากแพรก	เลขานุการคณะกรรมการ

**๗๖. คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนประจำจังหวัดอุบลราชธานี**

๑. นางพัชนี ธนาพรสิน	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายทะนงศักดิ์ จันทรุท	รองประธานคณะกรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยวัฒน์ บุญทวี	รองประธานคณะกรรมการ
๔. นายศิวะ แสงมณี	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. นายสุธี มากบุญ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษม บุญรัมย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. พันเอก บุญส่ง อักษรศรี	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. พลตำรวจตรี แสง พรหมจิต	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายอดิศักดิ์ กุลวงศ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายสุเชาว์ มีหนองหว้า	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นางพิระวรรณ เรือนวิริยะกิจ	ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นางสาววินัส เอี่ยมสะอาด	ประชาสัมพันธ์คณะกรรมการ
๑๓. นายกริช เกียรติสุนนท์	กรรมการ
๑๔. นายฐิติวัชร ศิริพร	กรรมการ
๑๕. นายชัชวาลย์ วาระนุช	กรรมการ
๑๖. นายนิรันดร์ สุภศร	กรรมการ
๑๗. นายบุรี ศรีวิวัฒน์	กรรมการ
๑๘. นายสรวิทย์ ทองเพ็ญ	กรรมการ
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มัญญ ศรีวิรัตน์	เหรัญญิกคณะกรรมการ
๒๐. นายวิชัย แสงศรี	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๑. นายชุมศักดิ์ ชุ่มนุช	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

การยกร่างรัฐธรรมนูญ ของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ กำหนดให้สภาร่างรัฐธรรมนูญแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓๕ คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการคัดเลือกตามมติของสภาร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒๕ คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ คน ตามคำแนะนำของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สำคัญสำหรับการเลือกตั้ง

นับตั้งแต่วันประชุมครั้งแรก คณะกรรมการยกร่างฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ มาเป็นกรอบในการพิจารณายกร่างรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ คณะกรรมการยกร่างฯ ยังได้ดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการคณะอื่น ๆ และการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ขั้นตอนการยกร่างรัฐธรรมนูญ

เนื่องจากการยกร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญนั้น จะต้องให้แล้วเสร็จตามเงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนด เพื่อที่จะนำเสนอให้สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา โดยการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการฯ มีขั้นตอน ดังนี้

๑. ประชุมคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเลือกตั้งตำแหน่ง ประธาน รองประธาน เลขานุการ โฆษก และตำแหน่งอื่น ๆ ในคณะกรรมการฯ

๒. กำหนดแนวทาง ขั้นตอน และกรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ รวมทั้งกำหนดประเด็นเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพื่อนำไปบัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ

๓. ตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาศึกษากรอบแนวทางและประเด็นต่างๆ เพื่อพิจารณาความเห็นขององค์กรและบุคคล รวมทั้งของประชาชน และเพื่อทำการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งเป็นต้น

๔. ดำเนินการพิจารณารวบรวมเนื้อหาสาระและประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากหลากหลายแนวทางเพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ

๕. เมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ต้องจัดทำคำชี้แจงรายละเอียดว่าร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นใหม่นั้น มีความแตกต่างกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในเรื่องใดบ้าง พร้อมด้วยเหตุผลในการแก้ไขเพื่อจัดส่งให้แก่สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งองค์กรและบุคคลต่าง ๆ เพื่อพิจารณาและเสนอความคิดเห็นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ดังนี้

- (๑) คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ
- (๒) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- (๓) คณะรัฐมนตรี
- (๔) ศาลฎีกา
- (๕) ศาลปกครองสูงสุด
- (๖) คณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๗) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- (๘) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๙) ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- (๑๐) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๑๑) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๑๒) สถาบันอุดมศึกษา

๖. ดำเนินการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและเอกสารชี้แจงให้ประชาชนทั่วไปทราบ ตลอดจนส่งเสริมและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนประกอบด้วย

๗. เมื่อดำเนินการจัดส่งเอกสารให้แก่องค์กร บุคคล และประชาชนพิจารณา และเสนอความเห็นแล้ว จากนั้นคณะกรรมการฯ จะต้องพิจารณาความเห็นที่ได้รับจากองค์กร และบุคคล รวมทั้งประชาชน พร้อมทั้งพิจารณาคำแปรญัตติของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และจัดทำรายงานการแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่แก้ไขเพิ่มเติม พร้อมด้วยเหตุผลเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

๘. เสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา โดยการพิจารณาของสภาร่างรัฐธรรมนูญจะเป็นการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างของรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ และเฉพาะมาตราที่สมาชิกยื่นคำขอแปรญัตติ หรือที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเสนอ

การดำเนินงานของคณะกรรมการฯ

๑. แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ

ในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งแรก เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๐ ที่ประชุมได้พิจารณาแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ โดยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ดังนี้

(๑) ให้นำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ มาเป็นกรอบในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ แต่ทั้งนี้จะต้องนำพื้นฐานความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ รวมทั้งด้านอื่น ๆ มาประกอบการพิจารณาด้วย

(๒) การดำเนินงานของคณะกรรมการฯ จะมีการตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาเฉพาะในบางประเด็นที่มีความสำคัญ

(๓) พิจารณากรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ก. กรอบเงื่อนไขในการดำเนินงานของคณะกรรมการ
- ข. กรอบการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการคณะอื่น ๆ
- ค. กรอบแนวทางการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ

๒. กรอบแนวทางในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณากำหนดกรอบแนวทางหลักในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ สรุปได้ดังนี้

- (๑) ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้
- (๒) ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย
- (๓) องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ และจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องในทางใด ๆ มิได้
- (๔) ประเทศไทยปกครองด้วยระบบนิติรัฐ
- (๕) ประเทศไทยปกครองด้วยระบบรัฐสภา
- (๖) อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย โดยพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล
- (๗) รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้
- (๘) ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญบังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๙) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเสมอภาค การมีส่วนร่วมของประชาชนและอำนาจของประชาชน ย่อมได้รับการรับรองและคุ้มครอง

(๑๐) ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาและพิพากษารอคดีทั้งหลายในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรมตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

๓. แนวทางในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการฯ ได้กำหนดแนวทางการพิจารณายกร่างรัฐธรรมนูญเป็น ๓ กรอบ คือ

- แนวทางกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการกระจายอำนาจ มี ๕ ประเด็น คือ

(๑) ควรมีการกำหนดสิทธิและเสรีภาพให้ชัดเจน และขยายสิทธิภาพให้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม โดยระบุเรื่องการจำกัดสิทธิให้ชัดเจน

(๒) ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ให้มากที่สุดโดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยมีกลไกทำหน้าที่ส่งเสริมการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

(๓) คัดค้านความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ย่อมได้รับความคุ้มครอง

(๔) ควรบัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ ไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๕) ควรส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น

- แนวทางกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง มี ๙ ประเด็น คือ

(๑) ควรมีสองสภา โดยสมาชิกวุฒิสภามีคุณสมบัติสูง

(๒) ควรเปลี่ยนแปลงการเข้าสู่ตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาใหม่

(๓) ควรจัดระบบการควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

(๔) ควรกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอิสระจากพรรคการเมือง การครอบงำทางการเมืองและผลประโยชน์ทับซ้อน ในการทำหน้าที่นิติบัญญัติ

(๕) นายกรัฐมนตรีมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยบทบัญญัติห้ามมีผลประโยชน์ทับซ้อน ทั้งในระหว่างการดำรงตำแหน่งและหลังจากพ้นจากตำแหน่ง

(๖) ฝ่ายบริหารต้องรับผิดชอบต่อสภา รวมทั้งให้พรรคการเมืองเสียงข้างน้อยในสภามีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบฝ่ายบริหารอย่างแท้จริง

(๗) ให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันการเมืองอย่างแท้จริง และบทบัญญัติว่าด้วยการให้เงินสนับสนุนและเงินบริจาคพรรคการเมืองอย่างชัดเจนและเหมาะสม

(๘) ควรบทบัญญัติว่าด้วยจริยธรรมและคุณธรรมของนักการเมือง และข้าราชการรวมทั้งบทกำหนดโทษ

(๙) ควรมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการอย่างเหมาะสม

- แนวทางกรอบที่ ๓ ว่าด้วยองค์กรตรวจสอบอิสระและศาล มี ๕ ประเด็น คือ

(๑) ควรคงองค์กรตรวจสอบอิสระและศาลไว้ทั้งหมด โดยปรับปรุงอำนาจหน้าที่ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๒) ปรับปรุงระบบการสรรหาองค์กรตรวจสอบอิสระให้มีอิสระและเป็นกลางอย่างแท้จริง ไม่ควรให้วุฒิสภาเป็นองค์กรทำหน้าที่แต่งตั้งองค์กรตรวจสอบอิสระเพียงองค์กรเดียว

(๓) ควรมีระบบการตรวจสอบการทำงานขององค์กรตรวจสอบอิสระตามรัฐธรรมนูญ

(๔) ควรให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของศาลและองค์กรตรวจสอบอิสระโดยตรงได้ง่ายขึ้น

(๕) ระบบตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ควรใช้ระบบไต่สวนโดยเร็ว

- แนวทางในการพิจารณาในด้านอื่น ๆ มี ๒ ประเด็น คือ

(๑) ควรแก้ไขรัฐธรรมนูญให้ดีขึ้น และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขได้

(๒) บทเฉพาะกาลให้องค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีในปัจจุบันอยู่จนครบวาระ

หลังจากคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดกรอบแนวทางหลัก ๑๐ ประการ ในการยกร่างรัฐธรรมนูญ และแบ่งการร่างรัฐธรรมนูญออกเป็น ๓ กรอบเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการฯ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณายกร่างเนื้อหาเบื้องต้นของแต่ละกรอบ รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการอื่นเพื่อดำเนินการและพิจารณาเรื่องต่างๆ

คณะกรรมการที่รับผิดชอบแต่ละกรอบ และที่เกี่ยวข้อง

๑. คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการกระจายอำนาจ ประกอบด้วย

๑. นายชูชัย ศุภวงศ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายทอง ทองจันทรางศุ	อนุกรรมการ
๓. นายปกรณ์ ปรียากร	อนุกรรมการ
๔. นายสุพจน์ ไช่มุกด์	อนุกรรมการ
๕. นายวิจิตร วิชัยสาร	อนุกรรมการ
๖. นางอังคณา นีละไพจิตร	อนุกรรมการ
๗. นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล	อนุกรรมการ
๘. นายโสภณ ตะติโชติพันธุ์	อนุกรรมการ
๙. นายสมชัย ฤชุพันธุ์	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา	อนุกรรมการ
๑๑. นายมานิจ สุขสมจิตร	อนุกรรมการ

๑๒. นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์	อนุกรรมการ
๑๓. นายวิทยา งานทวี	อนุกรรมการ
๑๔. นายสนั่น อินทรประเสริฐ	อนุกรรมการ
๑๕. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	อนุกรรมการ
๑๖. นายกิตติศักดิ์ ปกติ	อนุกรรมการ
๑๗. นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท	อนุกรรมการ
๑๘. นายสุนทร จันทรวงศ์	อนุกรรมการ
๑๙. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	อนุกรรมการ
๒๐. นายเอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๑. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๒. นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์	อนุกรรมการและเลขานุการ

ซึ่งกรอบเนื้อหาในการพิจารณาของคณะอนุกรรมการชุดนี้ มี ๔ ประเด็น คือ

๑. สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย
๒. หน้าที่ของชนชาวไทย
๓. แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
๔. การกระจายอำนาจ

โดยคณะอนุกรรมการกรอบที่ ๑ ได้มีการประชุมพิจารณาและยกวาง
เนื้อหารัฐธรรมนูญเบื้องต้นใน ๔ ประเด็นดังกล่าว ๑๘ ครั้ง

๒. คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
ประกอบด้วย

๑. นายจรัญ ภักดีธนากุล	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายไพโรจน์ พรหมสาส์น	อนุกรรมการ
๓. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	อนุกรรมการ
๔. นายประพันธ์ นัยโกวิท	อนุกรรมการ

๕. ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม อนุกรรมการ
๖. รองศาสตราจารย์รุจิรา เตชางกูร อนุกรรมการ
๗. รองศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ อนุกรรมการ
๘. นางสาวพวงเพชร สวรรค์คุณ อนุกรรมการ
๙. รองศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๐. นายธนาวัดน์ สังข์ทอง อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นายยศศักดิ์ โกศัยกานนท์ อนุกรรมการและเลขานุการ

ซึ่งกรอบเนื้อหาในการพิจารณาของคณะอนุกรรมการชุดนี้ มี ๔ ประเด็น คือ

๑. รัฐสภา
๒. คณะรัฐมนตรี
๓. ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับนักการเมือง
๔. คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการและนักการเมือง

โดยคณะอนุกรรมการกรอบที่ ๒ ได้มีการประชุมพิจารณาและยกร่าง
เนื้อหารัฐธรรมนูญเบื้องต้นใน ๔ ประเด็นดังกล่าว ๑๔ ครั้ง

**๓. คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๓ ว่าด้วยองค์กร
ตรวจสอบอิสระและศาล ประกอบด้วย**

๑. ศาสตราจารย์(พิเศษ)วิชา มหาคุณ ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายอนุรักษ์ มาประณีต อนุกรรมการ
๓. รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช อนุกรรมการ
๔. นายคมสัน โพธิ์คง อนุกรรมการ
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย อนุกรรมการ
๖. นายสมชาติ ัญญาวิชกุล อนุกรรมการ
๗. นายธนพิชฌ์ มูลพฤษดิ์ อนุกรรมการ
๘. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ อนุกรรมการ

๙. นางสดศรี สัตยธรรม	อนุกรรมการ
๑๐. นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด	อนุกรรมการ
๑๑. นายธนบูลย์ จิรานูวัฒน์	อนุกรรมการ
๑๒. นายชาญณรงค์ ปราณจิต	อนุกรรมการ
๑๓. นายสุบุญ วุฒิมังค์	อนุกรรมการ
๑๔. นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล	อนุกรรมการ
๑๕. นายฤทัย หงส์ศิริ	อนุกรรมการ
๑๖. นายวรรณชัย บุญบำรุง	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๗. รองศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์	อนุกรรมการและโฆษก
	คณะอนุกรรมการ

ซึ่งกรอบเนื้อหาในการพิจารณาของคณะอนุกรรมการชุดนี้ มี ๔ ประเด็น คือ

๑. ศาล
๒. การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
๓. การตรวจเงินแผ่นดิน
๔. ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

โดยคณะอนุกรรมการกรอบที่ ๓ ได้มีการประชุมพิจารณาและยกร่าง
เนื้อหารัฐธรรมนูญเบื้องต้นใน ๔ ประเด็นดังกล่าว ๖ ครั้ง

**๔. คณะอนุกรรมการติดตามผลและประสานงานการรับฟังความคิดเห็น
และการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย**

๑. นายไพโรจน์ พรหมสาส์น	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. นางกรรณิการ์ บันเทิงจิตร	อนุกรรมการ
๔. นายไพศาล ปราการรัตน์	อนุกรรมการ

๕. นายวิชัย อัมราลิขิต	อนุกรรมการ
๖. นายนพดล แก้วสุพัฒน์	อนุกรรมการ
๗. นายอัศรพงศ์ พยัคฆ์ขันทร	อนุกรรมการ
๘. นายคณิศ พันธวัชรวิธาเดช	อนุกรรมการ
๙. นายอำนาจ ศิริชัย	อนุกรรมการ
๑๐. นายชยาวุธ จันทร	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นายดุสิต สุวัฒน์วิทยากร	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๒. นายกฤษณะ จั้วสินธุ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยคณะอนุกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ติดตามและประสานงานรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนกับคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องทุกคณะ
๒. รายงานสรุปผลการติดตามประสานการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญทราบทุกระยะเพื่อประกอบการพิจารณา
๓. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญมอบหมาย

การสัมมนาระดมความคิดเห็น

คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้จัดให้มีการสัมมนาระดมความคิดเห็นในการยกร่างรัฐธรรมนูญ รวม ๒ ครั้ง

- การสัมมนาครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๕ – ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๐ ณ โรงแรมสปริงฟิลด์ วิลเลจ กอล์ฟแอนด์สปา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อรับฟังและระดมความคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการกรอบที่ ๑ กรอบที่ ๒ และกรอบที่ ๓ และนำความคิดเห็นที่ได้จากทุกภาคส่วนมาประมวลหาข้อสรุปเพื่อเป็นแนวทางการยกร่างรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ กรอบ

- การสัมมนาครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๑ เมษายน ๒๕๕๐ ณ โรงแรม เดอะไทด์รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เพื่อระดมความคิดเห็นของคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ และหาข้อสรุปในการยกย่องรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

การรวบรวมความคิดเห็นจากองค์กรและประชาชน

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการรวบรวมเนื้อหาสาระและความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากหลากหลายแนวทาง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. รับฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการของสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้แก่ คณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและการประชาติ คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัด คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

๒. คณะกรรมการฯ ได้เดินทางไปชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นร่วมกับคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๓. คณะกรรมการฯ ได้ประชุมร่วมกับองค์กรต่าง ๆ จำนวน ๑๓ องค์กร เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ได้แก่

- (๑) ขบวนการผู้หญิงกับการปฏิรูปการเมือง
- (๒) เครือข่ายคนพิการ
- (๓) เครือข่ายครอบครัว
- (๔) เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค
- (๕) สมาคมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- (๖) สมาคมองค์กรบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย
- (๗) สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย
- (๘) สหพันธ์วิทย์ชุมชนแห่งชาติ

- (๙) คณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทย
- (๑๐) สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยและเครือข่ายขบวนการสหกรณ์ไทย
- (๑๑) กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน (FTA Watch)
- (๑๒) เครือข่ายศิลปินแห่งประเทศไทย
- (๑๓) เครือข่ายปฏิรูปสื่อภาคประชาชน

๔. รวบรวมความคิดเห็นจากเว็บไซต์ของคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ

๕. รวบรวมความคิดเห็นจากหน่วยงาน องค์กร และประชาชน ที่ส่งมายัง

คณะกรรมการฯ

รัฐธรรมนูญร่างแรก (ฉบับรับฟังความคิดเห็น)

คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญร่างแรก (ฉบับรับฟังความคิดเห็น) พร้อมคำชี้แจงความแตกต่างของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับใหม่กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และเหตุผลในการแก้ไข และสาระสำคัญเสร็จเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๐ มีจำนวน ๒๙๙ มาตรา แบ่งเป็น ๑๕ หมวด กับ ๑ บทเฉพาะกาล ประกอบด้วย

หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๑-๗)

หมวดที่ ๒ พระมหากษัตริย์ (มาตรา ๘-๒๕)

หมวดที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย (มาตรา ๒๖-๖๘

หมวดที่ ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย (มาตรา ๖๙-๗๓

หมวดที่ ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (มาตรา ๗๔-๘๖

หมวดที่ ๖ รัฐสภา (มาตรา ๘๗-๑๕๘

หมวดที่ ๗ การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน (มาตรา ๑๕๙-๑๖๑)

หมวดที่ ๘ การเงินการคลังและงบประมาณ (มาตรา ๑๖๒-๑๖๖

หมวดที่ ๙ คณะรัฐมนตรี (มาตรา ๑๖๗-๑๙๒

หมวดที่ ๑๐ ศาล (มาตรา ๑๙๓-๒๒๓)

หมวดที่ ๑๑ องค์การตามรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๒๔-๒๔๙)

หมวดที่ ๑๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ (มาตรา ๒๕๐-๒๖๙)

หมวดที่ ๑๓ จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ

(มาตรา ๒๗๐-๒๗๑)

หมวดที่ ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๒๗๒-๒๘๑)

หมวดที่ ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๘๒)

บทเฉพาะกาล (มาตรา ๒๘๓-๒๘๙)

โดยมีสาระสำคัญหลัก คือ

๑. การคุ้มครอง ส่งเสริม และการขยายสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเต็มที่
๒. การลดการผูกขาดอำนาจรัฐและจัดการใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม
๓. การทำให้การเมืองมีความโปร่งใส มีคุณธรรมและจริยธรรม
๔. การทำให้ระบบตรวจสอบมีความเข้มแข็งและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการการฯ ได้จัดส่งร่างรัฐธรรมนูญให้แก่สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญองค์กร และบุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙ เพื่อพิจารณาและเสนอความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๐

นอกจากนั้นยังได้เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญให้แก่หน่วยงาน กระทรวง ทบวง กรม องค์กร และประชาชนด้วยรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

๑. จัดพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช..... (ฉบับรับฟังความคิดเห็น) และตารางเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รวม ๒ เล่ม จำนวน ๑ ล้านชุด

๒. เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญทางหนังสือพิมพ์รายวัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน แนวหน้า โพสต์ทูเดย์ และกรุงเทพธุรกิจ

๓. จัดทำรัฐธรรมนูญฉบับอักษรเบลล์ และ Audio CD สำหรับผู้พิการทาง
สายตา

๔. ดำเนินการแปลร่างรัฐธรรมนูญเป็นภาษาอังกฤษ

๕. เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษทางเว็บไซต์ของ
คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ

การยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

นอกจากคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญจะจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเพื่อ
เสนอให้สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว หน้าที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการอีกประการหนึ่ง
คือ ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์
ในการจัดให้มีการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ
แล้วเสร็จ (วันที่ร่างรัฐธรรมนูญได้รับความเห็นชอบของสภาร่างรัฐธรรมนูญแล้ว) เพื่อ
เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

ดังนั้นคณะกรรมการฯ จึงได้ตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อจัดทำร่างพระราช-
บัญญัติดังกล่าวและที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๑. คณะอนุกรรมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ประกอบด้วย

๑. ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์กมลชัย รัตนสกววงศ์	อนุกรรมการ
๓. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์	อนุกรรมการ
๔. รองศาสตราจารย์เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์	อนุกรรมการ
๕. ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	อนุกรรมการ
๖. นายคมสัน โพธิ์คง	อนุกรรมการ
๗. นายชูชัย ศุภวงศ์	อนุกรรมการ
๘. นางดวงกมล นิธิอุทัย	อนุกรรมการ

๙. นายนุรักษ์ มาประณีต	อนุกรรมการ
๑๐. นายปกรณ์ ปรียากร	อนุกรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	อนุกรรมการ
๑๒. นางสาวพวงเพชร สวรรค์คุณ	อนุกรรมการ
๑๓. นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์	อนุกรรมการ
๑๔. นายไพโรจน์ พรหมสาส์น	อนุกรรมการ
๑๕. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	อนุกรรมการ
๑๖. รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา	อนุกรรมการ
๑๗. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	อนุกรรมการ
๑๘. นางสดศรี สัตยธรรม	อนุกรรมการ
๑๙. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	อนุกรรมการ
๒๐. รองศาสตราจารย์อัมภาวดี ปาณิกบุตร	อนุกรรมการ
๒๑. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	อนุกรรมการ
๒๒. นายอัมพร จารุจินดา	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๓. นายวรรณชัย บุญบำรุง	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการชุดนี้ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.

๒. คณะอนุกรรมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ..... ประกอบด้วย

๑. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์	อนุกรรมการ
๓. รองศาสตราจารย์เกรียงไกร เจริญนาวัฒน์	อนุกรรมการ

๔. นายคมสัน โพธิ์คง	อนุกรรมาธิการ
๕. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	อนุกรรมาธิการ
๖. นายปกรณ์ ปรียากร	อนุกรรมาธิการ
๗. นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์	อนุกรรมาธิการ
๘. นายไพโรจน์ พรหมสาส์น	อนุกรรมาธิการ
๙. นายไมตรี เทศกาล	อนุกรรมาธิการ
๑๐. นางสดศรี สัตยธรรม	อนุกรรมาธิการ
๑๑. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	อนุกรรมาธิการ
๑๒. รองศาสตราจารย์อัษฎางค์ ปาณิกบุตร	อนุกรรมาธิการ
๑๓. นายชูชัย ศุภวงศ์	อนุกรรมาธิการ
๑๔. นายวิจิตร วิชัยสาร	อนุกรรมาธิการ
๑๕. นายบุญเกียรติ รัชชาติเจริญ	อนุกรรมาธิการ
๑๖. นายวรภัทร วงศ์ปราโมทย์	อนุกรรมาธิการ
๑๗. นายคมชาญ เล่าสกุล	อนุกรรมาธิการ
๑๘. นายเดโช ศิริวัฒน์โก	อนุกรรมาธิการ
๑๙. นางสาวพรรณนภา ห้องดุษฎี	อนุกรรมาธิการ
๒๐. นายวิชาญ อนงค์	อนุกรรมาธิการ
๒๑. นายจักรี ชื่นอุระ	อนุกรรมาธิการ
๒๒. นายจิรพงษ์ เวชมงคลกร	อนุกรรมาธิการ
๒๓. นายธานี สามารถกิจ	อนุกรรมาธิการ
๒๔. นายสุวรรณ อัษฎานุกุล	อนุกรรมาธิการ
๒๕. นายพิสิฐ ลีอาธรรม	อนุกรรมาธิการ
๒๖. นายประพันธ์ นัยโกวิท	อนุกรรมาธิการ
๒๗. นายมานิจ สุขสมจิตร	อนุกรรมาธิการ
๒๘. นางอังคณา นีละไพจิตร	อนุกรรมาธิการ

๒๙. นายสุพจน์ ไช้มุกด์	อนุกรรมการ
๓๐. รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช	อนุกรรมการ
๓๑. นายสนั่น อินทรประเสริฐ	อนุกรรมการ
๓๒. นาวาอากาศเอก ณัฐนันท์ ทองนะ	อนุกรรมการ
๓๓. พันตำรวจโท อุกฤษฏ์ ภูหริย์วงศ์สุข	อนุกรรมการ
๓๔. นายดุชนันท์ พรสุขสวัสดิ์	อนุกรรมการ
๓๕. นายประวิง คชาชีวะ	อนุกรรมการและเลขานุการ

**๓. คณะอนุกรรมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ประกอบด้วย**

๑. ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ประธานคณะอนุกรรมการ	
๒. นายคมสัน โพธิ์คง	อนุกรรมการ
๓. นายจักรินทร์ โกมลศิริ	อนุกรรมการ
๔. นายนุรักษ์ มาประณีต	อนุกรรมการ
๕. นายนุรักษ์ มาประณีต	อนุกรรมการ
๖. นายประพันธ์ นัยโกวิท	อนุกรรมการ
๗. นางสาวพวงเพชร สารคุณ	อนุกรรมการ
๘. นายไพฑูรย์ วราหะไพฑูรย์	อนุกรรมการ
๙. นายวิจิตร วิชัยสาร	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวแววตา สุขวาณิชัย	อนุกรรมการ
๑๑. นางสดศรี สัตยธรรม	อนุกรรมการ
๑๒. นายสมศักดิ์ สุริยมงคล	อนุกรรมการ
๑๓. นายสิริพงษ์ พงษ์พานิช	อนุกรรมการ
๑๔. นายสุพจน์ ไช้มุกด์	อนุกรรมการ
๑๕. นายสุวรรณ อัมภานุกุล	อนุกรรมการ

๑๖. รองศาสตราจารย์อัษฎางค์ ปาณิกบุตร	อนุกรรมการ
๑๗. รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช	อนุกรรมการ
๑๘. นายสนั่น อินทรประเสริฐ	อนุกรรมการ
๑๙. นางอังคณา นีละไพจิตร	อนุกรรมการ
๒๐. นาวาอากาศเอก ธีรพัฒน์ ทองนะ	อนุกรรมการ
๒๑. พันตำรวจโท อุกฤษฏ์ ภูริย์วงศ์สุข	อนุกรรมการ
๒๒. นายวรรณชัย บุญบำรุง	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๓. นายอนุชิต ประสาททอง	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นางสาววรรณ เจริญพลนภชัย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นายธนิศร์ ศรีประเทศ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. นายกฤษ เอื้อวงศ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

**๔. คณะอนุกรรมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ประกอบด้วย**

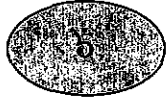
๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์กมลชัย รัตนสกววงศ์	อนุกรรมการ
๓. นายก่อเกียรติ สุคนธเวศ	อนุกรรมการ
๔. นายชัยยุทธ มังศรี	อนุกรรมการ
๕. นางดวงกมล นิธิอุทัย	อนุกรรมการ
๖. นายธีระศักดิ์ วิจิตรอินทรามาศ	อนุกรรมการ
๗. นายนุรักษ์ มาประณีต	อนุกรรมการ
๘. นางสาวบวรสวรรค์ ประจวบกลาง	อนุกรรมการ
๙. นางสาวพวงเพชร สารคุณ	อนุกรรมการ
๑๐. นายมานะ วิรัตน์พงษ์	อนุกรรมการ

๑๑. นายมานิตย์ จุมปา	อนุกรรมการ
๑๒. นายยงเกียรติ อติเศรฐสกุล	อนุกรรมการ
๑๓. นางสดศรี สัตยธรรม	อนุกรรมการ
๑๔. นายสุพจน์ ไชมุกด์	อนุกรรมการ
๑๕. นายวิจิตร วิชัยสาร	อนุกรรมการ
๑๖. นายสถาพร สันติบุตร	อนุกรรมการ
๑๗. นางสาวสุรณี ผลทวี	อนุกรรมการ
๑๘. นายสุวรรณ อัมภานุกุล	อนุกรรมการ
๑๙. รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช	อนุกรรมการ
๒๐. นางอังคณา นีละไพจิตร	อนุกรรมการ
๒๑. นายสนั่น อินทรประเสริฐ	อนุกรรมการ
๒๒. นาวาอากาศเอก ณัฐนันท์ ทองนะ	อนุกรรมการ
๒๓. พันตำรวจโท อุกฤษฏ์ ภูหริย์วงศ์สุข	อนุกรรมการ
๒๔. นายพัฒนพงษ์ กัลลประวิทย์	อนุกรรมการ
๒๕. นางพงษ์สวาท กายอรุณสิทธิ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๖. นายไพบูลย์ ร่วมสุข	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการทั้ง ๔ คณะ ได้ทำการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ ฉบับ เสร็จในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ จากนั้นจึงได้นำเสนอให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา ต่อมาวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ประธานคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจึงได้นำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวส่งมอบให้กับสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป ดังนั้น ภารกิจของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจึงสิ้นสุดลง

คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญประชุมระดมความคิดเห็น

การเคลื่อนไหวของสังคมต่อการร่างรัฐธรรมนูญ

การดำเนินการยกร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ได้เชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อการร่างรัฐธรรมนูญอย่างเต็มที่ โดยการประชาสัมพันธ์ข้อความว่า “ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมร่างรัฐธรรมนูญ” เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ ซึ่งปรากฏว่าได้รับความสนใจจากภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม โดยการแสดงข้อคิดเห็นต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญผ่านทาง คณะกรรมาธิการรับฟังความคิดเห็นและทางสื่อต่างๆ เกี่ยวกับประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. ประเด็นการบัญญัติพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ

การเรียกร้องขอให้บัญญัติว่า “ประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ” ทำให้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้กันอย่างกว้างขวาง ทั้งกลุ่มที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างยกเหตุผลมาสนับสนุนและคัดค้านในประเด็นนี้

กลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหวสนับสนุนให้มีการบัญญัติพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาตินั้น มีทั้งคณะพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชน เช่น มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (มจร.) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.) พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้น เข้ายื่นหนังสือต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ ส่วนบริเวณด้านหน้ารัฐสภา กลุ่มองค์กรชาวพุทธแห่งประเทศไทยได้ปักหลักชุมนุมเพื่อเรียกร้องให้ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และสภาร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติประเด็นนี้ไว้ในร่างรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ กลุ่มที่สนับสนุนได้ให้เหตุผลว่า

๑) สถานการณ์ปัจจุบัน วัฒนธรรมของชาวพุทธเปลี่ยนไปในทางถอยร่น จึงสมควรบรรจุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมที่ดีงาม และสังคมไทยอยู่เย็นเป็นสุข

๒) การระบุไว้จะก่อให้เกิดความชัดเจนในการบริหารจัดการ ทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง และเป็นการส่งเสริมอารยธรรมที่สูงส่งให้พระพุทธศาสนา โดยที่ศาสนาอื่นก็ได้รับการส่งเสริมคุ้มครองไปพร้อม ๆ กัน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชาติบ้านเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในทุก ๆ ด้าน

๓) เหตุผลทางด้านประวัติศาสตร์ แผ่นดินไทยมีพระพุทธศาสนาอยู่มา ยาวนานกว่า ๒,๓๐๐ ปี

๔) เหตุผลด้านความมั่นคง ประเทศไทยมี ๓ สถาบัน เป็นเอกลักษณ์ คือ สถาบันชาติ สถาบันพระพุทธศาสนา และ สถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้งสามสถาบันควรปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญเท่าเทียมกัน

๕) เหตุผลด้านประชาธิปไตย คนไทยเกินกว่า ๙๕ เปอร์เซ็นต์ของประชากรนับถือพระพุทธศาสนา การส่งเสริมประชาธิปไตยต้องยอมรับเสียงประชามติของคนส่วนมากจึงจะเป็นประชาธิปไตยที่ชอบธรรม

ส่วนกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยในประเด็นการบัญญัติพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ ได้เสนอเหตุผล อาทิ

๑) นายศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กล่าวว่าไม่เห็นด้วยหากสภาร่างรัฐธรรมนูญจะบรรจุศาสนาพุทธให้เป็นศาสนาประจำชาติไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะอาจเป็นเงื่อนไขให้คนมุสลิมในพื้นที่ภาคใต้ นำไปเป็นเงื่อนไขในการปกครองได้ “ควรแยกการเมืองออกจากศาสนา เพราะหากไปบัญญัติไว้จะถูกมองว่าประเทศไทยกลายเป็นรัฐศาสนา หากเขียนไว้จะเป็นการส่งสัญญาณว่ารัฐนี้กลายเป็นรัฐศาสนาพุทธ คนมุสลิมก็จะมองว่าเมื่อเป็นรัฐพุทธศาสนาแล้วจะมาปกครองมุสลิมได้อย่างไร ควรจะแยกออกจากกันจะได้เกิดความ เป็นธรรมกับทุกฝ่าย” (ที่มา : โพสต์ทูเดย์ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๐)

๒) อิหม่ามอะหมัดซิด อับดุลเราะห์มาน เครือข่ายมุสลิมรักมนุษยชาติแห่งประเทศไทยยื่นหนังสือแถลงการณ์เพื่อแสดงจุดยืนกรณีองค์กรชาวกุหลาบพุดัดตนให้บัญญัติศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติในรัฐธรรมนูญ โดยกล่าวว่าขณะนี้ศาสนาพุทธก็เหมือน

เป็นศาสนาประจำชาติไทยอยู่แล้ว เรื่องนี้ควรให้เกียรติซึ่งกันและกัน เพราะประเทศไทยมีหลายศาสนา คือ พุทธ อิสลาม คริสต์ พราหมณ์ อย่างไรก็ตามหากมีการตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดก็จะต้องกระทบต่อปัญหาภาคใต้ เพราะหลักศาสนาอิสลามสอนให้ทุกคนเข้าถึงสันติภาพ และอยากเห็นประเทศไทยเป็นดินแดนแห่งสันติภาพ มีความเสมอภาคกันทุกศาสนา

เนื้อหาในหนังสือแถลงการณ์ ระบุว่า รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองทุกศาสนา ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม เราทุกคนมีความภูมิใจในการเป็นเจ้าของประเทศรวมกันระหว่างชาวไทยมุสลิมและชาวไทยที่นับถือศาสนาอื่น เราเคารพความหลากหลายทางเชื้อชาติและศาสนาของมนุษย์และรัฐไทย และบรรดาผู้บริหารบ้านเมืองควรเสริมสร้างบรรยากาศทุกหมู่เหล่า ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา ให้มีความภูมิใจในความหลากหลายวิถีชีวิตของสังคมไทย ประเทศไทยเป็นประเทศแห่งสันติภาพ เป็นประเทศแห่งศาสนาของทุกศาสนา และไม่ควรบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่าประเทศไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ

๓) กลุ่มคนไทยพุทธไทยมุสลิม จังหวัดปัตตานี แสดงความเห็นผ่านคณะกรรมการการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาคใต้ ว่าไม่เห็นด้วยกับการบัญญัติพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ เกรงว่าจะเป็นปมขัดแย้ง ทำให้สถานการณ์ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหามากขึ้น ส่วนชาวไทยจังหวัดนราธิวาสส่วนมากก็ไม่เห็นด้วยเช่นเดียวกัน เพราะเห็นว่าจะสร้างความแตกแยกในพื้นที่มากกว่า

๒. ประเด็นการเพิ่มสิทธิเสรีภาพให้กลุ่มหลากหลายทางเพศ

กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศทั้งเกย์และเลสเบี้ยน เช่น กลุ่มเกย์การเมืองไทย องค์กรเครือข่ายความหลากหลายทางเพศ กลุ่มเกย์ที่รักประเทศไทย กลุ่มบางกอกเรนโบว์ กลุ่มฟ้าสีรุ้ง กลุ่มบ้านสีม่วง เป็นต้น ได้ยื่นหนังสือแสดงความคิดเห็นต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเรียกร้องให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ พิจารณาเพิ่ม

สิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศให้เท่าเทียมชายหญิง และเพื่อสร้างการยอมรับของสังคมต่อกลุ่มบุคคลหลากหลายทางเพศในฐานะพลเมืองไทยเช่นเดียวกับชายและหญิง โดยกลุ่มต่าง ๆ ได้เสนอความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบ ดังนี้

๑) ขอให้เพิ่มความว่า “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศต้องมีสิทธิเท่าเทียมกัน” เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียม และจัดการเลือกปฏิบัติ

๒) ขอให้เพิ่มคำว่า “เพศที่สาม” ในหมวดที่ว่าด้วย สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา ๓๐ วรรคสอง คือ “ชาย หญิง และเพศที่สาม มีสิทธิเท่าเทียมกัน” เพื่อให้บุคคลเพศที่สามมีสิทธิ เท่าเทียมในสังคมเหมือนคนอื่น เพราะบุคคลเหล่านี้มีความรู้ความสามารถเหมือนกับคนอื่น ๆ ทั่วไป จึงควรให้โอกาสอย่างเท่าเทียมกัน

๓. ประเด็นความคิดเห็นของพรรคการเมือง

การเสนอความคิดเห็นของพรรคการเมืองเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับรับฟังความคิดเห็น) ต่อ พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี โดยพรรคและกลุ่มการเมืองหลัก ๆ มีความเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) มาตรา ๖๘ การระบุให้ประมุข ๘ องค์กร มาร่วมประชุมกันเพื่อพิจารณาหาทางป้องกันหรือแก้ไขปัญหาในกรณีประเทศตกอยู่ในภาวะวิกฤติทางการเมือง ซึ่งแต่ละพรรคแสดงความไม่เห็นด้วย โดยให้เหตุผลว่าหากจะมีเหตุการณ์ใด ๆ เกิดขึ้น ย่อมมีวิธีการแก้ไขตามระบอบประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญ หากระบุเงื่อนไขดังกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

๒) การระบุให้สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) มาจากการสรรหา ซึ่งพรรคการเมืองไม่เห็นด้วย ทั้งนี้มีความเห็นตรงกันว่าสมาชิกวุฒิสภาต้องมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน แต่ก็มีพรรคที่เสนอความเห็นที่ควรเป็นระบบผสมทั้งการเลือกตั้งและการสรรหา

๓) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและระบบเลือกตั้ง ประเด็นนี้ พรรคการเมืองเห็นด้วยกับการลดจำนวน ส.ส. ลง ส่วนระบบการเลือกตั้งบางส่วนเสนอให้ใช้วิธีเลือกตั้งแบบเขตเดียวเบอร์เดียว บางส่วนเห็นว่าควรรวมเขตเลือกตั้งให้ใหญ่ขึ้น โดยให้

เลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขตเรียงเบอร์ และมีข้อเสนอว่า ควรใช้เกณฑ์จำนวนราษฎร ๑๕๐,๐๐๐ คน ต่อ ส.ส. ๑ คน อีกทั้งให้กำหนดวิธีเลือกตั้งที่ชัดเจนในรัฐธรรมนูญ

๔. ประเด็นความคิดเห็นของ ๑๒ องค์การตามรัฐธรรมนูญ

หลังจากที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับรับฟังความคิดเห็นให้ ๑๒ องค์การตามรัฐธรรมนูญตั้งแต่วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๐ องค์การเหล่านั้นได้ส่งความเห็นพร้อมเหตุผลกลับมายังคณะกรรมการเพื่อให้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญต่อไป ซึ่งมีทั้งประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในร่างรัฐธรรมนูญฉบับรับฟังความคิดเห็น ได้แก่

๑) ไม่เห็นด้วยกับบทบัญญัติที่ให้มีคณะบุคคลเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติของประเทศ ตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง

๒) ไม่เห็นด้วยที่จะให้ศาลเข้าไปมีส่วนร่วมในหลาย ๆ เรื่อง เช่น เป็นองค์ประชุมในองค์กรแก้วิกฤติ ตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง เป็นหนึ่งในคณะกรรมการสรรหา ส.ว. ตามมาตรา ๑๐๗ เป็นหนึ่งในคณะกรรมการสรรหา ๓ องค์การ คือ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (มาตรา ๒๓๖) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา ๒๔๕) และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (มาตรา ๒๕๗)

๓) สนับสนุนการบัญญัติ มาตรา ๒๙๙ ว่าด้วยการรับรองบรรดาการใดๆ ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้รับรองไว้ให้เป็นการชอบด้วยกฎหมาย

๕. ประเด็นอื่นๆ ที่มีการเสนอความคิดเห็น

นอกจากการแสดงความคิดเห็นในประเด็นสำคัญที่ได้รับความสนใจจากสังคมแล้ว ยังมีประเด็นอื่นๆ ที่ภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญไว้เช่นเดียวกัน เป็นต้นว่า

๑) นายวิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ประธานสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ยื่นหนังสือขอให้เพิ่มคำว่า “ผู้พิการ” ในมาตรา ๓๐ วรรค ๓ และแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๕๒ ที่ยังขาดการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ในสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลข่าวสาร และบริการสาธารณะ

๒) นายกิตติ สืบสันติพงษ์ ประธานสภาคนพิการทุกประเภทภาคใต้ เสนอให้บัญญัติบางมาตราที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในรัฐธรรมนูญใหม่ เพราะที่ผ่านมาคนพิการทั่วประเทศยังประสบปัญหาอยู่มาก สิ่งที่คนพิการทั่วประเทศต้องการให้มีการร่างไว้ในรัฐธรรมนูญ ได้แก่

๒.๑) คนพิการไม่ใช่คนป่วย และต้องการการดูแล

๒.๒) คนพิการต้องการให้ประกันความเสมอภาค ขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

๒.๓) คนพิการต้องได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและเข้าถึงผลิตภัณฑ์ของ วัดดู สภาพแวดล้อม การบริการ และข้อมูลข่าวสาร

๒.๔) ต้องใช้คำว่า “สวัสดิการ” แทนคำว่า “สงเคราะห์”

๒.๕) ชุมชนท้องถิ่น องค์กรส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการทำหน้าที่คุ้มครองและพัฒนาคนพิการ

๒.๖) กำหนดหลักประกันให้มียางทำพร้อมกำหนดค่าจ้างและสวัสดิการอย่างเป็นธรรม

๒.๗) รัฐต้องคุ้มครองส่งเสริมพัฒนาผู้ปกครองคนพิการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๓) สภาคนพิการภาคเหนือ แสดงความคิดเห็นผ่านการเสวนารับฟังความคิดเห็นของผู้พิการ ๑๖ จังหวัดภาคเหนือ ที่โรงแรมฟรายเดย์ เกี่ยวกับสิทธิและบทบาทของผู้พิการที่พึงจะได้รับตามรัฐธรรมนูญใหม่ ซึ่งสภาคนพิการภาคเหนืออยากให้มีการปรับปรุงเนื้อหาสาระให้คนพิการมีสิทธิเสมอภาคเหมือนกับบุคคลทั่วไป ได้รับการ

คุ้มครอง การส่งเสริม และการพัฒนาที่ดีตลอดจนได้รับสวัสดิการอย่างเสมอภาคจากรัฐ เหมือนกับบุคคลทั่วไป

๔) นายพนัส ไทยล้วน ประธานสภาองค์การลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย พร้อมคณะ ยื่นหนังสือเสนอร่างรัฐธรรมนูญในหมวด “แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ” ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้แรงงาน เพื่อให้รัฐคุ้มครองลูกจ้างที่ทำงานมีคุณค่าของงาน อย่างเดียวกัน ให้ได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เป็นธรรม โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติจาก นายจ้าง และรัฐต้องส่งเสริมระบบไตรภาคี โดยให้ผู้แทนของภาคนายจ้างและลูกจ้างมี สิทธิเลือกตั้งผู้แทนของตนตามระบอบประชาธิปไตย

๕) นายจินดา เจริญสุข ประธานเครือข่ายสลัม ๔ ภาค เสนอความเห็น ขอให้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิในที่อยู่อาศัยที่มั่นคงเพียงพอ มีความปลอดภัย มีความสุข และมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งสิทธิที่จะได้รับการ ปกป้องและคุ้มครองจากการถูกบังคับขับไล่ หรือการรื้อย้ายให้ออกจากที่อยู่อาศัยโดย พหุการ รัฐต้องจัดหาที่ดินเพื่อให้เป็นที่อยู่อาศัยแก่บุคคลผู้ไร้ที่อยู่อาศัยที่ยากไร้อย่าง ทัวถึงและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงคุณภาพชีวิตของบุคคลเหล่านั้นเป็นสำคัญ

๖) นายสมพงษ์ พัดปุย นายธีรศักดิ์ พานิชวิทย์ และนายชูชาติ ผิวสว่าง ตัวแทนเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม และเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอความต้องการของภาคประชาสังคม จำนวน ๙ ข้อ ได้แก่

๖.๑) ชุมชนท้องถิ่นมีสิทธิในการตัดสินใจ และจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และมีสิทธิในการปกป้องวัฒนธรรมภูมิปัญญาของชุมชน ท้องถิ่น

๖.๒) องค์กรท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารจัดการ รวมทั้งการกำหนด นโยบาย การจัดองค์การการจัดเก็บรายได้ ส่วนการจัดการดูแลจากภาครัฐให้เน้นไป ที่การส่งเสริมศักยภาพและการพัฒนาองค์กร โดยให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการ ปกครองส่วนท้องถิ่นระดับชาติเป็นองค์กรกำกับดูแลสูงสุด

๖.๓) รัฐจะต้องส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอต่อการพัฒนาท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณอย่างเท่าเทียม

๖.๔) ประชาชนจะต้องได้รับการบริการที่มีคุณภาพจากรัฐอย่างเท่าเทียม

๖.๕) ชุมชนมีสิทธิในการจัดสวัสดิการของชุมชนและบริการตนเอง

๖.๖) ชุมชนและองค์กรภาคประชาชนมีสิทธิในการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นและได้รับการสนับสนุนจากรัฐ

๖.๗) รัฐพึงสนับสนุนให้ประชาชนจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนบนพื้นฐานของวัฒนธรรมประเพณี

๖.๘) ให้มีการจัดตั้งสภาเกษตรกรใน ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับตำบล ระดับจังหวัด และระดับชาติ มีหน้าที่กำหนดแผนแม่บทการเกษตร

๖.๙) ให้จัดตั้งศาลเกษตรกรเพื่อแก้ปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับปัญหาเกษตรกรทั้งในระบบรัฐและท้องถิ่น

๗) นายบุญช่วย ทองศรี กรรมการคุรุสภา และประธานสมัชชาเครือข่ายสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา แสดงความเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญกับการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษาว่าจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาที่ควรใส่ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ๔ เรื่อง ได้แก่

๗.๑) เน้นการจัดการศึกษา

๗.๒) คงกฎหมายลูกที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

๗.๓) มีหมวดการศึกษาว่าด้วยการจัดการศึกษาของประชาชน โดยเฉพาะ เป็นแนวนโยบายพื้นฐานที่รัฐต้องให้ความสำคัญ ๓ ด้าน คือ ครู เพิ่มงบประมาณจัดการศึกษาและพัฒนาครู และให้ความสำคัญกับทีมบริหารการศึกษามากขึ้น โดยปลดภาระทางการเมือง

๗.๔) เปลี่ยนคำว่า “พึง” เป็น “ต้อง” เพื่อรัฐต้องปฏิบัติเคร่งครัด

๗.๕) กำหนดระยะเวลาชัดเจนในการออกกฎหมายลูก

๗.๖) ให้รัฐขยายความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานฟรีเพิ่มจาก ๑๒ ปี เป็น ๑๕ ปี โดยเริ่มจากระดับปฐมวัย ๑-๓ ปี

๗.๗) ให้ภาครัฐ เอกชน และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย

๗.๘) ระบุเป็นมาตรการ และยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาที่ต่อเนื่องในรัฐธรรมนูญ

๘) เครือข่ายองค์กรเกษตรกรภาคอีสาน จังหวัดอุดรธานี นำโดยนายสาคร เมืองจันทร์ ประธานสมาชิชาเกษตรกรเพื่อประชาธิปไตย จ.อุดรธานี ยื่นข้อเรียกร้องผ่าน จ.ส.อ.ฉลอง ภูวิลัย กรรมการรับฟังความคิดเห็นและมีส่วนร่วม จ.อุดรธานี เสนอให้บัญญัติสิทธิเกษตรกรไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒ ข้อ คือ

๘.๑ อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลักของชาติ คนไทยที่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรรายย่อยที่ดำรงวิถีการผลิตเกษตรกรรมแบบพอเพียง ต้องได้รับการสนับสนุนและคุ้มครอง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตเท่าเทียมอาชีพอื่น

๘.๒ ปัจจัยการผลิตและผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นสินค้าของเกษตรกรรายย่อย รัฐต้องสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มบริหารจัดการทุนการผลิตและผลผลิตเอง ทั้งการรวบรวม แปรรูป จำหน่าย และรัฐต้องจัดหาทุนสนับสนุนแก่เกษตรกรรายย่อยอย่างน้อยร้อยละ ๕ ของมูลค่าการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรในแต่ละปี เพื่อใช้ในการหมุนเวียนประกอบอาชีพ

๙) คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช.) วิทยาลัยการจัดการสังคม และเวทีประชาธิปไตยประชาชน จัดรับฟังข้อเสนอร่างรัฐธรรมนูญภาคประชาชน เรื่อง “สิทธิชุมชน สภาชุมชน และการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น” มีภาคประชาชนเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลายองค์กร โดยมีข้อเสนอเกี่ยวกับเรื่องของการส่งเสริมสิทธิภาคประชาชนในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ทั้งนี้ นางเรวดี ประเสริฐเจริญสุข ประธาน กป.อพช. แสดงความเห็น ว่า องค์กรสตรีต้องการให้ผู้หญิงมีสิทธิและมี

สัดส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เท่าเทียมกับผู้ชาย ต้องให้ประชาชนสามารถจัดการทรัพยากรได้โดยชุมชน ต้องจัดตั้งองค์กรอิสระเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ส่วนเครือข่ายประชาชนภาคอีสานเพื่อฟื้นฟูและปฏิรูปการเมือง ต้องการให้รัฐบาลให้สิทธิในการตรวจสอบของภาคประชาชนในทุกระดับ ให้รัฐบาลแบ่งคืนความถี่ของวิทยุแก่ภาคชุมชน มีสิทธิในการใช้คลื่นความถี่วิทยุได้อย่างเท่าเทียมกันในทุกด้าน

๑๐) นายจอน อึ้งภากรณ์ ผู้ประสานงานเวทีประชาธิปไตยประชาชน กล่าวว่า เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกต้องการให้รัฐบาลระบุเกี่ยวกับสิทธิชุมชนว่าด้วยเรื่องระบบการเกษตร ให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงและใช้ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นได้อย่างหลากหลาย อีกทั้งมีสิทธิในการรวมกลุ่ม มีสิทธิปกป้องทรัพยากร รวมไปถึงการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารว่าด้วยข้อตกลงด้านต่าง ๆ ของภาครัฐที่อาจสร้างผลกระทบใด ๆ ต่อเกษตรกร และสามารถฟ้องร้องกล่าวโทษต่อโครงการนั้น ๆ ได้โดยตรง และคดีจะต้องไม่มีอายุความ ส่วนเครือข่ายสลัมสี่ภาคต้องการให้ระบุเรื่อง สิทธิในที่อยู่อาศัย รัฐต้องมีนโยบายหยุดการไล่รื้อ และรับรองสถานะชุมชน รวมถึงการปฏิรูปที่ดิน การจัดสรรที่ดินให้คนจนในเมืองได้อยู่อย่างเป็นธรรม

๑๑.) ดร.พิจิตร รัตตกุล ผู้อำนวยการบริหารศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (ADPC) ดร.จิราภรณ์ ศุภเสนี อดีตผู้อำนวยการบริหารกรีนพีซ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ อาจารย์มันทนา อึ้งสุประเสริฐ เลขาธิการมูลนิธิป้องกันคว้นพิษและพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ยื่นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ ในประเด็นด้าน “แนวนโยบายด้านความมั่นคงทางนิเวศ” เพื่อให้มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญใหม่ เพราะถือว่าฐานทรัพยากรของชาติเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงของชาติ

๑๒) นางสาวพิมพ์ธรรม เอื้อเฟื้อ ผู้ประสานงานแนวร่วมผู้หญิงเพื่อความก้าวหน้าและสันติภาพ พร้อมคณะ ยื่นข้อเสนอให้สภาร่างรัฐธรรมนูญกำหนดบทบัญญัติ หลักการส่งเสริมความเสมอภาคหญิง-ชาย และคุ้มครองผู้หญิงให้ปลอดภัยจากความรุนแรงอันเกิดจากความแตกต่างทางเพศ ทั้งในครอบครัวและในพื้นที่

สาธารณะ รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการเรื่องความเสมอภาคหญิง-ชาย ในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

๑๓) นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ตัวแทนเครือข่ายศิลปินแห่งประเทศไทย ยื่นหนังสือแสดงความคิดเห็นว่า รัฐธรรมนูญที่ผ่านมาไม่ได้ให้ความสำคัญและตระหนักในมิติด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างเพียงพอ จึงต้องการให้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ให้ความสำคัญในเรื่องศิลปวัฒนธรรม โดยจัดเป็นหมวดว่าด้วย “ศิลปวัฒนธรรม” ไว้อย่างชัดเจน และขอให้นำเรื่องดังกล่าวนี้เข้าสู่การพิจารณาครั้งต่อไปด้วย

๑๔) นางอังคณา นีละไพจิตร สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และกลุ่มองค์กรอิสระ ๘ องค์กร อาทิ มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค สหพันธ์องค์กรผู้บริโภค ศูนย์คุ้มครองสิทธิชุมชน ๔๒ จังหวัด เครือข่ายผู้เสียหายทางการแพทย์ เครือข่ายคนคอนโด และเครือข่ายผู้เดือดร้อนจากการเคหะ ยื่นข้อเสนอขอให้เพิ่มสิทธิประชาชนด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในรัฐธรรมนูญ

๑๕) นายพรพิพัฒน์ วัดอักษร ตัวแทนเครือข่ายปฏิรูปสื่อภาคประชาชน ยื่นแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ในประเด็นคัดค้านการยุบรวมระหว่างคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสท.) และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.)

๑๖) นายศิกขนันท์ หนูเล็ก นายกองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ยื่นหนังสือขอเรียกร้องใน ๒ ประเด็น คือ

๑๖.๑) ให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ของประเทศไทยโดยส่วนรวม หากสมาชิกวุฒิสภามาจากการสรรหา ประชาชนไม่เชื่อว่าจะคัดสรรองค์กรอิสระได้อย่างตรงไปตรงมา

๑๖.๒) ขอให้เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้เสนอความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ร่างรัฐธรรมนูญนี้อย่างกว้างขวาง

๑๗) ตัวแทนเครือข่ายความร่วมมือนิสิต นักศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม (คนส.) ยื่นหนังสือแสดงความคิดเห็นในการร่างรัฐธรรมนูญ อาทิ ต้องไม่มีบทบัญญัติที่

ให้อำนาจใด ๆ แก่ฝ่ายทหารในการบริหารประเทศ การตรากฎหมาย การพิจารณาคดีที่จะครอบงำอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ได้เป็นกรณีพิเศษ และรัฐธรรมนูญต้องไม่กำหนดบทนิรโทษกรรมให้แก่คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) เพราะจะเป็นการสนับสนุนความชอบธรรมในการก่อรัฐประหาร รวมทั้งนายกรัฐมนตรีต้องมาจาก ส.ส. และ ส.ว. ต้องมาจากการเลือกตั้ง

๑๘) นายภาณุพงษ์ ไชยนาพันธ์ ประธานกรรมการยุวชนประชาธิปไตย รุ่นที่ ๒/๒๕๕๐ ยื่นข้อเสนอการตั้งสภาเยาวชนประชาธิปไตยแห่งชาติให้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นศูนย์กลางของเยาวชนระดับประเทศ ทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้เรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ในรูปแบบการส่งเสริมสนับสนุน และจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายด้านประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนทั่วประเทศ รวมทั้งเสนอข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ รวบรวม และสังเคราะห์ปัญหาในการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับเยาวชนต่อไป

๑๙) ตัวแทนสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และเครือข่ายขบวนการสหกรณ์ไทย ยื่นหนังสือขอให้บัญญัติหน่วยงานกลางที่เป็นอิสระไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใจสหกรณ์ได้อย่างแท้จริง ในข้อเสนอดังกล่าวนี้นี้จะเป็นสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาของประเทศ รัฐสามารถประหยัดงบประมาณและบุคลากรด้านการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ได้ ทำให้รัฐมีสหกรณ์ที่มีคุณภาพ ช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเสริมสร้างสังคมในระบอบประชาธิปไตยของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒๐) นายวิชัย อัมราลิขิต นายกเทศมนตรีเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ในฐานะนายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ยื่นข้อเสนอประกอบการพิจารณายกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยเสนอประเด็นเกี่ยวกับในหมวด ๙ ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มีหลักการสำคัญดังนี้

๒๐.๑) รัฐต้องมีเป้าหมายในการเพิ่มอิสระแก่ท้องถิ่น ลดการควบคุมกำกับ ดูแล ในขณะที่เดียวกันต้องมุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้มากขึ้น

๒๐.๒) สมควรที่จะไม่กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

๒๐.๓) รัฐต้องกำหนดให้มีองค์กรอิสระด้านการบริหารงานบุคคลของข้าราชการส่วนท้องถิ่น เช่นเดียวกับคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

๒๑) สภาองค์การมุสลิมแห่งประเทศไทย และมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย ยื่นข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญต่อคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ โดยขอให้มีการปรับปรุงในการนับถือศาสนา และได้รับความคุ้มครองไม่ให้รัฐกระทำการใด ๆ อันเป็นการลิดรอนสิทธิ หรือเสียประโยชน์อันควรได้เพราะการนับถือศาสนา ปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือพิธีกรรมตามความเชื่อของแต่ละศาสนา นอกจากนี้ยังขอให้บัญญัติห้ามมิให้บุคคลกระทำการดูหมิ่นเหยียดหยามศาสนา หรือบุคคลสำคัญในศาสนา

๒๒) สมาคมผู้กำกับแห่งประเทศไทย สมาคมสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ ยื่นหนังสือเรียกร้องให้รัฐธรรมนูญระบุให้ภาพยนตร์เป็นสื่อสารมวลชน เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์

๒๓) ตัวแทนสมาคมวิชาชีพสื่อวิทยุโทรทัศน์ เครือข่ายนักวิชาการ และภาคประชาชน ๒๑ องค์กร ยื่นหนังสือต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ คัดค้านการกำหนดให้มีเพียงองค์กรเดียวทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุโทรทัศน์และโทรคมนาคม เพราะเห็นว่ากิจการดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะที่ต้องการการกำกับดูแลที่แตกต่างกัน และไม่เชื่อมั่นว่าจะป้องกันการผูกขาดอำนาจได้

๒๔) นางลีน่า จังจรรจา ยื่นหนังสือคัดค้าน มาตรา ๙๖ (๕) มาตรา ๑๐๑ (๑๑) และมาตรา ๑๑๔ (๘) ซึ่งเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และเสนอให้เพิ่มการยกเว้นความผิดข้อหาหมิ่นประมาทออกไป เพราะจะทำให้ สมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ไม่กล้าตรวจสอบการประพฤติมิชอบ ทุจริตคอร์ปชั่นของรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีได้เต็มที่

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ

นอกจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญผ่านทางสื่อต่าง ๆ ยังมีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเป็นระยะ ซึ่งสามารถสะท้อนเสียงความต้องการของสังคมส่วนหนึ่งได้พอสมควร อาทิ

- คณะกรรมาธิการรับฟังความคิดเห็นขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ สภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญ โดยการโหวตผ่านเว็บไซต์ www.c4club.net ระหว่างวันที่ ๒๗ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ซึ่งมีผลสำรวจดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๗๕ เห็นด้วยกับการลดจำนวน ส.ส. และส.ว.

ร้อยละ ๗๓ ไม่เห็นด้วยที่ ส.ส. ต้องสังกัดพรรคการเมือง

ร้อยละ ๖๖ เห็นว่า ส.ส. ควรมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่

ร้อยละ ๗๔ ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดเขตเลือกตั้งเป็นเขตละคน

ร้อยละ ๖๗ เห็นว่า ส.ว. ควรมีที่มาจากการสรรหาตัวแทนของภาคส่วนต่าง ๆ

ร้อยละ ๗๑ เห็นว่า ส.ว. ที่มาจากการสรรหาควรมีอำนาจถอดถอนนักการเมือง

ร้อยละ ๗๕ เห็นควรมีองค์กรหรือฝ่ายตุลาการทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระ

ร้อยละ ๗๖ เห็นว่านายกรัฐมนตรีควรมาจาก ส.ส. และควรคงสมาชิกภาพ ส.ส.

ร้อยละ ๗๗ เห็นว่านายกรัฐมนตรีควรดำรงตำแหน่งไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกันหรือไม่ควรเกิน ๔ ปี

ร้อยละ ๗๓ เห็นควรห้ามนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีผลประโยชน์ทับซ้อน

ร้อยละ ๗๓ เห็นว่านายกรัฐมนตรีควรถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจและถูกตรวจสอบได้ง่ายขึ้น

ร้อยละ ๗๗ เห็นว่าควรกำหนดให้ชัดเจนกรณีนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แม้เป็นเพียงการรอลงอาญา ควรให้พ้นจากตำแหน่ง

ร้อยละ ๗๖ เห็นว่าองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญควรปลอดจากอำนาจครอบงำทางการเมือง

ร้อยละ ๗๒ เห็นควรให้กำหนดจริยธรรมและคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมือง

ร้อยละ ๗๓ ควรกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นโดยมีระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

ร้อยละ ๗๔ เห็นควรเพิ่มอำนาจและบทบาทให้กับชุมชนในการพัฒนาและการมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

- ศูนย์วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยคริสเตียน สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นข้อมูลให้คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญนำไปประกอบการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสภาพการเมืองการปกครองของประเทศในปัจจุบัน ทั้งนี้ จากการสำรวจประชากรที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีหลากหลายอายุ อาชีพ และการศึกษา จำนวน ๑,๑๔๒ คน สรุปได้ดังนี้

ร้อยละ ๙๓.๒ เห็นว่านายกรัฐมนตรีควรมาจากการเลือกตั้ง

ร้อยละ ๙๒.๓ เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาควรมาจากการเลือกตั้ง

ร้อยละ ๗๖.๒ เห็นว่าควรกำหนดวิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งทั้ง ส.ส. และ ส.ว. ให้ชัดเจน

ร้อยละ ๗๘.๙ เห็นว่าควรให้ประชาชนจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดมีส่วนร่วมในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

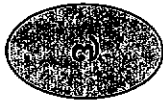
ร้อยละ ๖๙.๖ เห็นว่าควรให้ประชาชนจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดมีส่วนร่วมในการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ร้อยละ ๖๘.๗ เห็นว่าเมื่อมีปัญหาวิกฤติในบ้านเมือง ไม่ควรให้กลุ่มบุคคลใด ๆ กระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

ร้อยละ ๗๒.๘ เห็นว่าควรเปิดโอกาสให้หัวหน้าพรรคการเมืองทุกพรรคเข้ามามีส่วนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาวิกฤติบ้านเมืองทุกครั้ง

อย่างไรก็ตาม ความคิดเห็นเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของความคิดเห็นจากประชาชน และถึงแม้ว่าความคิดเห็นบางประเด็นที่มีการนำเสนอต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้รับการบัญญัติในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ แต่ก็แสดงให้เห็นว่าประชาชนจำนวนมากน้อย จากทุกภาคส่วนของสังคมสนใจและให้ความสำคัญต่อการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้

การแปรญัตติของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ยกร่างรัฐธรรมนูญร่างแรกหรือฉบับรับฟังความคิดเห็นเสร็จเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๐ ซึ่งมีจำนวน ๒๙๙ มาตรา แบ่งเป็น ๑๕ หมวด กับ ๑ บทเฉพาะกาล จากนั้นได้ส่งมอบให้สภาร่างรัฐธรรมนูญในวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๐ และส่งมอบให้องค์กร ๑๒ องค์กรตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ และเผยแพร่แก่ประชาชนในเวลาต่อมา

เมื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับรับฟังความคิดเห็นออกสู่สายตาสังคมไทยได้มีกลุ่มต่างๆ รวมทั้ง สสร. ออกมาแสดงความคิดเห็น ทั้งในส่วนที่เห็นด้วย ส่วนที่เห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไข และส่วนที่ควรเพิ่มเติม ซึ่งความคิดเห็นเหล่านี้มีความสำคัญอย่างมากสำหรับเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขของคณะกรรมการการยกร่างฯ และ สสร. ยังนำไปเป็นข้อมูลอภิปรายในชั้นการแปรญัตติ โดย สสร. ได้กำหนดช่วงระยะเวลาการแปรญัตติไว้ ๑๙ วัน คือ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ และก่อนถึงวันแปรญัตติ สสร. ได้มีการประชุมเป็นการภายใน ๓ ครั้ง เพื่อกำหนดแนวทางในการเสนอคำแปรญัตติ (การแบ่งกลุ่ม) แนวทางในการอภิปรายและการลงมติ

กลุ่ม สสร. ที่ขอแปรญัตติ

รัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๒๗ ได้กำหนดไว้ว่าในการขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญนั้นต้องมีผู้รับรองหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิก นั่นก็คือผู้ที่ขอแปรญัตติได้นั้นจะต้องมีผู้รับรอง ๑๐ คน ดังนั้นการยื่นเสนอคำแปรญัตติจึงต้องยื่นเป็นกลุ่ม ซึ่งพอถึงช่วงการแปรญัตติ ปรากฏว่าได้มี สสร. ลงชื่อเสนอคำแปรญัตติรวม ๗ ญัตติ (กลุ่ม) แต่เมื่อ

รวมกับการขอแก้ไขของคณะกรรมการการยกเว้นฯ เสียงข้างน้อย จะเป็น ๘ ญัตติ รวมทั้งสิ้น ๑๒๑ มาตรา โดยการอภิปรายแปรญัตติจะเรียงตามลำดับมาตรา ส่วนกลุ่ม สสร. ที่เสนอขอแปรญัตตินั้น ประกอบด้วย

๑. กลุ่มนายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ
๒. กลุ่มนายวิชัย ขำดี
๓. กลุ่มนายอุทิศ ชูช่วย
๔. กลุ่มนายสมชัย ฤชุพันธุ์
๕. กลุ่มนายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง
๖. กลุ่มนายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย
๗. กลุ่มนายวัชรนา หงส์ประภาศ

ผู้ที่ขอแปรญัตติมากที่สุด คือ นายการุณ ไสงาม (ในนามกลุ่มนายพิเชียร) โดยขอแปรญัตติทั้งหมด ๑๓๘ ประเด็น จำนวน ๗๒ มาตรา เหตุที่มีจำนวนมากเนื่องจาก นายการุณขอแปรญัตติให้มีสภาเดียว(สภาผู้แทนราษฎร) ดังนั้นข้อความและมาตราต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาจะต้องปรับแก้ตามไปด้วย

การแปรญัตติร่างรัฐธรรมนูญของ สสร.

ในส่วนของคณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญนั้น หลังจากได้รับความเห็นจากประชาชน กลุ่มการเมือง กลุ่มองค์กรต่างๆ และองค์ตามรัฐธรรมนูญ รวมทั้งคำเสนอขอแปรญัตติของ สสร.แต่ละกลุ่มแล้ว ก็ได้ทำการปรับแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับรับฟังความคิดเห็น ซึ่งเสร็จก่อนวันประชุมแปรญัตติเพียงหนึ่งวัน

ด้านกลุ่ม สสร.ที่ขอแปรญัตติแต่ละกลุ่มต่างทำงานเตรียมข้อมูลเพื่อใช้อภิปรายกันอย่างเต็มที่ และบรรยากาศการอภิปรายแปรญัตติก็เป็นไปอย่างเข้มข้น เพราะแต่ละกลุ่มต่างนำข้อมูลมาสนับสนุน บางประเด็นถกกันนานหลายชั่วโมง ซึ่งประเด็นและมาตราในการอภิปรายแปรญัตติร่างรัฐธรรมนูญระหว่างวันที่ ๑๑ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ มีดังนี้

คำปรารภ

มี สสร.ขอแปรญัตติหนึ่งกลุ่ม โดยขอเพิ่มข้อความต่อท้ายย่อหน้าที่ ๓ ว่า “เป็นที่มาของอุดมการณ์แห่งชาติดังพระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ว่าเราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม อันเป็นที่มาของอุดมการณ์เรื่องแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง”

แต่เมื่อกรรมาธิการยกร่างฯ ชี้แจงกลุ่มผู้แปรญัตติพอใจ และขอถอนคำแปรญัตติ ดังนั้นในส่วนของคำปรารภจึงถือเอาตามร่างของคณะกรรมาธิการยกร่างฯ

หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๑-๗)

ประเด็นสำคัญอยู่ที่มาตรา ๒ ซึ่งเป็นประเด็นเกี่ยวกับการให้ความสำคัญแก่พระพุทธศาสนา โดยมีกลุ่มแปรญัตติ ๒ กลุ่ม คือ ขอเพิ่มข้อความ “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ” และ ขอเพิ่มความเป็นวรรคที่สองว่า “พุทธศาสนิกชนชาวไทยพึงจรรโลงศาสนาพุทธให้ยั่งยืนวัฒนาสถาพรคู่ชาติบ้านเมืองสืบไป” แต่เนื่องจากประเด็นที่ทั้งสองกลุ่มขอแปรญัตตินั้นมีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับมาตรา ๗๔ ที่ประชุมจึงชวนการแปรญัตติไว้ไปพิจารณาพร้อมกับมาตรา ๗๔

ส่วนมาตราหลังๆ มีกลุ่มที่ขอแปรญัตติ ๓ กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นการขอปรับถ้อยคำ แต่ สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการยกร่างฯ

หมวดที่ ๒ พระมหากษัตริย์ (มาตรา ๘-๒๕)

ที่สำคัญมี ๒ ประเด็น ประเด็นที่หนึ่ง เกี่ยวกับคุณสมบัติขององคมนตรี ในมาตรา ๑๔ ที่ สสร.ผู้แปรญัตติเห็นว่า องคมนตรีไม่ควรเป็น “กรรมการและนายกสภามหาวิทยาลัย” เนื่องจากกรรมการและนายกสภามหาวิทยาลัยมีสิทธิให้คุณให้โทษและแต่งตั้งตำแหน่งต่างๆ ในมหาวิทยาลัย จึงเกรงว่าสถาบันองคมนตรีจะไม่สง่างาม แต่คณะกรรมาธิการยกร่างฯ เห็นว่าเหมาะสมแล้วจึงยืนยันคงตามร่างเดิม ท้ายที่สุดต้องมีการลงมติ ปรากฏว่ามีผู้เห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการยกร่างฯ ๕๔ ต่อ ๒๓ เสียงงดออกเสียง ๔ คน

ประเด็นต่อมา เป็นคำปฏิญาณตนของผู้ดำรงตำแหน่ง ซึ่งกลุ่มผู้แปรญัตติเสนอเปลี่ยนคำว่า “จะ” เป็น “จัก” และขอเปลี่ยนในมาตราอื่นๆ ซึ่งเป็นคำปฏิญาณตนลักษณะเดียวกันด้วย โดยให้เหตุผลว่าเป็นคำที่แสดงเจตจำนงที่หนักแน่นกว่า แต่คณะกรรมการการยกร่างฯ ไม่เห็นด้วยและชี้แจงว่า สองคำนี้มีความหมายใกล้เคียงกันหรือไม่แตกต่างกัน และรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาทุกฉบับก็ใช้คำว่า “จะ” แต่กลุ่มผู้แปรญัตติยังไม่เห็นด้วย จึงต้องมีการลงมติ ซึ่งมีผู้เห็นด้วยกับคณะกรรมการการยกร่างฯ ๕๐ ต่อ ๓๑ เสียง งดออกเสียง ๑ คน

หมวดที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย (มาตรา ๒๖-๖๘ ต่อมาเป็น ๒๖-๖๙) หมวดนี้ค่อนข้างยาวเนื่องจากเป็นการรวมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพมาไว้ด้วยกัน โดยแบ่งเป็น ๑๓ ส่วน

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป (มาตรา ๒๖-๒๙) ส่วนใหญ่เป็นการแปรญัตติปรับแก้ข้อความ แต่มีการอภิปรายกันนานในมาตรา ๒๙ ที่กรรมการการยกร่างฯ เสียงข้างน้อย ได้เสนอให้คงความวรรคสามของร่างเดิมที่คณะกรรมการการยกร่างฯ เสียงข้างมากได้ตัดออกไว้ แต่คณะกรรมการการยกร่างฯ เสียงข้างมาก ไม่เห็นด้วย จึงต้องมีการลงมติปรากฏว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับผู้ขอแปรญัตติที่ให้คงไว้ ๖๑ ต่อ ๑๕ เสียง

ส่วนที่ ๒ ความเสมอภาค (มาตรา ๓๐-๓๑) มีประเด็นใหม่ที่สำคัญในมาตรา ๓๐ ซึ่งใช้เวลาอภิปรายกันนานเกือบสามชั่วโมง คือ เรื่องความเสมอภาคของกลุ่มหลากหลายทางเพศ ซึ่งมีผู้ขอแปรญัตติ ๔ กลุ่ม โดยประเด็นที่ขอแปรญัตติมี ๒ ประเด็น ซึ่งประเด็นที่ทุกกลุ่มเห็นตรงกันคือควรเพิ่มคำว่า “ความพิการ” เพื่อให้ครอบคลุมถึงกลุ่มคนพิการ ส่วนอีก ๑ ประเด็นที่ สสร. กับกลุ่มกรรมการการยกร่างฯ เสียงข้างน้อยเห็นว่าควรเพิ่ม คือคำว่า “ความหลากหลายทางเพศ” ทั้งนี้ เพื่อให้กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมและเท่าเทียมกันกับบุคคลทั่วไป ซึ่งคณะกรรมการการยกร่างฯ เสียงข้างมากเห็นด้วยกับการเพิ่มคำว่า “ความพิการ” เข้ามา ส่วนประเด็นที่สองกรรมการการยกร่างฯ เสียงข้างมาก ชี้แจงว่า เห็นด้วยกับผู้แปรญัตติในเรื่องการปฏิบัติ คุ่มครอง และให้ความเสมอภาคแก่ทุกคนโดยไม่เลือกเพศและสภาพทาง

ร่างกาย แต่มีปัญหาเรื่องการบัญญัติคำที่จะไม่ให้เข้าใจผิดพลาดแก่คนที่อ่าน เพราะคำว่า “หลากหลายทางเพศ” ดูไม่ดีนัก ดังนั้นการใช้เพียงคำว่า “เพศ” น่าจะรวมทุกอย่างไว้ด้วยแล้ว ไม่ได้หมายความว่าเพศชายหรือหญิง และจะไม่เป็นการเข้าใจผิดของสังคมด้วย

หลังจากฟังการชี้แจงของกรรมาธิการยกร่างฯ เสียงข้างมาก กลุ่ม สสร.ที่ขอแปรญัตติรับได้จึงขอถอนคำแปรญัตติ แต่กลุ่มกรรมาธิการยกร่างฯ เสียงข้างน้อย ยังยืนยันตามที่ขอสงวนความเห็นไว้ จึงต้องมีการลงมติ ปรากฏว่าที่ประชุมเห็นด้วยกรรมาธิการยกร่างฯ เสียงข้างมาก ๕๔ ต่อ ๒๓ เสียง งดออกเสียง ๒ คน

พอในวันถัดมาได้มีกลุ่มหลากหลายทางเพศมามอบดอกไม้ให้ กลุ่ม สสร.ที่แปรญัตติในประเด็นนี้ โดยเฉพาะอาจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ซึ่งอภิปรายประเด็นนี้ค่อนข้างมาก จึงกลายเป็นขวัญใจของกลุ่มนี้ไปโดยปริยาย

ส่วนที่ ๓ สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล (มาตรา ๓๒-๓๘) ในส่วนนี้ประเด็นหลักที่อภิปรายกันมาก คือ มาตรา ๓๒ เรื่องการให้ตัดความเกี่ยวกับ “การลงโทษประหารชีวิต” ออก ซึ่งคณะกรรมาธิการยกร่างฯ และที่ประชุมเห็นด้วย โดยเพิ่มข้อความ “ตามคำพิพากษาของศาล” เข้าไปแทน

ส่วนประเด็นต่อมาคือ เรื่อง “การตรวจค้นตัวบุคคลต้องมีคำสั่งหรือหมายศาลก่อน” มี สสร.ส่วนหนึ่งและกรรมาธิการยกร่างฯเสียงข้างน้อยไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีเกิดเหตุเฉพาะหน้าเป็นไปด้วยความลำบากและอาจไม่ทันกาล และเห็นว่าควรแยกประเด็น “การจับ คุมขังบุคคล” และ “การตรวจค้นตัวบุคคล” เป็นคนละวรรค โดยกรรมาธิการยกร่างฯเสียงข้างมากให้เหตุผลว่า ที่เขียนไว้เช่นนี้ก็เพื่อต้องการให้มาตรฐานการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของคนไทยอยู่ในระดับเดียวกันกับมาตรฐานสากล ส่วนการค้นตัวบุคคลหรือค้นรถนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนิน การได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘ อยู่แล้ว อีกประการหนึ่งก็จะเป็นการ คุ้มครองป้องกันเจ้าพนักงานตำรวจด้วย แต่กลุ่มกรรมาธิการยกร่างฯเสียงข้างน้อยยังยืนยันตามเจตนาเดิมคือแยกเป็น ๒ วรรค จึงต้องมี

การลงมติ ปรากฏว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับกรรมาธิการยกร่างฯ เสียงข้างน้อย ๔๒ เสียง เห็นด้วยกับร่างของกรรมาธิการยกร่างฯ เสียงข้างมาก ๓๙ เสียง ซึ่งชนะกันเฉียดฉิว

ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม (มาตรา ๓๙-๔๐) ที่ประชุมเห็นว่า มาตรา ๓๙ เกี่ยวเนื่องกับมาตรา ๙๖ จึงขอชวนไว้ไปพิจารณาพร้อมกัน ส่วนมาตรา ๔๐ มีเนื้อความมาถึงหกอนุและคณะกรรมาธิการยกร่างฯ ยังได้เพิ่มเข้ามาอีก ๒ อนุ ซึ่งเป็นอีกมาตราหนึ่งที่มีการขอแปรญัตติมากถึง ๖ กลุ่มแต่ประเด็นคล้ายกัน คือ ๑) ควรเพิ่มเรื่อง “สิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ” ๒) ไม่ควรระบุเรื่อง “เสียค่าใช้จ่าย” ๓) ต้องเขียนให้ชัดว่าในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน ต้องมีความ “ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม” และ ๔) สิทธิในข้อนี้ควรครอบคลุมถึง “ผู้สูงอายุ” ด้วย ซึ่งคณะกรรมาธิการยกร่างฯ และที่ประชุมก็เห็นด้วย

ส่วนที่ ๕ สิทธิในทรัพย์สิน (มาตรา ๔๑-๔๒) ในมาตรา ๔๑ มีผู้ขอแปรญัตติเพิ่มข้อความเป็นวรรคที่สี่ แต่คณะกรรมาธิการยกร่างฯ และที่ประชุมไม่เห็นด้วย ส่วนมาตรา ๔๒ มีเพียงการปรับแก้ความให้สมบูรณ์ขึ้นเท่านั้น

ส่วนที่ ๖ สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ (มาตรา ๔๓-๔๔) ส่วนที่ ๖ นี้ มีประเด็นใหม่หนึ่งเรื่องซึ่งถูกบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ คือเรื่อง “สิทธิของบุคคลที่จะได้รับหลักประกันความปลอดภัยและสวัสดิภาพในการทำงาน รวมทั้งหลักประกันในการดำรงชีพทั้งในระหว่างการทำงานและเมื่อพ้นภาวะการทำงาน” ซึ่ง สสร.ทุกคนเห็นด้วยอย่างยิ่งในประเด็นนี้ แต่ที่ประชุมเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่ยังไม่มีกฎหมายรองรับในการปฏิบัติ จึงควรเพิ่มข้อความว่า “ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ต่อท้าย ซึ่งคณะกรรมาธิการยกร่างฯ และ สสร.ทุกคนก็เห็นด้วย

ส่วนที่ ๕ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน (มาตรา ๔๕-๔๗ ต่อมาเป็น ๔๕-๔๘) มีการอภิปรายกันหลายประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง มาตรา ๔๖ กลุ่ม สสร.ผู้แปรญัตติเสนอว่า ควรเพิ่มเติมเรื่อง “ให้มีกลไกควบคุมกันเองขององค์กรวิชาชีพ” ในวรรคหนึ่งด้วย ซึ่งคณะกรรมาธิการยกร่างฯ เห็นด้วย

ประเด็นต่อมาที่มีการเสนอขอแปรญัตติ คือ การเพิ่มวรรคที่สี่ว่า “เจ้าของกิจการสื่อต้องสนับสนุนให้พนักงานจัดตั้งสหภาพแรงงานเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพและความเป็นธรรม” แต่คณะกรรมการการยกร่างฯ ไม่เห็นด้วย โดยให้เหตุผลว่า ปัจจุบันมีองค์กรลักษณะที่ว่่านี้อยู่แล้ว เช่น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมาคมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสื่ออีกหลายสมาคม และการจะให้เจ้าของกิจการสื่อสนับสนุนหรือจัดตั้งนั้นมันเหมือนกับเป็นการบังคับกลายๆ และการเพิ่มเติมวรรคแรกก็น่าจะครอบคลุมแล้ว ซึ่ง สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับที่กรรมาธิการยกร่างฯ ชี้แจง แต่ก็ควรจะเพิ่มความเกี่ยวกับการให้พนักงาน “มีสิทธิจัดตั้งองค์กรเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพและความเป็นธรรม” ซึ่งคณะกรรมการการยกร่างฯ เห็นด้วยจึงได้นำประเด็นดังกล่าวใส่ไว้ในวรรคหนึ่ง

ประเด็นที่สาม มาตรา ๔๗ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการคลื่นความถี่หรือทรัพยากรสื่อสาร (วิทยุ โทรทัศน์ และโทรคมนาคม) ซึ่งมีผู้ขอแปรญัตติ ๔ กลุ่ม คือ

๑. เสนอให้ระบุไว้ให้ชัดว่า “ให้มีองค์กรอิสระมากำกับดูแลเรื่องวิทยุและโทรทัศน์ เรียกว่า “กสช.” และดูแลเรื่องโทรคมนาคม เรียกว่า “กทช.” อีกองค์กรหนึ่ง”

๒. เสนอให้มี “สภาพัฒนาทรัพยากรสื่อสารแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยสถาบันจัดสรรและพัฒนาคลื่นความถี่แห่งชาติ และสถาบันพัฒนาสื่อเพื่อประโยชน์สาธารณะแห่งชาติ” เป็นผู้กำกับดูแลในเรื่องนี้

๓. เสนอว่า ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลด้วย และไม่ควรมีการครองสิทธิข้ามสื่อ

๔. เสนอว่า การจัดการคลื่นความถี่นอกจากเพื่อประโยชน์สาธารณะแล้วควร “เพื่อความมั่นคงของรัฐ” ด้วย และไม่ควรระบุว่าให้มีองค์กรอิสระ “องค์กรหนึ่ง” มาทำหน้าที่ดังกล่าว ควรเปิดกว้างเอาไว้

แต่คณะกรรมการการยกร่างฯ ขอยืนตามร่างเดิม และเพิ่มเฉพาะเรื่อง “ไม่ให้มีการครองสิทธิข้ามสื่อ” ซึ่ง สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วย

และเนื่องจากมาตรานี้มีเนื้อความค่อนข้างมาก กรรมาธิการยกร่างฯ จึงปรับวรรคสุดท้ายไปเป็นอีกมาตราหนึ่ง ว่าด้วย “การห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็น

เจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน” (ต่อมาคือมาตรา ๔๘) ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วยอย่างท่วมท้น

ส่วนที่ ๘ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา (มาตรา ๔๘-๕๑ ต่อมาเป็น ๕๑-๕๐) ส่วนนี้ถือว่ามี การขอแปรญัตติมากที่สุดถึง ๘ กลุ่ม และใช้เวลาอภิปรายข้ามวันกันเลยทีเดียว โดยประเด็นที่มีการขอแปรญัตติและอภิปรายมี ๔ ประเด็น คือ

ประเด็นที่หนึ่ง จำนวนปีที่รัฐจะจัดการศึกษาให้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายจะเป็นกี่ปี ซึ่งมีกลุ่มผู้แปรญัตติเสนอไว้ ๔ แนวทาง

- แนวทางที่หนึ่ง ๙ ปี

- แนวทางที่สอง ๑๒ ปี (ตามร่างของคณะกรรมการการยกเว้น) มีผู้เสนอ ๒ กลุ่ม

- แนวทางที่สาม ๑๕ ปี มีผู้เสนอถึง ๓ กลุ่ม

- แนวทางที่สี่ ปรินซิเพิล

ประเด็นที่สอง จะเริ่มการศึกษาที่รัฐต้องจัดให้ตั้งแต่ระดับไหน ซึ่งแบ่งเป็น ๒ แนวทางคือ ตั้งแต่ปฐมวัย(อนุบาล) หรือตั้งแต่ประถมศึกษา

ประเด็นที่สาม เรื่องค่าใช้จ่ายทุกกลุ่มเห็นด้วยกับคณะกรรมการการยกเว้นที่ไม่เก็บค่าใช้จ่าย แต่ยังมีอีกหนึ่งกลุ่มเสนอว่าควรเก็บค่าใช้จ่าย เว้นเฉพาะผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพที่รัฐต้องสนับสนุน เพราะเห็นว่าตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ก็บัญญัติให้รัฐไม่เก็บค่าใช้จ่ายอยู่แล้ว แต่ในทางปฏิบัติดำเนินการไม่ได้ เนื่องจากยังมีการเก็บค่าใช้จ่ายส่วนอื่นๆ อีก

ประเด็นที่สี่ ที่มีการอภิปรายมากที่สุด คือ จะทำอย่างไรให้การจัดการศึกษาของประเทศมีคุณภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของไทยนี้น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งที่สังคมไทยจะต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

ท้ายที่สุดที่ประชุมเห็นชอบให้กำหนดไว้กลางๆ ว่า “ไม่น้อยกว่าสิบสองปี...โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และให้ตัดคำว่า “ขั้นพื้นฐาน” ออก

ส่วนที่ ๙ สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ (มาตรา ๕๐-๕๔ ต่อมาเป็น ๕๑-๕๕) ในส่วนนี้มีการขอแปรญัตติปรับถ้อยคำเป็นส่วนใหญ่ แต่ที่อภิปรายกันมากคือ เรื่อง “สิทธิสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะที่สมศักดิ์ศรีแก่ผู้สูงอายุ” ซึ่งที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับกลุ่มผู้แปรญัตติ

ส่วนที่ ๑๐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน (มาตรา ๕๕-๖๑ ต่อมาเป็น ๕๖-๖๒) สำหรับส่วนนี้ที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการการร่างฯ มีเพียงการเพิ่มความเรื่อง “การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” และเพิ่มความ “ให้บุคคลมีสิทธิร้องขอให้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ”

ส่วนที่ ๑๑ เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม (มาตรา ๖๒-๖๔ ต่อมาเป็น ๖๓-๖๕) มีการอภิปรายกันมากในประเด็นเรื่องเสรีภาพในการรวมกันเป็นกลุ่ม หรือสมาคม ซึ่งมีผู้แปรญัตติเสนอให้เพิ่มกลุ่มต่างๆ เข้าไป เป็นต้นว่า สภาเกษตรกรแห่งชาติ องค์การพัฒนาเอกชน กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ แต่คณะกรรมการการร่างฯ และที่ประชุมเห็นชอบให้เพิ่มเพียงกลุ่ม “องค์การพัฒนาเอกชน” ส่วนกลุ่มเกษตรกรนั้นจะมีอยู่ในส่วนอื่นแล้ว

ส่วนที่ ๑๒ สิทธิชุมชน (มาตรา ๖๕-๖๖ ต่อมาเป็น ๖๖-๖๗) ในส่วนนี้คณะกรรมการการร่างฯ ได้ปรับความตามที่มีกลุ่มขอแปรญัตติไว้แล้ว ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วย

ส่วนที่ ๑๓ สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๖๗-๖๘ ต่อมาเป็น ๖๘-๖๙) มีอภิปรายกันมากอยู่ ๒ ประเด็น ประเด็นที่หนึ่ง “กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองและให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคขณะที่กระทำความผิด” ซึ่งตามร่างของคณะกรรมการการร่างฯ กำหนดไว้ ๕ ปี แต่ สสร.บางกลุ่มเห็นว่าควรกำหนดไว้ ๑๐ ปี และให้รวมไปถึงนักการเมืองท้องถิ่นในกรณีทำผิดกฎหมายเลือกตั้งด้วย แต่สุดท้ายที่ประชุมก็เห็นด้วยกับคณะกรรมการการร่างฯ ส่วน

กรณีนี้กรรมการเมืองท้องถิ่นจะไปกำหนดไว้ในหมวด ๑๑ เกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วย

ประเด็นต่อมา เกี่ยวกับ “กรณีประเทศอยู่ในภาวะวิกฤติทางการเมือง แล้วให้มีการประชุมผู้นำฝ่ายต่างๆ” ซึ่งมีผู้ขอแปรญัตติให้ตัดออกหลายกลุ่ม และ คณะกรรมาธิการยกร่างฯ ได้ตัดออกแล้ว แต่ยังมีผู้แปรญัตติอีกสามกลุ่มให้คงไว้ จึงต้องมีการโหวตคะแนนปรากฏว่ามี สสร.เห็นด้วยให้ตัดออก ๔๔ เสียง ต่อ ๒๘ เสียง งดออกเสียง ๖ คน

หมวดที่ ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย (มาตรา ๖๙-๗๓ ต่อมาเป็น ๗๐-๗๔)

ที่ประชุมเห็นชอบให้เพิ่มความว่า “รักษามลประโยชน์ของชาติ” ในมาตรา ๗๐ ส่วนประเด็นที่ต้องมีการโหวตเสียงคือ สสร.บางส่วนขอเปลี่ยนหลักการเรื่องการไปใช้สิทธิเลือกตั้งจาก “การเป็นหน้าที่” เปลี่ยนเป็น “มีสิทธิไปเลือกตั้ง” แต่ สสร.ส่วนใหญ่ให้คงไว้ตามหลักการเดิม

หมวดที่ ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (มาตรา ๗๔-๘๖ ต่อมาเป็น ๗๕-๘๗) หมวดนี้ แบ่งเป็น ๑๐ ส่วน

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป (มาตรา ๗๔-๗๕ ต่อมาเป็น ๗๕-๗๖) มีเพียงการขอเพิ่มความเรื่อง “ปรับปรุงกฎหมาย” แต่ที่ประชุมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

ส่วนที่ ๒ แนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ (มาตรา ๗๖ ต่อมาเป็น ๗๗) มีการเสนอแปรญัตติเพิ่มคำว่า “อธิปไตย” ซึ่งคณะกรรมาธิการยกร่างฯ เห็นด้วย ประเด็นต่อมาเสนอขอเพิ่มความเรื่อง “การคุ้มครองโครงข่ายโทรคมนาคมแห่งชาติ” แต่ คณะกรรมาธิการยกร่างฯ ไม่เห็นด้วยกับการเพิ่มความดังกล่าว และ สสร.ส่วนใหญ่ก็เห็นสอดคล้องกับคณะกรรมาธิการยกร่างฯ

ส่วนที่ ๓ แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (มาตรา ๗๗ ต่อมาเป็น ๗๘) ในส่วนนี้แม้มีมาตราเดียวแต่มีถึง ๘ อนุ ซึ่งคณะกรรมาธิการยกร่างฯ ได้ปรับแก้ไขให้สอดคล้องกับกลุ่มที่แปรญัตติแล้วหลายส่วน

แต่ยังมีบางประเด็นที่ สสร.ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย คือ “การให้จังหวัดเป็นตัวแทนของรัฐในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและให้กำกับดูแลองค์กรท้องถิ่นในการจัดทำแผน” เนื่องจากเห็นว่า ควรให้มีความเป็นอิสระพอสมควรระหว่างการบริหารงานของส่วนท้องถิ่นกับส่วนกลาง และถ้าจังหวัดยังคงยกกับอย่างนี้จะทำให้ท้องถิ่นไม่เติบโต ซึ่งคณะกรรมการการยกกว้างๆ เห็นพ้องด้วยจึงปรับแก้ความส่วนนี้ใหม่

ส่วนที่ ๔ แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การศึกษา และวัฒนธรรม
(มาตรา ๗๘-๗๙ ต่อมาเป็น ๗๙-๘๐) ชื่อหัวข้อของส่วนนี้มีผู้ขอแปรญัตติเพิ่มเรื่อง “การสาธารณสุข” เข้าไปด้วย ซึ่งคณะกรรมการการยกกว้างๆ และที่ประชุมเห็นด้วย

ประเด็นที่สำคัญที่สุดในส่วนนี้และเป็นที่สนใจของสังคม รวมทั้งมีกลุ่มศาสนาออกมาเรียกร้อง คือ การให้บัญญัติว่า “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ” ซึ่งมีการเลื่อนพิจารณาถึงสองครั้ง โดยมีกลุ่มที่ขอแปรญัตติหลายกลุ่ม และคณะกรรมการการยกกว้างๆ ได้ปรับความเพิ่มเติมด้วย แบ่งเป็นสามประเด็น คือ

๑. ขอเพิ่มข้อความ “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ”
๒. ขอเพิ่มข้อความ “พุทธศาสนิกชนชาวไทยพึงจรรโลงศาสนาพุทธให้ยั่งยืนวัฒนาสถาพรคู่ชาติบ้านเมืองสืบไป”
๓. ขอเพิ่มข้อความ “ซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน”

ประเด็นนี้มี สสร.อภิปรายมากที่สุดและใช้เวลาเกือบห้าชั่วโมง จนต้องมีการเสนอขอปิดการอภิปรายเพื่อลงมติ และมีผู้เสนอขอให้โหวตลงคะแนนลับ แต่ที่ประชุมไม่เห็นด้วย ซึ่งผลการโหวตลงคะแนนปรากฏว่า ที่ประชุมเห็นด้วยกับประเด็นที่สามคือเพิ่มข้อความ “ซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน”

ต่อมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคม การศึกษา การสาธารณสุข และวัฒนธรรม มีผู้ขอแปรญัตติถึง ๘ กลุ่ม และมีหลายประเด็น เป็นต้นว่า

- ให้เพิ่มเรื่อง “สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย”
- ให้เพิ่มเรื่อง “สวัสดิการผู้สูงอายุ”

- ให้เพิ่มเรื่อง “ส่งเสริมและพัฒนาระบบสุขภาพ ส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและจัดการบริการสาธารณสุข”

- ให้เพิ่มเรื่อง “จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ”

- ให้เพิ่มเรื่อง “ปลูกฝังเยาวชนให้มีจิตสำนึกความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบทุกประเด็น แต่มีการปรับถ้อยคำเล็กน้อยเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ส่วนที่ ๕ แนวนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรม (มาตรา ๘๐ ต่อมาเป็น ๘๑) นอกจากมีการปรับเพิ่มความให้สมบูรณ์ขึ้นแล้ว ที่ประชุมยังเห็นชอบให้เพิ่มเข้ามาอีกหนึ่งอนุ คือเรื่อง “สนับสนุนการดำเนินการขององค์กรภาคเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย โดยเฉพาะผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว”

ส่วนที่ ๖ แนวนโยบายด้านการต่างประเทศ (มาตรา ๘๑ ต่อมาเป็น ๘๒) ส่วนนี้ที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการยกร่างฯ โดยไม่มีการปรับแก้ไข

ส่วนที่ ๗ แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ (มาตรา ๘๒-๘๓ ต่อมาเป็น ๘๓-๘๔) มาตรา ๘๒ ว่าด้วยเรื่อง “การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งคณะกรรมการยกร่างฯ ได้ปรับออก แต่ที่ประชุมเห็นว่าให้คงไว้ตามร่างเดิม

มาตราต่อมา มี สสร.ขอแปรญัตติและอภิปรายกันหลายประเด็น แต่ประเด็นสำคัญที่ถกกันนาน คือ “การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ” ว่าควรจะให้มีการแปรรูปหรือไม่ ถ้าแปรรูปควรแปรในลักษณะใด และรัฐวิสาหกิจใดไม่ควรให้แปรรูปเลย ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า ยังควรให้มีการแปรรูปได้ แต่ “ต้องมีให้สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอยู่ในความผูกขาดของเอกชน” นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้เพิ่มความเกี่ยวกับการแปรรูปโครงสร้างพื้นฐานขึ้นมาอีกหนึ่งอนุว่า “การดำเนินการใดที่เป็นเหตุให้

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน หรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ด จะกระทำมิได้”

ส่วนประเด็นที่อภิปรายรองลงมา คือ ให้เพิ่มเรื่อง “การส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกร” “การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวี การขนส่งทางราง” และ “การส่งเสริมอุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ” ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วย

ส่วนที่ ๘ แนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (มาตรา ๘๔ ต่อมาเป็น ๘๕) ซึ่งคณะกรรมการการยกเว้นฯ ได้ปรับแก้ให้สอดคล้องกับกลุ่มต่างๆ ที่เสนอขอแปรญัตติแล้ว และที่ประชุมก็เห็นด้วยมีเพียงการปรับข้อความให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเท่านั้น

ส่วนที่ ๙ แนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีทางปัญญา และพลังงาน (มาตรา ๘๕ ต่อมาเป็น ๘๖) ส่วนนี้คณะกรรมการการยกเว้นฯ ได้มีการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งส่วนที่ปรับแก้ไขมาที่ประชุมเห็นด้วย แต่ยังมี สสร.ขอแปรญัตติไว้ ๕ กลุ่ม แบ่งเป็น ๓ ประเด็น คือ

ประเด็นที่หนึ่ง ให้มี “สภาวิทยาศาสตร์” ซึ่ง สสร.ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

ประเด็นที่สอง ให้เพิ่มความใน (๒) เรื่อง “ส่งเสริม รักษา และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย” ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วย

ประเด็นสุดท้าย ให้เพิ่มความอีกหนึ่งอนุ เรื่อง “ส่งเสริมให้ธุรกิจเอกชนสามารถแข่งขันกับนานาประเทศในเวทีโลก” แต่ที่ประชุมไม่เห็นด้วย

ส่วนที่ ๑๐ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (มาตรา ๘๖ ต่อมาเป็น ๘๗) มีผู้ขอแปรญัตติ ๕ กลุ่ม แต่คณะกรรมการการยกเว้นฯ ได้ปรับแก้ไขแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับการขอแปรญัตติของกลุ่มต่างๆ และผู้แปรญัตติรวมทั้ง สสร.ส่วนใหญ่ก็เห็นด้วย นอกจากนี้ที่ประชุมยังเห็นชอบให้เพิ่มความเป็นวรรคสุดท้ายว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรานี้ให้มีสัดส่วนของชายและหญิงใกล้เคียงกัน”

หมวดที่ ๖ รัฐสภา (มาตรา ๘๗-๑๕๘ ต่อมาเป็น ๘๘-๑๖๒) มี ๙ ส่วน

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป (มาตรา ๘๗-๙๐ ต่อมาเป็น ๘๘-๙๒) มีผู้ขอแปรญัตติ ๓ กลุ่ม แต่เป็นประเด็นเดียวกันคือ การเปลี่ยนหลักการจากการมี ๒ สภา (วุฒิสภากับสภาผู้แทนราษฎร) ให้เหลือเพียงสภาเดียว คือ สภาผู้แทนราษฎร โดยให้เหตุผลถึงการไม่ควรมีวุฒิสภาว่า

- ถ้ามีมาจากการเลือกตั้ง สว.ที่ผ่านมามักจะใช้ฐานเสียงของ สส. จึงทำให้ สว.เหมือนกับ สส.อีกจำพวกหนึ่งไม่เป็นอิสระจริง ดังตัวอย่าง สว.ชุดที่ผ่านมา

- ถ้ามีมาจากการแต่งตั้ง สว.ก็จะเป็นเครื่องมือหรือมีบุญคุณต่อผู้แต่งตั้ง โดยเฉพาะถ้าเป็นฝ่ายบริหารแต่งตั้ง สว.ก็จะเป็นผู้สนับสนุนฝ่ายบริหารไป

ส่วนคณะกรรมการยกร่างฯ เห็นว่าควรมี ๒ สภาเช่นเดิม แต่จะปรับเปลี่ยนวิธีหรือที่มาของ สส. และ สว. เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาในอดีตได้ อีกทั้งจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนก็เป็นไปแนวทางนี้ แต่กลุ่มผู้ขอแปรญัตติยังยืนยันตามที่แปรญัตติไว้ จึงต้องมีการโหวตเสียงลงคะแนน ปรากฏว่า สสร.เห็นด้วยกับคณะกรรมการยกร่างฯ ๔๔ เสียง เห็นด้วยกับผู้แปรญัตติ ๗ เสียง งดออกเสียง ๘ คน

ส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๙๑-๑๐๕ ต่อมาเป็น ๙๓-๑๑๐) ในส่วนนี้มีผู้ขอแปรญัตติหลายกลุ่ม แต่มีประเด็นหลักอยู่ ๒ ประเด็น คือ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ สส. และ ประเภทหรือที่มาของ สส. ซึ่งตามร่างเดิมของ คณะ กรรมการยกร่างฯ กำหนดไว้ว่า “มี สส. ๔๐๐ คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต (เขตละไม่เกิน ๓ คน) ๓๒๐ คน และมาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนบัญชีรายชื่อ ๘๐ คน โดยแบ่งเป็น ๔ เขต” ต่อมาคณะกรรมการยกร่างฯ ได้แก้ไขเป็น “มี สส. ๓๒๐ คน มาจากการเลือกตั้งแบบเขตเดียว ๑ คน และมาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนบัญชีรายชื่อ ๘๐ คน แบ่งเป็น ๘ เขต”

กลุ่ม สสร.ที่เสนอขอแปรญัตติก็เสนอแตกต่างกัน คือ

- บางกลุ่มเสนอให้มี สส. ๕๐๐ คน มาจากการเลือกตั้งแบบเขตเดียว ๑ คน ๔๐๐ คน มาจากบัญชีรายชื่อ ๑๐๐ คน (ยึดตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๕๐)

- บางกลุ่มเสนอให้มี สส. ๔๔๐ คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ๔๐๐ คน มาจากบัญชีรายชื่อ ๔๐ คน

- บางกลุ่มเสนอให้มี สส. ๕๐๐ คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ๒๕๐ คน มาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วน ๒๕๐ คน

- บางกลุ่มเสนอให้มี สส. ๔๐๐ คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต (เขตละไม่เกิน ๓ คน) ทั้งหมด

- ส่วนกลุ่มที่เสนอแปรรูปนิติให้มีสภาเดียว เสนอให้มี สส. ไม่เกิน ๗๐๐ คน โดยมาจากการเลือกตั้งโดยตรง

แต่ผลปรากฏว่า สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับกรรมาธิการยกร่างฯ คือ มี สส. ๔๐๐ คน โดยมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต (เขตละไม่เกิน ๓ คน) ๓๒๐ คน และ มาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนบัญชีรายชื่อ ๘๐ คน โดยแบ่งเป็น ๘ เขต ซึ่งผู้ที่อยู่ใน บัญชีรายชื่อจะต้องเป็นคนพื้นที่

ส่วนประเด็นย่อยอีกส่วนหนึ่งที่มีการอภิปรายกัน คือ

- การนับคะแนนแบบสัดส่วน ซึ่ง สสร.ส่วนหนึ่งเสนอว่าควรนำเอาคะแนน สส.เขตมานับรวมด้วย แต่คณะกรรมาธิการยกร่างฯ เห็นว่าควรนำมานับเฉพาะบัญชีรายชื่อ ๘๐ คน โดยยกเลิกคะแนนขั้นต่ำร้อยละห้าดังที่เคยใช้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ซึ่ง ที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการยกร่างฯ

- วุฒิสภาของ สส. โดยที่ประชุมเห็นว่าไม่ควรกำหนดเรื่องวุฒิสภา

- การสังกัดพรรคการเมือง ที่ประชุมเห็นว่าควรสังกัดพรรค

และในส่วนนี้คณะกรรมาธิการยกร่างฯ ได้เพิ่มเติมเข้ามาอีกหนึ่งมาตรา เป็น เรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน (ต่อมาคือมาตรา ๙๕) ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วย

ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา (มาตรา ๑๐๖-๑๑๖ ต่อมาเป็น ๑๑๑-๑๒๑) ถือว่าเป็น ส่วนที่มีการอภิปรายมากอีกส่วนหนึ่ง โดยก่อนการพิจารณานั้นคณะกรรมาธิการยกร่างฯ ได้มีการปรับแก้ไขหลายส่วน และปรับแก้จำนวนสมาชิกวุฒิสภาหรือ สว.จากเดิมที่

กำหนดไว้ ๑๖๐ คน เป็น ๑๕๐ คน รวมทั้งได้เพิ่มเข้ามาใหม่อีก ๒ มาตรา ๑)ว่าด้วยเรื่อง “การใช้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง สว.จังหวัดละ ๑ คน” และ ๒)ว่าด้วยเรื่อง “การกำหนดวันเลือกตั้ง กรณี สว.ที่มาจากการเลือกตั้งครบวาระ ต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายใน ๓๐ วัน กรณี สว.ที่มาจากการสรรหาครบวาระ ต้องกำหนดการสรรหาภายใน ๖๐ วัน”

สำหรับประเด็นหลักที่มีการอภิปรายกันมี ๓ ประเด็น คือ ๑)จำนวนของสมาชิกวุฒิสภา ๒)ที่มาหรือประเภทของสมาชิกวุฒิสภา ๓)ระบบการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งกลุ่มที่ขอแปรญัตติมีความคิดเห็นที่หลากหลาย เป็นต้นว่า

- บางกลุ่ม ให้มี สว. ๑๖๐ คน มาจากการเลือกตั้งทั้งหมดตามสัดส่วนของประชากร

- บางกลุ่ม ให้มี สว. ๑๖๐ คน มาจากการเลือกตั้งทั้งหมดตามสัดส่วนของประชากร ๑๒๐ คน และมาจากการสรรหา ๔๐ คน

- บางกลุ่ม ให้มี สว.มาจากการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดๆ ละ ๑ คน และมาจากการสรรหาไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนที่มาจากการเลือกตั้ง

- บางกลุ่ม ให้มี สว.มาจากการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดๆ ละ ๑ คน และมาจากการสรรหากลุ่มวิชาชีพ ๔๐ คน

- บางกลุ่ม ให้มี สว. ๑๖๐ คน มาจากการเลือกตั้ง ๗๖ คน และมาจากการสรรหา ๘๔ คน

- บางกลุ่ม ให้มี สว. ๒๐๐ คน มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด

หลังจากที่อภิปรายครบทุกกลุ่มแล้ว แต่ยังตกลงกันไม่ได้ ทำยที่สุดจึงต้องโหวตลงคะแนนที่ประเด็น คือ

๑. ประเด็นที่มาของ สว. ปรากฏว่ามีผู้เห็นด้วยกับคณะกรรมการการยก ร่างฯ (แบบผสมทั้งมาจากการเลือกตั้งและแต่งตั้ง) จำนวน ๕๐ ต่อ ๒๗ เสียง

๒. ประเด็นจำนวน สว. ปรากฏว่ามีผู้เห็นด้วยกับคณะกรรมการการยก ร่างฯ คือ ๑๕๐ คน จำนวน ๓๗ ต่อ ๓๕ เสียง งดออกเสียง ๑ คน ถือว่าชนะกันเฉียดฉิวอีก ครั้งหนึ่ง

๓. ประเด็นเขตเลือกตั้ง สว. ที่ประชุมเห็นด้วยกับการใช้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง จังหวัดละ ๑ คน

ส่วนประเด็นเรื่องคณะกรรมการสรรหา สว. มีผู้ขอแปรญัตติ ๒ กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งเสนอให้ตัด “ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษา และ ตุลาการศาลปกครอง” ออก และเพิ่ม “ผู้แทนองค์กรเอกชน” แทน ส่วนกลุ่มที่สองเสนอว่าควรเพิ่ม “ผู้แทนภาควิชาการ สื่อสารมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชนหรือภาคประชาชน” ด้วย ซึ่งในประเด็นนี้ คณะกรรมาธิการยกร่างฯ ได้แก้ไขจากร่างเดิม โดยตัด “ผู้พิพากษา และ ตุลาการศาลปกครอง” ออก และเปลี่ยนเป็น “บุคคลที่ศาลฎีกาเลือกมา และ บุคคลที่ศาลปกครองเลือกมา” แต่ที่ประชุมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับกลุ่มผู้แปรญัตติทั้งสองกลุ่มและการแก้ไขของกรรมาธิการ โดยขอกลับไปใช้ร่างเดิมของคณะกรรมการยกร่างฯ

สำหรับมาตราใหม่ที่คณะกรรมการยกร่างฯ เพิ่มเข้ามาอีก ๒ มาตรา ที่ประชุมเห็นด้วย

ส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง (มาตรา ๑๑๗-๑๓๐ ต่อมาเป็น ๑๒๒-๑๓๕) มีประเด็นที่อภิปรายกันนานประเด็นเดียว คือ เรื่อง “ในกรณีที่คณะกรรมการข้าราชการของรัฐสภาออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาสอบสวนนั้น” กลุ่มผู้แปรญัตติเห็นว่าที่ผ่านมามักไม่ได้รับความร่วมมือจึงเสนอให้เพิ่มความว่า “ให้คำสั่งเรียกดังกล่าวมีผลบังคับตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งต้องมีการโหวตคะแนน ปรากฏว่า สสร.เห็นด้วยกับกลุ่มผู้แปรญัตติ แต่ชนะกันเพียง ๑ เสียง

สำหรับในส่วนอื่นๆ มีเพียงการขอแปรญัตติปรับถ้อยคำบางส่วน แต่ที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการยกร่างฯ เป็นส่วนใหญ่

ส่วนที่ ๕ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา (มาตรา ๑๓๑-๑๓๒ ต่อมาเป็น ๑๓๖-๑๓๗) ส่วนนี้ที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการยกร่างฯ โดยไม่มีการปรับแก้ไข

ส่วนที่ ๖ การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๑๓๓-๑๓๖ ต่อมาเป็น ๑๓๘-๑๔๑) ในส่วนนี้คณะกรรมการการยกร่างฯ ได้ปรับแก้ไขบางส่วน ซึ่งสอดคล้องกับคำแปรญัตติของกลุ่มผู้แปรญัตติ และได้เพิ่ม “คณะรัฐมนตรี” ให้เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ รวมทั้งเพิ่มประเด็น “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับคืนให้รัฐสภาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขใหม่” ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วยทั้งสองส่วน

ส่วนการแปรญัตติแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง เสนอให้เพิ่มร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอีก ๓ ฉบับ คือ ๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ๒) ร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ๓) ร่างพระราชบัญญัติประมวลจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ แต่หลังจากกรรมการการยกร่างฯ ชี้แจง กลุ่มผู้แปรญัตติเห็นพ้องด้วยจึงขอถอนคำเสนอแปรญัตติ

กลุ่มที่สอง ไม่เห็นด้วย “กรณีการเสนอพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภารวมกัน ที่คณะกรรมการการยกร่างฯ กำหนดไว้ “จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้า” เนื่องจากเห็นว่าจำนวนดังกล่าวมากเกินไป จึงเสนอขอปรับเป็น “จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบ” ซึ่งคณะกรรมการการยกร่างฯ และที่ประชุมเห็นด้วย

กลุ่มที่สาม ขอให้ตัดความเกี่ยวกับ “การให้ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเสนอพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้” ซึ่งผู้แปรญัตติเห็นว่า น่าจะไม่ถูกหลักเรื่องการถ่วงดุลและการแบ่งแยกอำนาจนิติบัญญัติและศาล โดยกรรมการการยกร่างฯ ชี้แจงว่า ทั้ง ๓ องค์กรนี้มีเพียงสิทธิหรืออำนาจเสนอร่างเท่านั้น ไม่มีอำนาจในการอนุมัติพระราชบัญญัติ จึงไม่ทำให้องค์กรเหล่านี้มีอำนาจทางนิติบัญญัติ ซึ่งผู้ขอแปรญัตติรับได้

ส่วนที่ ๗ การตราพระราชบัญญัติ (มาตรา ๑๓๗-๑๔๗ ต่อมาเป็น ๑๔๒-๑๕๓) ในส่วนนี้คณะกรรมการการยกร่างฯ ได้ตัดมาตรา ๑๓๗ ออก โดยย้ายไปไว้ใน

หมวด ๓ ว่าด้วยรัฐสภา ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วย ส่วนประเด็นสำคัญที่ สสร.หลายกลุ่มขอแปรญัตติ คือ

๑. การให้ศาลหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นผู้เสนอพระราชบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรของตนเองได้ โดยผู้แปรญัตติเห็นว่า น่าจะให้เป็นอำนาจเฉพาะของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งกรรมาธิการยกร่างฯ ชี้แจงว่า องค์กรเหล่านี้เป็นเพียงผู้เริ่มเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรของตนเองเท่านั้น ไม่ได้เป็นผู้อนุมัติและเนื่องจากเดิมศาลสังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรมจะมีฝ่ายบริหารของกระทรวงดำเนินการให้ แต่ปัจจุบันศาลแยกเป็นอิสระจึงไม่มีเจ้าภาพดำเนินการให้ และรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ก็บัญญัติว่า ให้องค์กรเหล่านี้เสนอแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ โดย สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคณะกรรมการยกร่างฯ

๒. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนเท่าใดจึงจะเหมาะสมที่จะเข้าชื่อเสนอกฎหมายพระราชบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งคณะกรรมการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ คน” แต่ สสร.บางกลุ่มเสนอว่า “ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน” อีกกลุ่มหนึ่งเสนอว่า “ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คน” ห้ายี่สิบที่ประชุมเห็นด้วยที่จำนวน “ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน”

ส่วนที่ ๘ การควบคุมการตรากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๑๕๐-๑๕๑ ต่อมาเป็น ๑๕๔-๑๕๕) โดยที่ประชุมเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการยกร่างฯ ทุกมาตรา

ส่วนที่ ๙ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน (มาตรา ๑๕๖-๑๕๘ ต่อมาเป็น ๑๕๖-๑๖๒) ประเด็นสำคัญที่อภิปรายกัน คือ

๑. จำนวน สส.ที่จะเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ซึ่งคณะกรรมการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของ สส.ทั้งหมด” ส่วนกลุ่มผู้แปรญัตติเสนอว่า “ไม่น้อยกว่าสองในสามของ สส.ฝ่ายค้าน” แต่ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของ สส.ทั้งหมด”

๒. กรณีเสนอญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี เดิมคณะกรรมการการยก
ร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของ สส.ทั้งหมด” แต่ขอปรับใหม่เป็น “ไม่น้อย
กว่าหนึ่งในหกของ สส.ทั้งหมด” ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วย

๓. จำนวน สว.ที่จะขออภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีชี้แจงหรือแถลง
ข้อเท็จจริงโดยไม่ลงมติ ซึ่งคณะกรรมการการยกร่างฯกำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่าสามในห้า
ของ สว.ทั้งหมดหรือที่มีอยู่” ส่วนกลุ่มที่ขอแปรญัตติเสนอว่า “ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
สว.ที่มีอยู่” แต่ท้ายที่สุดที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็นจำนวน “ไม่น้อยกว่าหนึ่งใน
สาม”

หมวดที่ ๗ การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน

(มาตรา ๑๕๙-๑๖๑ ต่อมาเป็น ๑๖๓-๑๖๕) หมวดนี้มีประเด็นหลักที่อภิปรายกันสอง
ประเด็น คือ

๑. จำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ซึ่ง
คณะกรรมการการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ คน” โดยผู้แปรเสนอว่า “ไม่
น้อยกว่า ๕,๐๐๐” แต่ท้ายที่สุดที่ประชุมต่างเห็นพ้องต้องกันว่าให้มีจำนวน “ไม่น้อยกว่า
๑๐,๐๐๐ คน”

๒. จำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา
ให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง ซึ่งคณะกรรมการการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อย
กว่า ๒๐,๐๐๐ คน” ส่วนผู้แปรญัตติเสนอ “ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คน” แต่ สสร.ส่วนใหญ่
เห็นด้วยกับคณะกรรมการการยกร่างฯ

หมวดที่ ๘ การเงินการคลังและงบประมาณ (มาตรา ๑๖๒-๑๖๖
ต่อมาเป็น ๑๖๖-๑๗๐) ในหมวดนี้ส่วนใหญ่เป็นการปรับแก้ความ ส่วนประเด็นที่
อภิปรายกันคือ เรื่องงบกลางหรืองบฉุกเฉิน ซึ่งที่ประชุมเสนอว่า นอกจากต้องแสดงแผน
แล้ว ควรมีรายละเอียดเบื้องต้นด้วย โดยคณะกรรมการการยกร่างฯ ชี้แจงว่า ได้

กำหนดให้มีกฎหมายวางกรอบหรือหลักเกณฑ์ และวงเงินสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินแล้ว ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วย

นอกจากนี้ที่ประชุมยังเห็นด้วยกับคณะกรรมการการยกเว้นฯ ที่เพิ่มความเข้ามาว่า “ในกรณีที่มีการโอนหรือนำรายจ่ายตามงบประมาณที่กำหนดไว้ไปใช้ในรายการอื่นของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ให้รัฐบาลรายงานให้รัฐสภาทราบทุกหกเดือน”

หมวดที่ ๙ คณะรัฐมนตรี (มาตรา ๑๖๗-๑๗๒ ต่อมาเป็น ๑๗๑-๑๗๖)
ประเด็นที่อภิปรายกันค่อนข้างนานมีอยู่ ๓ ประเด็น

ประเด็นที่หนึ่ง ที่มาของนายกรัฐมนตรี ซึ่งคณะกรรมการการยกเว้นฯ กำหนดไว้ “ต้องมาจาก สส. เท่านั้น” ส่วนผู้แปรญัตติเสนอว่า “ไม่ควรระบุไว้ (บุคคลที่ไม่ใช่ สส.สามารถดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้)” แต่ที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคณะกรรมการการยกเว้นฯ

ประเด็นที่สอง วาระการดำรงตำแหน่งของนายกรัฐมนตรี เดิมคณะกรรมการการยกเว้นฯ กำหนดไว้ว่า “นายกรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันสองวาระหรือเกินกว่าแปดปีมิได้” แต่ได้ปรับแก้ไขใหม่เป็น “จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าแปดปีมิได้” ส่วนผู้แปรญัตติมีหลายกลุ่ม โดย

- กลุ่มที่ ๑ เสนอเช่นเดียวกับที่คณะกรรมการการยกเว้นฯ ปรับแก้ไข คือ “จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าแปดปีมิได้”

- กลุ่มที่ ๒ เสนอว่า “จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้”

- กลุ่มที่ ๓ เสนอ ให้ตัดส่วนนี้ออก คือ ไม่ควรกำหนดตายตัวไว้

ท้ายที่สุดที่ประชุมส่วนใหญ่มีมติให้กำหนดไว้ว่า “นายกรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าแปดปีมิได้”

ประเด็นที่สาม เรื่องบำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งคณะกรรมการการยกเว้นฯ ได้กำหนดไว้ แต่ สสร.ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยและเสนอให้ตัดออก

หมวดที่ ๑๐ ศาล (มาตรา ๑๙๓-๒๒๓ ต่อมาเป็น ๑๙๗-๒๒๘) มี ๕ ส่วน

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป (มาตรา ๑๙๓-๑๙๙ ต่อมาเป็น ๑๙๗-๒๐๓) มีผู้ขอแปรญัตติเพียงประเด็นเดียว คือ เพิ่มอีกหนึ่งมาตราว่าด้วย “ให้ประธานศาลฎีกาเป็นประธานของผู้พิพากษาศาลฎีกาในศาลทั้งหลาย” แต่หลังจากที่กรรมาธิการยกร่างฯ ชี้แจง ผู้ขอแปรญัตติได้รับได้จึงขอถอนคำเสนอแปรญัตติ

ส่วนที่ ๒ ศาลรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๐๐-๒๑๒ ต่อมาเป็น ๒๐๔-๒๑๗) ประเด็นที่อภิปรายหลัก ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง คุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านบริหารราชการแผ่นดินที่เคยเป็นอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี แต่เป็นเพียงการอภิปรายเพื่อทำความเข้าใจกระจำขจัดเพื่อบันทึกเป็นเจตนารมณ์ของความหมายของคำดังกล่าว ซึ่งค่อนข้างตีความได้หลายทาง

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามร่างของคณะกรรมาธิการยกร่างฯ กำหนดไว้ว่า “ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครอง ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้าน และประธานองค์กรอิสระซึ่งเลือกกันเอง” โดยมีผู้แปรญัตติสองกลุ่ม

- กลุ่มที่ ๑ เสนอให้เพิ่ม “ตัวแทนองค์กรภาคเอกชนหนึ่งคน”
- กลุ่มที่ ๒ เสนอว่า “ให้มาจาก บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกมา ๒ คน บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเลือกมา ๒ คน และบุคคลซึ่งที่ประชุมของคณะกรรมการศาลทหารเลือกมา ๑ คน”

แต่ที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการยกร่างฯ

ประเด็นที่สาม คະแนนในการคัดเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เดิมคณะกรรมาธิการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่าสามในสี่” แต่ สสร.บางส่วนไม่เห็นด้วยโดยเสนอ “ไม่น้อยกว่าสองในสาม” ซึ่งคณะกรรมาธิการยกร่างฯ และที่ประชุมเห็นด้วย

ส่วนที่ ๓ ศาลยุติธรรม (มาตรา ๒๑๓-๒๑๗ ต่อมาเป็น ๒๑๘-๒๒๒) ส่วนใหญ่เป็นการขอปรับแก้คำให้สมบูรณยิ่งขึ้น และ สสร.ส่วนใหญ่เห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการการ ประเด็นที่อภิปรายมีเพียงเรื่อง “องค์ประกอบของคณะกรรมการศาลยุติธรรม” แต่ที่ประชุมก็เห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการยกร่างฯ

ส่วนที่ ๔ ศาลปกครอง (มาตรา ๒๑๘-๒๒๒ ต่อมาเป็น ๒๒๓-๒๒๗) ประเด็นที่อภิปราย คือ เรื่องอำนาจของศาลปกครอง ซึ่งมีผู้แปรญัตติให้ปรับความหลายส่วน แต่ สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับร่างเดิมของคณะกรรมการยกร่างฯ และคณะกรรมการการยกร่างฯ ได้เพิ่มความอีกหนึ่งวรรคว่าด้วย “เขตอำนาจของศาลปกครองไม่รวมถึงการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรง” ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วย

ส่วนที่ ๕ ศาลทหาร (มาตรา ๒๒๓ ต่อมาเป็น ๒๒๘) ไม่มีผู้ขอแปรญัตติ (เห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการยกร่างฯ ทั้งหมด)

หมวดที่ ๑๑ องค์การตามรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๒๙-๒๔๙ ต่อมาเป็น ๒๒๙-๒๕๘) **ส่วนที่ ๑ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ** (มาตรา ๒๒๙-๒๔๕ ต่อมาเป็น ๒๒๙-๒๕๔) มี ๔ องค์การ คือ

๑. คณะกรรมการการเลือกตั้ง (มาตรา ๒๒๙-๒๓๔ ต่อมาเป็น ๒๒๙-๒๔๑) มีผู้ขอแปรญัตติและอภิปรายหลายประเด็น ประกอบด้วย

ประเด็นที่หนึ่ง จำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีผู้ขอแปรญัตติจาก “ประธาน ๑ คน และกรรมการ ๔ คน (ร่างเดิม)” เป็น “ประธาน ๑ คน และกรรมการ ๘ คน” แต่ สสร.ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเดิมคณะกรรมการการยกร่างฯ กำหนดไว้ว่า “มีจำนวน ๕ คน” แต่ได้ปรับแก้ไขใหม่ เป็นจำนวน ๗ คน โดยเพิ่มผู้ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกมา ๑ คน และผู้ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเลือกมา ๑ คน ส่วนกลุ่มผู้แปรญัตติแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม

- กลุ่มหนึ่ง เสนอให้เพิ่ม เป็น ๗ คน โดยเพิ่ม อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวน ๒ คน

- อีกกลุ่มหนึ่ง เสนอ ไม่ให้ระบุจำนวน โดยให้ประกอบด้วย ๑)บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกมา ๒ คน ๒)บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเลือกมา ๒ คน และ ๓)บุคคลซึ่งที่ประชุมของคณะกรรมการศาลทหารเลือกมา ๑ คน

โดยที่ประชุมเห็นด้วยกับจำนวน ๗ คน ตามที่คณะกรรมการมาธิการยกร่างฯ ได้รับแก้ไขใหม่

ประเด็นที่สาม เรื่องมติกรรมการในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการมาธิการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่” แต่สสร.บางส่วนไม่เห็นด้วยเสนอให้ปรับเป็น “ไม่น้อยกว่าสองในสาม” หรือ “เกินกึ่งหนึ่ง” ซึ่งคณะกรรมการมาธิการยกร่างฯ และที่ประชุมเห็นชอบให้ปรับเป็น “ไม่น้อยกว่าสองในสาม”

๒. ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (มาตรา ๒๓๕-๒๓๘ ต่อมาเป็น ๒๔๒-๒๔๕) ประเด็นหลักที่มีผู้ขอแปรญัตติและอภิปราย คือ

ประเด็นที่หนึ่ง เสนอขอเปลี่ยนชื่อ “ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา” เป็น “ผู้ตรวจการแผ่นดินแห่งชาติ” เพื่อให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ต่างๆ ที่เกิดจากการดำเนินการของรัฐและภาคราชการให้รัฐสภาพิจารณา เพราะชื่อเดิมเหมือนกับเป็นผู้ตรวจราชการของรัฐสภา ซึ่งคณะกรรมการมาธิการยกร่างฯ เห็นด้วยกับเหตุผลดังกล่าว แต่ขอปรับเป็น “ผู้ตรวจการแผ่นดิน” ซึ่งที่ประชุมก็เห็นด้วย

ประเด็นที่สอง จำนวนผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่คณะกรรมการมาธิการยกร่างฯ กำหนดไว้ “มีจำนวน ๓ คน” ซึ่งมีผู้ขอแปรญัตติเพิ่มเป็น “มีจำนวน ๗ คน” แต่ที่ประชุมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

ประเด็นที่สาม เรื่องอำนาจอิสระของผู้ตรวจการแผ่นดินในการตรวจสอบหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน โดยมีผู้แปรญัตติเสนอขอให้เพิ่มความ “ไม่รวมถึงอำนาจการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาล” ซึ่งคณะกรรมการมาธิการยกร่างฯ และที่ประชุมเห็นด้วย

๓. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (มาตรา ๒๓๙-๒๔๔ ต่อมาเป็น ๒๔๖-๒๕๑) มีผู้ขอแปรญัตติหลายกลุ่ม โดยแบ่งเป็น ๔ ประเด็น

ประเด็นที่หนึ่ง คุณสมบัติของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่คณะกรรมการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีหรือรองศาสตราจารย์” แต่ สสร.ผู้ขอแปรญัตติเห็นว่า ควรกำหนดเท่ากับองค์กรอื่นที่ผ่านมา คือ “ไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือศาสตราจารย์” เพราะภารกิจของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง จึงควรมีคุณสมบัติและประสบการณ์สูง ซึ่งคณะกรรมการยกร่างฯ และ สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วย

ประเด็นที่สอง มีผู้เสนอขอให้มี “กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด” เพื่อจะได้รับผิดชอบในระดับจังหวัด และผู้ร้องเรียนจะได้ไม่ต้องมาที่ส่วนกลาง อีกทั้งยังจะช่วยพิจารณาเรื่องราวร้องเรียนที่ยังค้างอยู่ ซึ่งมี สสร.เห็นด้วยกับกลุ่มผู้แปรญัตติ ๓๕ ต่อ ๓๒ เสียง

ประเด็นที่สาม เกี่ยวกับมติของรัฐสภาในการถอดถอนกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติออกจากตำแหน่ง ซึ่งคณะกรรมการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ต้องมีเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่” ผู้แปรญัตติไม่เห็นด้วยโดยเสนอว่า “ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้า” หรือ “มีเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่” แต่ สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคณะกรรมการยกร่างฯ

ประเด็นที่สี่ จำนวน สส.และ สว.เข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติร้ายแรงผิดปรกติหรือทุจริตต่อหน้าที่ โดยคณะกรรมการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของสมาชิกทั้งหมด” แต่มีผู้แปรญัตติเสนอว่า “ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้า” ซึ่ง สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับผู้ขอแปรญัตติ

๔. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา ๒๔๕ ต่อมาเป็น ๒๕๒-๒๕๔) วัสดรานี้คณะกรรมการยกร่างฯ ได้ปรับแก้ไขมาก่อนแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่สอดคล้องกับกลุ่มผู้แปรญัตติ และที่ประชุมก็เห็นด้วย แต่มีอีกหนึ่งประเด็นที่มีผู้เสนอ

แปรญัตติขอให้มี “กรรมการตรวจเงินแผ่นดินประจำจังหวัด” แต่ที่ประชุมไม่เห็นด้วย (เนื่องจากมาตรานี้มีหลายวรรค คณะกรรมาธิการยกร่างฯ จึงได้ปรับเป็น ๓ มาตรา)

ส่วนที่ ๒ องค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๔๖-๒๔๙ ต่อมาเป็น ๒๕๕-๒๕๘) มี ๓ องค์กร คือ

๑. อัยการ (มาตรา ๒๔๖ ต่อมาเป็น ๒๕๕) คณะกรรมาธิการยกร่างฯ ได้ปรับแก้ไขแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มผู้แปรญัตติ และที่ประชุมมีเพียงปรับข้อความให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเท่านั้น

๒. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (มาตรา ๒๔๗-๒๔๘ ต่อมาเป็น ๒๕๖-๒๕๗) คณะกรรมาธิการยกร่างฯ ได้ปรับแก้ไขบางส่วน และได้เพิ่มความอีกหนึ่งวรรคว่าด้วย “ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายได้” ที่ประชุมก็เห็นด้วย

๓. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (มาตรา ๒๔๙ ต่อมาเป็น ๒๕๙) ที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการยกร่างฯ ทั้งหมด

โดยในหมวดนี้มี สสร.สองกลุ่มขอแปรญัตติเพิ่มองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ อีก ๒ องค์กร คือ ๑)สภาทนายความ ซึ่งที่ประชุมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ๒)องค์กรส่งเสริมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มี สสร.ส่วนที่เห็นด้วยกับไม่เห็นด้วยใกล้เคียงกันมาก จึงต้องมีการโหวตเสียงถึงสองครั้ง ครั้งแรกส่วนที่เห็นด้วยชนะ ๒ เสียง แต่มีผู้งดออกเสียง ๗ คน ครั้งที่สองมีคะแนนเสียงเท่ากัน และมีผู้งดออกเสียง ๔ คน ต่อมา มี สสร.อีกส่วนหนึ่งเสนอว่า แทนที่จะตั้งองค์กรใหม่น่าจะเพิ่มอำนาจหรือภารกิจนี้ไว้ในองค์กรที่มีอยู่แล้ว เช่น อาจเพิ่มไว้ในส่วนของผู้ตรวจการแผ่นดิน ท้ายที่สุดที่ประชุมเห็นชอบให้เพิ่มภารกิจนี้ซึ่งเกี่ยวกับ “การติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ” ให้เป็นอีกหนึ่งหน้าที่หนึ่งของผู้ตรวจการแผ่นดิน

หมวดที่ ๑๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (มาตรา ๒๕๐-๒๖๙

ต่อมาเป็น ๒๕๙-๒๗๘) มี ๔ ส่วน

ส่วนที่ ๑ การตรวจสอบทรัพย์สิน (มาตรา ๒๕๐-๒๕๕ ต่อมาเป็น ๒๕๙-๒๖๔) ประเด็นหลักที่มีผู้ขอแปรญัตติและอภิปรายกัน คือ “การยื่นบัญชีทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ซึ่งมีผู้ขอแปรญัตติ ๒ กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง เสนอให้เพิ่ม “ข้าราชการ พนักงานของรัฐ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ” กลุ่มที่สอง เสนอให้เพิ่ม “กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ”

โดยคณะกรรมการกรรมาธิการฯ ชี้แจงว่า ในกรณีข้าราชการ พนักงานของรัฐ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ คงเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากมีจำนวนมากประมาณ ๒ ล้านคน และถ้าบุคคลเหล่านี้ทุจริต ประพฤติมิชอบ หรือ คอรัปชั่น ก็มีกฎหมายเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ควบคุมอยู่แล้ว ส่วนกรณีกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มาตรการนี้จะมิอยู่ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้นๆ อยู่แล้ว ซึ่งกลุ่มผู้ขอแปรญัตติรับได้

ส่วนที่ ๒ การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (มาตรา ๒๕๖-๒๖๐ ต่อมาเป็น ๒๖๕-๒๖๙) ที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการกรรมาธิการฯ โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๓ การถอดถอน (มาตรา ๒๖๑-๒๖๕ ต่อมาเป็น ๒๗๐-๒๗๔) เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีการขอแปรญัตติมาก ส่วนประเด็นที่อภิปรายกันมี ๖ ประเด็น

ประเด็นที่หนึ่ง เกี่ยวกับ “ผู้ที่ทุจริตต่อตำแหน่งและหน้าที่ ที่วุฒิสภามีอำนาจถอดถอน” มี สสร.เสนอให้เพิ่ม “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และข้าราชการ” ด้วย

ประเด็นที่สอง “การกระทำผิดของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” มีผู้เสนอให้เพิ่มความผิด เรื่อง “การแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” แต่หลังจากฟังคำชี้แจงของกรรมาธิการกรรมาธิการฯ กลุ่มผู้ขอแปรญัตติทั้งสองกลุ่มรับได้กับร่างของคณะกรรมการกรรมาธิการฯ จึงขอถอนคำแปรญัตติ

ประเด็นที่สาม “จำนวนของ สส. และ สว.ที่จะเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ซึ่งคณะกรรมการการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่” โดยผู้แปรญัตติเสนอไว้ “ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้า” แต่ที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการการยกร่างฯ

ประเด็นที่สี่ “กรณีสมาชิกวุฒิสภาเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกวุฒิสภาต่อประธานวุฒิสภา” มีผู้แปรญัตติเสนอว่า นอกจากจะยื่นต่อประธานวุฒิสภาแล้ว ควรเพิ่มประธานศาลฎีกาด้วย แต่ สสร.ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

ประเด็นที่ห้า “จำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในร่างของคณะกรรมการการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ คน” โดยผู้แปรญัตติเสนอ “ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท” แต่ สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการการยกร่างฯ

ประเด็นที่หก “มติของ สว.ในการถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่ง” โดยคณะกรรมการการยกร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่าสามในห้า” โดยผู้แปรญัตติเสนอ “ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง” ซึ่ง สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการการยกร่างฯ

ส่วนที่ ๔ การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (มาตรา ๒๖๖-๒๖๙ ต่อมาเป็น ๒๗๕-๒๗๘) ส่วนใหญ่เป็นเพียงการปรับความให้เหมาะสมและสมบูรณ์ขึ้น ประเด็นที่อภิปรายกันคือส่วนที่คณะกรรมการการยกร่างฯ เพิ่มใหม่เกี่ยวกับ “กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา ที่ให้ผู้เสียหายยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ตั้งผู้ไต่สวนอิสระทำหน้าที่ไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน แล้วยื่นต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

โดย สสร.ส่วนหนึ่งเห็นว่าจะทำให้เกิดกระบวนการไต่สวนขนานกันระหว่างคณะกรรมการไต่สวนอิสระ กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) เพราะตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กำหนดให้คณะกรรมการ ปปช.ดำเนินการเรื่องนี้อยู่แล้ว และเมื่อเกิดการไต่สวนคู่ขนาน

หรือมีการไต่สวนมากชุดมักจะทำให้จำนวนการสอบสวนอ่อน ยิ่งถ้าหลักฐานของทั้งสองคณะไปคนละทางยิ่งจะทำให้เกิดปัญหา จึงขอให้ยุติในส่วนนี้เป็นสองขั้วหรือเป็นช่วงต่อ คือ “ถ้าผู้เสียหายไปยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ปปช.แล้ว คณะกรรมการ ปปช.เห็นว่าไม่มีมูล ไม่รับ หรือให้คำร้องตกไป ผู้เสียหายอาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาขอให้ตั้งผู้ไต่สวนอิสระทำหน้าที่ไต่สวน แล้วยื่นฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ซึ่งคณะกรรมการการยกเว้นฯ เห็นด้วยกับหลักการนี้ แต่ขอปรับเล็กน้อย โดยให้ยื่นได้สองช่องทางคือที่คณะกรรมการ ปปช. หรือที่ศาลฎีกาให้ตั้งผู้ไต่สวนอิสระ แต่ถ้ายื่นต่อคณะกรรมการ ปปช.แล้ว จะไปยื่นให้ศาลฎีกาให้ตั้งผู้ไต่สวนอิสระไม่ได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ปปช.ไม่รับดำเนินการหรือดำเนินการล่าช้าเกินควร จึงจะสามารถยื่นให้ศาลฎีกาให้ตั้งผู้ไต่สวนอิสระสอบสวนได้ ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วยกับหลักการของคณะกรรมการการยกเว้นฯ และให้คณะกรรมการปรับความให้สมบูรณ์ต่อไป

หมวดที่ ๑๓ จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ (มาตรา ๒๗๐-๒๗๑ ต่อมาเป็น ๒๗๙-๒๘๐) ที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการการยกเว้นฯ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวดที่ ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๒๗๒-๒๘๑ ต่อมาเป็น ๒๘๑-๒๙๐) คณะกรรมการการยกเว้นฯ ได้ปรับแก้ความและเพิ่มความหลายส่วน ซึ่งสอดคล้องกับผู้ขอแปรญัตติ ส่วนการอภิปรายส่วนใหญ่เป็นการปรับถ้อยคำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ประเด็นที่อภิปรายกันนาน คือ

ประเด็นที่หนึ่ง การกำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้แปรญัตติเสนอว่า “ต้องมีคณะกรรมการที่มาจากการปกครองลักษณะท้องถิ่น(กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) เข้ามามีส่วนร่วม” ซึ่งอภิปรายกันค่อนข้างนาน ท้ายที่สุดจึงต้องลงมติ ปรากฏว่า สสร.ส่วนใหญ่ยืนตามร่างเดิมของคณะกรรมการการยกเว้นฯ

ประเด็นที่สอง เรื่องสมาชิกสภาท้องถิ่น มีผู้แปรญัตติเสนอให้กำหนดว่า “มีสัดส่วนชายหญิงใกล้เคียงกัน” เพราะเห็นว่าปัจจุบันมีสมาชิกสภาท้องถิ่นที่เป็นหญิง

น้อยมาก ซึ่งคณะกรรมการการยกเว้นฯ ชี้แจงว่า สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงและรัฐธรรมนูญก็ไม่มีข้อกำหนดให้ผู้หญิงลงรับสมัครเลือกตั้ง หากกำหนดไว้ตามที่ผู้แปรญัตติเสนอจะเป็นการผิดหลักและเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชน แต่กลุ่มผู้แปรญัตติยืนยันคำเสนอแปรญัตติ จึงต้องมีการโหวตลงคะแนน ปรากฏว่า สสร.ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคณะกรรมการการยกเว้นฯ ๓๗ ต่อ ๑๙ เสียง

ประเด็นที่สาม จำนวนประชาชนที่จะเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งมีผู้แปรญัตติเสนอว่า “ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” แต่คณะกรรมการการยกเว้นฯ ไม่เห็นด้วย โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากแต่ละท้องถิ่นมีจำนวนประชากรแตกต่างกัน เช่น กรุงเทพฯ ถ้าจะถอดถอนผู้ว่ากรุงเทพฯ แทบจะทำได้เลย ดังนั้นจึงขอยืนตามร่างเดิม คือ “เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด” ซึ่งมีอยู่แล้วตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ แต่มีปัญหาในการปฏิบัติเช่นกัน ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงต่อไป จึงขอให้บันทึกเป็นเจตนารมณ์ว่า จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งผู้แปรญัตติและที่ประชุมเห็นชอบด้วย

หมวดที่ ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๘๒ ต่อมาเป็น ๒๙๑) ประเด็นที่อภิปรายกันมาก ประกอบด้วย

ประเด็นที่หนึ่ง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภารวมกัน ที่จะยื่นญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ โดยในร่างของคณะกรรมการการยกเว้นฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้า” ซึ่งมีผู้ขอแปรญัตติสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งเสนอ “ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบ” ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเสนอให้แก้เป็น “ให้สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งกรรมาธิการวิสามัญคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาผลการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ และจัดทำรายงานพร้อมข้อเสนอแนะในการแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อสภาผู้แทนราษฎร” แต่หลังจากฟังกรรมาธิการการยกเว้นฯ ชี้แจง ผู้ขอแปรญัตติพอใจ จึงขอถอนคำแปรญัตติ

ประเด็นที่สอง จำนวนประชาชนที่จะเข้าชื่อเสนอกฎหมายหรือแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยในร่างของคณะกรรมการการร่างฯ กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน” มีผู้แปรญัตติเสนอ “ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน” กลุ่มหนึ่ง และเสนอ “ไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ คน” กลุ่มหนึ่ง แต่หลังจากอภิปรายกันอย่างยาวนาน ท้ายที่สุดที่ประชุมเห็นชอบให้กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน”

บทเฉพาะกาล (มาตรา ๒๘๓-๒๘๙ ต่อมาเป็น ๒๙๒-๓๐๙) ประเด็นที่อภิปรายกันมาก ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง การกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้ หลังจากอภิปรายกันที่ประชุมเห็นชอบให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายใน ๙๐ วัน ส่วนการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ทั้งเลือกตั้งและสรรหา) ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕๐ วัน นอกจากนี้ที่ประชุมยังมีมติเห็นชอบให้ผู้เคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาเมื่อปี ๒๕๔๙ (๑๙ เมษายน) สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้ แต่สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งในปี ๒๕๔๓ ไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้

ประเด็นที่สอง เรื่องการดำรงตำแหน่งต่อของกรรมการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ (เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับนี้ประกาศใช้) เดิมคณะกรรมการการร่างฯ กำหนดไว้ “ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ” แต่ได้ปรับแก้ใหม่เป็น “ไม่เกินกึ่งหนึ่งของวาระ” ส่วนผู้ขอแปรญัตติมีหลายกลุ่ม

- กลุ่มกรรมการการร่างฯ เสียงข้างน้อย ขอยืนตามร่างเดิม
- บางกลุ่มเสนอว่า กรรมการการเลือกตั้ง และ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ควรสิ้นสุดวาระ เพราะกรรมการชุดปัจจุบันของสององค์กรนี้มาจากรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๙ ควรจะสิ้นสุดวาระตามรัฐธรรมนูญ และสรรหาใหม่
- บางกลุ่มเสนอว่า เฉพาะกรรมการการเลือกตั้ง และ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติชุดปัจจุบัน ควรมีวาระกึ่งหนึ่ง

- บางกลุ่มเสนอว่า ให้องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งต่อไปไม่เกิน ๒ ปีนับจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

แต่หลังจากการอภิปรายที่ประชุมมีข้อสรุปดังนี้

๑. ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ โดยเริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

๒. กรรมการสิทธิมนุษยชน คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการฯ ชุดใหม่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

ช่วงสุดท้ายของการแปรญัตติและการลงมติรับร่างรัฐธรรมนูญ

หลังจากสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการประชุมแปรญัตติร่างรัฐธรรมนูญตลอด ๑๗ วัน ๑๗ คืน ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ (ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๐ ถึงครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๐) การแปรญัตติรายมาตราจึงเสร็จเรียบร้อย โดยสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ให้คณะกรรมการกร่างฯ ไปดำเนินการปรับแก้ไขตามมติที่ประชุม และให้นำเสนอที่สภาร่างรัฐธรรมนูญในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เพื่อพิจารณาความถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วนทั้งฉบับ

การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ) วันพฤหัสบดีที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เป็นการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการแปรญัตติแล้ว ซึ่งมีเนื้อหา รวมทั้งสิ้น ๑๕ หมวด และ ๑ บทเฉพาะกาล รวม ๓๐๙ มาตรา (ซึ่งเพิ่มขึ้นจากฉบับรับฟังความคิดเห็น ๑๐ มาตรา) การพิจารณาในวันนี้ถือเป็นการตรวจทานทีละมาตรา มีเพียงการปรับแก้ถ้อยคำ การใช้ภาษา บรรทัดตอน โดยไม่มีการแก้ไขหลักการแต่อย่างใด

วันศุกร์ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ) เพื่อพิจารณาลงมติว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ในการพิจารณาในวันนี้ไม่มีการอภิปราย ส่วนวิธีการออกเสียงลงมติที่ประชุมเห็นชอบให้ใช้วิธีการเรียกขานชื่อ

สมาชิกเป็นรายบุคคลและลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีการตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๕ คน ทำหน้าที่ควบคุมการตรวจนับคะแนน ประกอบด้วย

๑. นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์
๒. นายจรัส สุวรรณมาลา
๓. นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร
๔. นายวินัส มานมุงศิลป์
๕. นางรุจิรา เตชางกูร

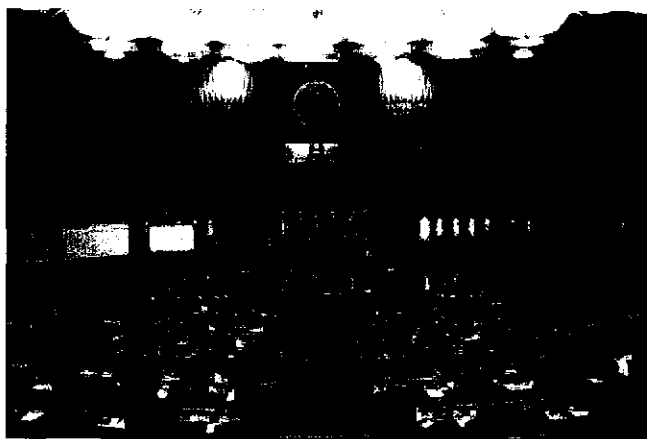
โดยให้นายพิฑูร พุ่มหิรัญ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ปฏิบัติหน้าที่ เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) เป็นผู้อ่านรายชื่อสมาชิกตามลำดับอักษร และเมื่อ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอ่านรายชื่อสมาชิกท่านใดแล้ว ผู้นั้นจะยืนขึ้น และออกเสียงลง มติผ่านไมค์โครโฟนว่า เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ หรืองดออกเสียง

ผลการลงมติ ปรากฏว่า มีผู้ลงมติให้ความเห็นชอบ ๙๘ เสียง ส่วนสมาชิกสภา ร่างรัฐธรรมนูญอีก ๒ คน ตีตกภารกิจไม่อยู่ในที่ประชุม จึงเป็นอันว่าที่ประชุม สสร.มีมติเป็น เอกฉันท์เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

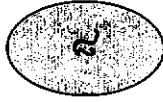
จากนั้นที่ประชุม สสร.ได้พิจารณากำหนดวันเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญฯ ฉบับ ลงประชามติ ให้แก่ประชาชน เพื่อให้เป็นไปตามประกาศของสภาร่างรัฐธรรมนูญเรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และการออกเสียงประชามติ พุทธศักราช ๒๕๕๐ และที่ประชุมได้มีมติกำหนดให้วันอังคารที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เป็นวันนำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ออกเผยแพร่ให้ ประชาชนทราบ

ต่อมาที่ประชุม สสร. ได้พิจารณากำหนดวันออกเสียงประชามติ โดย กำหนดให้วันอาทิตย์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นวันลงประชามติ

พอถึงตอนปิดประชุม สสร.ทุกคนได้ยืนขึ้น และปรบมือแสดงความยินดี ร่วมกัน จากนั้นทุกคนจึงได้เดินออกจากห้องประชุม

การประชุมแปรมติของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

สรุปการจัดทำรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๕๐

การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญพุทธศักราช ๒๕๕๐ ของสภาร่างรัฐธรรมนูญชุดนี้ แตกต่างจากการจัดทำรัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๕๔๐ อย่างสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นสภาวะการณ์ทางการเมือง ความขัดแย้งและแตกแยกของสังคม ที่มาของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการต่อต้านและกระแสไม่รับร่างรัฐธรรมนูญตั้งแต่ยังไม่เริ่มยกร่าง ซึ่งปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้ทำให้การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ของ สสร.ต้องอยู่ในสภาวะกดดันและยากลำบากไม่น้อย ดังที่นักวิชาการผู้ผ่านประสบการณ์ในการร่างรัฐธรรมนูญหลายฉบับท่านหนึ่งถึงกับเปรียบเทียบบรรยากาศการร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี่ว่า

“...สภาร่างรัฐธรรมนูญชุดปัจจุบันต้องทำหน้าที่อยู่ระหว่างพญาช้างสารที่กำลังชนกัน คือ ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลเก่า กับฝ่ายสนับสนุนรัฐบาลเก่า หากการร่างรัฐธรรมนูญไม่สามารถหาจุด “สมดุล” ที่เหมาะสมได้ ก็ไม่แน่ว่าร่างรัฐธรรมนูญจะผ่านประชามติ เพราะฝ่ายที่สูญเสียย่อมต้องระดมสรรพกำลังชักชวนประชาชนไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ...”^๑

นอกจากสภาวะการณ์ทางการเมืองข้างต้นแล้ว สสร.ชุดนี้เอง ยังถูกมองจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยว่า “เป็นร่างทรง คมช.” อีกทั้งในการร่างรัฐธรรมนูญยังต้องร่างภายใต้เงื่อนไขหลายประการ เป็นต้นว่า ต้องร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน เมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วต้องทำคำชี้แจงด้วยว่ามีความแตกต่างจากรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ อย่างไร รวมทั้งต้องเผยแพร่ให้ประชาชนรับรู้และให้ประชาชนเป็นผู้ออกเสียงประชามติหรือตัดสินใจด้วยว่า “เห็นชอบ” หรือ “ไม่เห็นชอบ” ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้

^๑ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, *สภาร่างชุดปัจจุบันกับสภาร่างชุดแรก*, มติชนรายวัน ฉบับวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๐ หน้า ๑๑

ถึงกระนั้นก็ตาม สสร.ทั้ง ๑๐๐ คน ต่างมีความตั้งใจอย่างยิ่งยวดและทุ่มเททั้งร่างกายและสติปัญญาในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการทำหน้าที่เพื่อสังคมส่วนรวมและหาทางออกในการฝ่าวิกฤติทางสังคมการเมืองของประเทศ ซึ่งความตั้งใจและทุ่มเทดังกล่าวจะเห็นได้จากการปฏิบัติหน้าที่แทบจะทันทีหลังจากได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

โดยในช่วงแรก สสร.ได้เร่งประชุมเพื่อวางกรอบในการทำงานและแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อทำการยกร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการชุดต่าง ๆ อีก ๑๔ คณะ รวมทั้งคณะกรรมการวิสามัญประจำจังหวัดต่าง ๆ อีก ๗๖ คณะ เพื่อปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนให้การร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้มีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน รวมทั้งเพื่อให้การยกร่างเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเสร็จทันเวลา

ช่วงระหว่างการยกร่างนั้น หัวใจสำคัญอยู่ที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ต้องทำงานกันอย่างเคร่งเครียด ส่วนหน่วยสนับสนุนหรือคณะกรรมการชุดอื่นๆ ก็ออกปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็งไม่ต่างกัน โดยเฉพาะคณะกรรมการรับฟังความเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้ง ๔ ภาค และคณะกรรมการประจำจังหวัดที่ต้องดำเนินการรับฟังและระดมความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อนำข้อมูลและความคิดเห็นต่าง ๆ มาให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ในช่วงของการยกร่างนี้ ประเด็นซึ่งเป็นที่ถกกันค่อนข้างมากของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ และเป็นที่สนใจของนักวิชาการและสังคมเห็นจะเป็นเรื่อง ที่มาและวาระการดำรงตำแหน่งของนายกรัฐมนตรี จำนวนและที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภายังคงมีหรือไม่ ถ้ามีจำนวนจะเป็นเท่าใดและที่มาควรเป็นอย่างไร การอภิปรายหรือตรวจสอบรัฐบาลในสภาจะใช้จำนวนสมาชิกกี่เสียง ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองง่ายขึ้นและมีสิทธิทางการเมืองเพิ่มขึ้นอย่างไร เป็นต้น

ส่วนกลุ่มต่าง ๆ ก็ออกมาเสนอและเรียกร้องให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติสิ่งที่กลุ่มเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมและของกลุ่มไว้ใน

รัฐธรรมนูญ เป็นต้นว่า กลุ่มพระสงฆ์และองค์กรชาวพุทธที่ต้องการให้บรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ว่า “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ” สมาคมคนตาบอด และกลุ่มคนพิการที่ต้องการให้บัญญัติเรื่องสิทธิผู้พิการ กลุ่มหลากหลายทางเพศที่ต้องการให้บัญญัติเรื่องสิทธิเสรีภาพเกี่ยวกับเพศสภาพ (gender) กลุ่มเกษตรกรที่ต้องการให้บัญญัติเรื่องที่ทำกินและการสนับสนุนอาชีพเกษตร กลุ่มแรงงานที่ต้องการเรื่องคุ้มครองแรงงาน กลุ่มวิชาชีพสื่อมวลชน กลุ่มวิชาชีพครู กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กลุ่มศิลปิน กลุ่มพรรคการเมือง เป็นต้น

หลังจากดำเนินการยกร่างรัฐธรรมนูญไปพร้อม ๆ กับการรับฟังความเห็นและข้อเสนอของกลุ่มต่าง ๆ ตั้งแต่ปลายเดือนมกราคม ๒๕๕๐ จนถึงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๐ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญร่างแรกหรือฉบับรับฟังความคิดเห็นเสร็จ ซึ่งมีทั้งหมด ๒๙๙ มาตรา จากนั้นจึงได้ส่งร่างรัฐธรรมนูญให้หนังสือพิมพ์เพื่อพิมพ์เผยแพร่ และส่งมอบให้สภาร่างรัฐธรรมนูญในวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๐ รวมทั้งส่งมอบให้แก่องค์กรต่าง ๆ ๑๒ องค์กรตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๑

เมื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับรับฟังความคิดเห็นออกสู่สายตาสังคมไทยได้มีกลุ่มต่าง ๆ ออกมาแสดงความคิดเห็น ทั้งในส่วนที่เห็นด้วย ส่วนที่เห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไข และส่วนที่เห็นว่าควรเพิ่มเติม สำหรับ ๑๒ องค์กรที่ต้องให้ความเห็นตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดนั้น ต่างก็ได้เสนอให้ปรับปรุงหลายมาตรา แต่ที่มีความเห็นไปในทางเดียวกันคือ ให้ตัดมาตรา ๖๘ วรรคสอง เกี่ยวกับองค์กรแก้วิกฤติชาติ ออก

ช่วงการแปรรูปได้ มี สสร.ลงชื่อเสนอคำแปรญัตติรวม ๗ ญัตติ(กลุ่ม) แต่เมื่อรวมกับการขอแก้ไขของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อย จะเป็น ๘ ญัตติ โดยการอภิปรายแปรญัตติจะเรียงตามลำดับมาตรา ซึ่งคำแปรญัตติของ สสร.ทั้ง ๗ กลุ่ม รวมทั้งสิ้น ๑๒๑ มาตรา

โดยสภาร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดระยะเวลาการแปรญัตติไว้ ๑๙ วัน คือ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ กลุ่มที่ขอแปรญัตติแต่ละกลุ่มต่างก็ทำงานเตรียม

ข้อมูลเพื่อใช้อภิปรายกันอย่างเต็มที่ และบรรยากาศการอภิปรายแปรญัตติก็เป็นไปอย่างเข้มข้นเพราะแต่ละกลุ่มต่างนำข้อมูลมาสนับสนุน บางประเด็นอภิปรายกันนานหลายชั่วโมง ส่วนบรรยากาศภายนอกสภาก็มีกลุ่มต่าง ๆ ออกมาเรียกร้อง กดดัน และสนับสนุนผู้อภิปราย กลุ่มที่โดดเด่นและเป็นที่สนใจของสังคมและสื่อมวลชนเห็นจะเป็นกลุ่มพระสงฆ์ที่ปักหลักชุมนุมตั้งแต่เริ่มยกร่าง อย่างไรก็ตาม สสร.ทั้งคณะก็สามารถฝ่าวิกฤติและอุปสรรคต่าง ๆ มาได้ และในที่สุดวันศุกร์ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ สสร.ได้มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ และกำหนดให้นำร่างรัฐธรรมนูญพิมพ์เผยแพร่แก่ประชาชนทุกครัวเรือน จำนวน ๒๐ ล้านเล่ม โดยจัดส่งให้ถึงมือประชาชนในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ รวมทั้งได้กำหนดให้วันอาทิตย์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นวันออกเสียงประชามติ

แม้ สสร.จะปิติยินดีและสบายใจที่ร่างรัฐธรรมนูญเสร็จทันตามกำหนด แต่ สสร.ยังมีภารกิจที่หนักหน่วงสำหรับสภาร่างรัฐธรรมนูญอีกอย่างหนึ่ง คือ การออกเสียงประชามติของประชาชน เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ของสังคมไทย อีกทั้งยังมีกลุ่มหลายกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญและวonderงคให้ประชาชนไม่รับหรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ดังนั้น สสร.จึงได้ร่วมแรงร่วมใจกันอีกครั้งในการชี้แจง อธิบาย และวonderงคให้ประชาชนไปออกเสียงประชามติ ถึงแม้ภารกิจนี้จะมีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.)เป็นผู้รับผิดชอบหลักก็ตาม

และแล้วในวันออกเสียงประชามติปรากฏว่า ประชาชนได้ลงมติ “เห็นชอบ” ให้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ จำนวน ๑๔,๗๒๗,๓๐๖ เสียง และ “ไม่เห็นชอบ” จำนวน ๑๐,๗๔๗,๔๔๑ เสียง ต่อมาวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้ส่งผลการออกเสียงประชามติอย่างเป็นทางการให้สภาร่างรัฐธรรมนูญ

ในส่วนของคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญนั้น ได้จัดทำภารกิจสุดท้ายคือการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเฉพาะที่จำเป็นสำหรับการเลือกตั้ง ๓ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระ

ราช-บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการ
ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา แล้วเสร็จในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ และได้ส่งมอบให้
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติในช่วงเย็นวันเดียวกันนั่นเอง

เป็นอันว่าภารกิจในการจัดทำรัฐธรรมนูญของ สสร.ชุดนี้สำเร็จเสร็จสิ้นอย่าง
สมบูรณ์ ทั้งนี้ก็ด้วยความทุ่มเท ความตั้งใจ ความวิริยะ อุตสาหะ และความเป็นเอกภาพ
ของ สสร.ทุกคน

เป็นความจริงโดยไม่ต้องสงสัยว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่มีผู้ที่เห็นด้วยทั้งหมด
ทั้งในสภาร่างรัฐธรรมนูญและนอกสภา แต่ข้อยุติและผลสำเร็จครั้งนี้ ก็เป็นผลมาจาก
ความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งที่สนับสนุน เสนอแนะ ได้แย้ง จนกระทั่งเกิดการเรียนรู้ทาง
การเมือง และเป็นประวัติศาสตร์อีกหน้าหนึ่งของสังคมการเมืองไทย นอกจากนี้การ
ออกเสียงประชามติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญของประชาชนในครั้งนี้ ยังเป็นจุดเริ่มต้นหรือ
นัยสำคัญที่จะทำให้กระบวนการทำประชามติหรือประชาพิจารณ์ประเด็นสาธารณะต่าง ๆ
ของสังคมไทยในอนาคตอันใกล้ เป็นจริงเป็นจังเสียที

สภาร่างรัฐธรรมนูญขอขอบคุณทุกฝ่ายที่ให้ความสนับสนุน ให้ข้อเสนอแนะ
ข้อติติง และให้ความไว้วางใจ ตลอดจนเข้าร่วมในกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้
และขอชื่นชมการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนทุกแขนง ที่เฝ้าติดตามอย่างอุตสาหะและ
ถ่ายทอดความเป็นไปของการร่างรัฐธรรมนูญไปสู่ประชาชนอย่างต่อเนื่องและเป็นกลาง

ท้ายที่สุดขอแสดงความขอบคุณและซาบซึ้งใจในความทุ่มเทและอุทิศตน
ให้กับการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ของ สสร. กรรมการธิการ อนุกรรมการธิการ และคณะทำงาน
ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกคน และจะสัมผัสเสียมิได้ที่จะต้องขอบคุณประชาชนชาวไทยที่พร้อม
ใจกันไปออกเสียงประชามติครั้งสำคัญครั้งนี้

ผลการออกเสียงประชามติ

จำนวนผู้สิทธิออกเสียงประชามติ

ชาย

หญิง

จำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติ

เห็นชอบ

ไม่เห็นชอบ

งดออกเสียง

ผู้มีสิทธิมาใช้สิทธิออกเสียงประชามติมากที่สุด

ผู้มีสิทธิมาใช้สิทธิออกเสียงประชามติน้อยที่สุด

๙๖,๖๕๘,๑๗๖

คน

๒๒,๑๙๗,๖๕๖

คน

๒๓,๕๑๐,๕๒๒

คน

๒๕,๙๗๗,๙๕๙

คน

(๘๗.๖๖%)

๑๕,๗๒๗,๓๐๖

คน

(๕๕.๖๗%)

๑๐,๗๕๗,๕๕๑

คน

(๓๕.๖๗%)

๕๑๙,๒๐๗

ใบ

(๑.๖๓%)

ล้านคน

(๙๘.๓๗%)

สิบล้าน

(๙๘.๓๗%)

ผลการออกเสียงประชามติ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการการเลือกตั้ง

มอบผลการลงประชามติ ให้นายบรรณิทธิ์ เศรษฐบุตร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๐ ณ อาคารรัฐสภา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑
รายนามสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

๑.	นายธนิต เศรษฐบุตร	ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๒.	นายเสรี สุวรรณภานนท์	รองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง
๓.	นายเดโช สนวนานนท์	รองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง
๔.	นายกนก โตสุรัตน์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๕.	นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๖.	นายกฤษฎา ไข้วฒนาณกุล	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๗.	นายกมลนรงค์ จันทิก	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๘.	นายการุณ ไสงาม	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๙.	นายกิตติ ตีระเศรษฐ์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๑๐.	นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๑๑.	นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๑๒.	นายคมสัน โพธิ์คง	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๑๓.	นายจรัญ ภักดีอนากุล	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๑๔.	นายจรัส สุวรรณมาลา	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๑๕.	นายจตุพันธ์ ภิรมย์ภักดี	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๑๖.	นายเจริญศักดิ์ โจนนฤทธิพิเชษฐ์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๑๗.	นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๑๘.	นาย ชัยนาท ศรีเสมาเมือง	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๑๙.	นายชนินทร์ บัวประเสริฐ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๒๐.	นายชวลิต หมื่นนุช	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๒๑.	นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๒๒.	นายชาติชาย แสงสุข	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๒๓.	นายชาลี กางอิม	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๒๔.	นายชำนาญ ภูวลัย	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๒๕.	นายชูชัย ศุภวงศ์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๒๖.	นายโชคชัย อักษรนันท์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๒๗.	นายไชยยศ เหมะรัชตะ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๒๘.	นางดวงสุดา เตโชติรส	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๒๙.	นายธนพิชญ์ มูลพฤกษ์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๓๐.	พลตำรวจโท ธรรมนิตย์ ปิตะนิตะบุตร	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๓๑.	นายธวัช บวรวิชัยกุล	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๓๒.	นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๓๓.	นายธีรวัฒน์ ร่มไทรทอง	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๓๔.	นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๓๕.	นายนิธย์ วังวิวัฒน์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

๓๖. นายนิมิตร ชัยจิระธิกุล	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๓๗. นายนุรักษ์ มาประณีต	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๓๘. นายปรกรณ์ ปรียาการ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๓๙. นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๔๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๔๑. นายประวิทย์ อัครชิโนเรศ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๔๒. นายประสงค์ พิฑูรกิจจา	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๔๓. นายปริญญา ศิริสารการ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๔๔. นางพรรณราย แสงวิเชียร	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๔๕. นางสาวพวงเพชร สารคุณ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๔๖. นายพิเชียร อำนาจวรประเสริฐ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๔๗. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๔๘. พลเรือเอก พิศศักดิ์ วัชรมูล	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๔๙. นายไพบูลย์ วรหะไพฑูรย์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๕๐. นายไพโรจน์ พรหมสาสน์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๕๑. นายมนตรี เพชรขุ้ม	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๕๒. นางมณฑุศรี โชติเทวัญ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๕๓. นายมานิจ สุขสมจิตร	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๕๔. พลตำรวจเอก มีชัย นุกูลกิจ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๕๕. นายรัฐ ชุกกลิ่น	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๕๖. นางรุจิรา เตชางกูร	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๕๗. นายวรากรณ์ สามโกเศศ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
	(ลาออกเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)
๕๘. นายวัชรา ทงส์ประภัศร	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๕๙. นายวิชัย รูปขำดี	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๖๐. นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๖๑. นายวิชัย ศรีขวัญ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๖๒. นายวิชา มหาคุณ	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๖๓. นายวิฑธยา บริบูรณ์ทรัพย์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๖๔. นายวิฑธยา คชเชื่อน	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๖๕. นายวิฑธยา งานทวี	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๖๖. นายวิทวัส บุญญสถิต	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๖๗. นายวินัส มานมุงศิลป์	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๖๘. นายวุฒิชชาติ กัลป์ยานมิตร	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๖๙. นายวุฒิสาร ตันไชย	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๗๐. นายศรีราชา เจริญพานิช	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๗๑. นายศักดิ์ชัย อุ้นจิตติกุล	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
๗๒. นายศักดิ์นรินทร์ เขื่อนอ้น	สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคผนวก ๒

รายนามคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอัศวินวิทย์ สุมาวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายจรัญ ภักดีธนากุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชูชัย ศุภวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	เลขานุการคณะกรรมการ
๗. นายอัษฎพร จารุจินดา	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๘. นางกาญจนาภรณ์ สีวิโรจน์	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
๙. นายคมสัน โพธิ์คง	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สาม
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อดิพัทธ์ เชื้อบุญชัย	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สี่
๑๑. นายทองทอง จันทรางศุ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๔. นายปกรณ์ ปรียากร	โฆษกคณะกรรมการ
๑๕. ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการ
๑๖. ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ	กรรมการ
๑๗. นายเดชอุดม ไกรฤทธิ	กรรมการ
๑๘. นายวิจิตร สุระกุล	กรรมการ
๑๙. นายธนพิชฌ์ มูลพฤษ	กรรมการ
๒๐. รองศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์	กรรมการ
๒๑. นายนุรักษ์ มาประณีต	กรรมการ
๒๒. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๒๓. นางสาวพวงเพชร สารคุณ	กรรมการ
๒๔. นายไพโรจน์ พรหมสาสน	กรรมการ
๒๕. นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด	กรรมการ
๒๖. นายมานิจ สุขสมจิตร	กรรมการ
๒๗. นายวิจิตร วิชัยสาร	กรรมการ
๒๘. นายวิทยา งานทวี	กรรมการ
๒๙. รองศาสตราจารย์ยุฒิสาร ตันไชย	กรรมการ
๓๐. รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช	กรรมการ
๓๑. นางสดศรี สัตยธรรม	กรรมการ
๓๒. นายสนั่น อินทรประเสริฐ	กรรมการ
๓๓. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	กรรมการ
๓๔. นางอังคณา นีละไพจิตร	กรรมการ
๓๕. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ

ภาคผนวก ๓

รายนามคณะกรรมการวิสามัญบัณฑิตเจตนารมณ์

จัดทำหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม

๑.	นายเดโช สนวนนท์	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายวรากรณ์ สามโกเศศ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง (ลาออกเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)
๓.	นายคมสัน โพธิ์คง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๔.	นายวีระ โรจน์พจนรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๕.	พลตำรวจเอก มีชัย นุกูลกิจ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญานันต์	เลขานุการคณะกรรมการ
๗.	นายวัชรินทร์ บัณฑิตวิทยาสกุล	โฆษกคณะกรรมการ
๘.	นายเจษฎา อนุจรี	กรรมการ
๙.	รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี	กรรมการ
๑๐.	นางเรืองรวิ เกตุผล	กรรมการ
๑๑.	นายคณิต วัลยะเพ็ชร	กรรมการ
๑๒.	นายจำเริญ วราภรณ์	กรรมการ
๑๓.	นางถวิลวดี บุรีกุล	กรรมการ
๑๔.	นายทวิชา หวังโกศา	กรรมการ
๑๕.	นายประโกชน์ สภาวสุ	กรรมการ
๑๖.	นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท	กรรมการ
๑๗.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชญา บัวศรี	กรรมการ
๑๘.	นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล	กรรมการ
๑๙.	นางสาวศศิธารา พิชัยชาญณรงค์	กรรมการ
๒๐.	นายศาสตรา โตอ่อน	กรรมการ
๒๑.	นายสุวิชัย รัตภูมิ	กรรมการ
๒๒.	นายอภิชัย ตังติณีนาค	กรรมการ
๒๓.	นายอาร์กซ์ สังหิตกุล	กรรมการ
๒๔.	นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	กรรมการ
๒๕.	รองศาสตราจารย์เจริญผล สุวรรณโชติ	กรรมการ
๒๕.	รองศาสตราจารย์มนตรี รูปสุวรรณ	กรรมการ

ภาคผนวก ๔

รายนามคณะกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญ บันทึกเจตนารมณ์ จัดทำเหตุ และตรวจรายงานการประชุม

คณะกรรมการบันทึกเจตนารมณ์ ประกอบด้วย

๑. นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล	เป็นประธานคณะกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญานันต์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ
๓. นายคณิต วัลยะเพ็ชร	เป็นอนุกรรมการ
๔. นายวิชรินทร์ บัณฑิตวิญญูสกุล	เป็นอนุกรรมการ
๕. นายประโกชน์ สภาสุ	เป็นอนุกรรมการ
๖. รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ	เป็นอนุกรรมการ
๗. นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท	เป็นอนุกรรมการ
๘. นางนลินี ทวีสิน	เป็นอนุกรรมการ
๙. นางสาวปัทมา สุกอัมภ์	เป็นอนุกรรมการ
๑๐. นางโสมสุตา ลียะวนิช	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

เจ้าหน้าที่ประจำคณะกรรมการบันทึกเจตนารมณ์

๑. นางภิรมย์ เจริญรุ่ง	นิติกร ๗ ว. สำนักกรรมการ ๓
๒. นางสาวปรัชญาภรณ์ อมรเวช	นิติกร ๗ ว. สำนักกรรมการ ๓

คณะอนุกรรมการจัดหาหมายเหตุ ประกอบด้วย

๑. นายอารักษ์ สังหิตกุล
๒. นางสาวศศิธารา พิชัยชาญณรงค์
๓. นายสุวิชัย รัศมิภูติ
๔. นางสาวชนิษฐา วงศ์พานิช
๕. นางวีรนุช พลนิก
๖. นางจิราวรรณ ชัยพานิช
๗. นางนิตรบงกช ศรีวัฒนสาร
๘. นางสาวอรพรรณ สีนธ์ศิริมานะ
๙. นางชวนพิศ เต็งอำนวย
๑๐. นางสาวกรพินธุ์ ทวีตา

เป็นประธานคณะอนุกรรมการ
เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ
เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ

เจ้าหน้าที่ประจำคณะอนุกรรมการจัดทำหมายเหตุ

๑. นายสุคนธ์ พลบุบผา
๒. นางสาวกมลทิพย์ สุกเพียร

นิติกร ๔ สำนักกรรมการ ๓
นิติกร ๔ สำนักกรรมการ ๓

คณะอนุกรรมการตรวจรายงานการประชุม ประกอบด้วย

๑. นายคมสัน โพธิ์คง	เป็นประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายอภิชัย ตังติณห์นาถ	เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วชิรญา บัวศรี	เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณญาณันต์	เป็นอนุกรรมการ
๕. รองศาสตราจารย์วัชร ตระกูลงาม	เป็นอนุกรรมการ
๖. นายวันชัย เขี่ยมสมณะ	เป็นอนุกรรมการ
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมล มาโนสฤดี	เป็นอนุกรรมการ
๘. นางสาวปิยาณี กังวาพกุล	เป็นอนุกรรมการ
๙. นางปทุมวดี ศรีสว่าง	เป็นอนุกรรมการ
๑๐. นางสาวนิสา เหลืองทองคำ	เป็นเลขานุการและอนุกรรมการ

เจ้าหน้าที่ประจำคณะอนุกรรมการตรวจรายงานการประชุม

๑. นางสาวธัญญรัตน์ ม่วงศิริ	วิทยากร ๔ สำนักกรรมการ ๓
๒. นางสาวปิติกานต์ สอนดี	วิทยากร ๔ สำนักกรรมการ ๓

คณะอนุกรรมการจัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่ ประกอบด้วย

๑. นางฉวีลวดี บุรีกุล
๒. นายศาสตรา โตออน
๓. นางสุรางคณา วายุภาพ
๔. นายเอียรชัย ณ นคร
๕. นางธนุช ศรีทิพย์บุตร
๖. นางสาวทวีติยา สินธุพงศ์
๗. นายศักดิ์ณรงค์ มงคล
๘. นายผาสุก เทพมณี
๙. นายวันวิชุด บุญโปร่ง
๑๐. นางสาวเยาวเรศ จุนวีระหงส์

เป็นประธานคณะอนุกรรมการ
เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ
เป็นอนุกรรมการ

เจ้าหน้าที่ประจำคณะอนุกรรมการจัดทำฐานข้อมูล

๑. นางสาวสุภาวดี สุทธิ
๒. นางสาวรณกนก สังข์ทอง
๓. นายรุ่งโรจน์ บุญกั้งवाल
๔. นางพิศเพลิน สุขสถาน

วิทยากร ๗ ว. สำนักกรรมการ ๓
วิทยากร ๗ ว. สำนักกรรมการ ๓
นิติกร ๓ สำนักกรรมการ ๓
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๕ สำนักกรรมการ ๓

ภาคผนวก ๕

รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

๑. นายทวีศักดิ์ เสนาณรงค์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ
๒. คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ
๓. นายบุญเรือง บุรภักดิ์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ
๔. นางสาวศิริ สุวรรณสถิตย์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ
๕. นางโสมสุตา ลีระวนิช	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
๖. รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
๗. รองศาสตราจารย์จิตรา วิเชียรชม	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัณฑิต หมอยาดี	นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ
๙. นางสาวชนิษฐา วงศ์พานิช	นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๐. นางสุทิดา รัตนวิชา	นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายภูมิ มูลศิลป์	นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๒. นายปัญญา ประเสริฐศรี	นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๓. นางสาวโสภา เนตรมณีสุข	นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๔. นางสาวสุกัญญา แก้วศรี	นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายประยูร โพธิ์ไชยรัตน์	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๖. นางสาวอริศรา คำตัน	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

ภาคผนวก ๖

รายนามฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์
จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม

๑.	นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจน์วนิช	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการ การพัฒนาการเมือง
๒.	นางสาวสุภาวดี สุทธิ	นิติกร ๗ ว.
๓.	นางภริมา เจริญรุ่ง	นิติกร ๗ ว.
๔.	นางสาววรรณก สันช็ทอง	วิทยากร ๗ ว.
๕.	นางสาวปรีชญารณ์ อมรเวช	นิติกร ๗ ว.
๖.	นายสุคนธ์ พลบุบผา	นิติกร ๔
๗.	นางสาวกมลทิพย์ สุกเพียร	นิติกร ๔
๘.	นางสาวธัญญรัตน์ ม่วงศิริ	วิทยากร ๔
๙.	นางสาวปิติกานต์ สอนดี	วิทยากร ๔
๑๐.	นายรุ่งโรจน์ บุญกั้งवाल	นิติกร ๓
๑๑.	นางสาวสมศวร สิงห์ตุ้ย	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๕
๑๒.	นางพิศเพลิน สุขสถาน	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๕
๑๓.	นางสาวสิริพร ใจอ่อน	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๔

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร